

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

3 Νοεμβρίου 2022

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5642

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 770/2022*

Λήψη απόφασης επί της γνωστοποίησης συγκέντρωσης, σύμφωνα με τα άρθρα 5-10 του ν. 3959/2011, που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρεία με την επωνυμία «ITALGAS NEWCO S.R.L», 100% θυγατρική της εταιρείας με την επωνυμία «ITALGAS S.P.A.», επί της εταιρείας με την επωνυμία «ΔΕΠΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ» και, μέσω της ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, και των θυγατρικών της (από κοινού με τη ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, οι «Εταιρείες-Στόχοι»): α) της εταιρείας με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (δ.τ. «ΔΙΑΝΟΜΗ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε.»), β) της εταιρείας με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (δ.τ. «ΕΔΑ ΘΕΣΣ») και γ) της εταιρείας με την επωνυμία «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (δ.τ. «ΔΕΔΑ»).

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 15η Μαρτίου 2022, ημέρα Τρίτη και ώρα 13:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης Λιανός

Μέλη: Καλλιόπη Μπενετάτου (Αντιπρόεδρος)

Παναγιώτης Φώτης,

Ιωάννης Στεφάτος (Εισηγητής)

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε μια (1) επιπλέον έκδοση με τα διακριτικά: (1) Προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στη γνωστοποιούσα επιδίδεται η Πλήρης Έκδοση. Από τη παραπάνω έκδοση έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (Α' 93) και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Β' 54/2013).

Μαρία Ιωαννίδου,

Σωτήριος Καρκαλάκος και

Μιχαήλ Πολέμης, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Ιωάννη Πετρόγλου

Γραμματέας: Ευγενία Ντόρντα

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της γνωστοποίησης συγκέντρωσης, σύμφωνα με τα άρθρα 5-10 του ν. 3959/2011, που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρεία με την επωνυμία «ITALGAS NEWCO S.R.L», 100% θυγατρική της εταιρείας με την επωνυμία «ITALGAS S.P.A.», επί της εταιρείας με την επωνυμία «ΔΕΠΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ» και, μέσω της ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, και των θυγατρικών της (από κοινού με τη ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, οι «Εταιρείες-Στόχοι»): α) της εταιρείας με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (δ.τ. «ΔΙΑΝΟΜΗ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε.»), β) της εταιρείας με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (δ.τ. «ΕΔΑ ΘΕΣΣ») και γ) της εταιρείας με την επωνυμία «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (δ.τ. «ΔΕΔΑ»). Πριν την έναρξη της συζήτησεως, ο Πρόεδρος όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την υπάλληλο της Γραμματείας Προέδρου, Αντιπροέδρου και Εισηγητών, Ευγενία Ντόρντα με αναπληρώτρια την Ηλιάνα Κούτρα.

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον Εισηγητή της υπόθεσης, Ιωάννη Στεφάτο, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά το περιεχόμενο της υπ' αρ. 2427/14.3.2022 γραπτής εισήγησης επί της κρινόμενης υπόθεσης και πρότεινε, για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην Εισήγηση, να εγκριθεί η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση.

Η Επιτροπή στη συνέχεια, αφού αποχώρησαν από την αίθουσα οι υπηρεσιακοί παράγοντες, προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή του Εισηγητή της υπόθεσης, Ιωάννη Στεφάτου, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και αφού έλαβε υπόψη την υπ' αρ. 2427/14.3.2022 Έκθεση του αρμόδιου Εισηγητή, τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, τις απόψεις των μελών και το ισχύον νομικό πλαίσιο.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ :**ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ**

I. Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ	
I.1 ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΑΙΠΕΔ, ΕΛΠΕ, NEWCO, ITALGAS.....	
I.2 ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ENI, ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	
II. ΤΑ ΜΕΡΗ.....	
II.1 ITALGAS NEWCO – ΟΜΙΛΟΣ ITALGAS	
II.2 ΟΜΙΛΟΣ CDP	
II.3 ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ.....	
II.4 ΕΔΑ ΑΤΤΙΚΗΣ.....	
II.5 ΕΔΑ ΘΕΣΣ.....	
II.6 ΔΕΔΑ	
III. ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.....	
III.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ	
III.2 ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΛΛΗΛΕΝΔΕΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	
III.3 ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	
III.4 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΑ	
III.5 ΠΑΡΑΔΕΚΤΗ ΚΑΙ ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	
IV. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	
IV.1 ΓΕΝΙΚΑ.....	
IV.2 Ο ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	
IV.2.1 ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ (ΕΣΦΑ/ ΥΦΑ και ΑΣΦΑ)	
IV.2.1.1 ΕΣΦΑ	
IV.2.1.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΣΦΑ – Ο ρόλος της ΡΑΕ.....	
IV.2.1.3 ΑΣΦΑ.....	
IV.2.2 ΔΙΑΝΟΜΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	
IV.2.3 ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΔΕΣΦΑ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.....	
V. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ/ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ – ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ – ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ	
V.1 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ.....	
V.1.1 ΑΓΟΡΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	
Σχετική αγορά προϊόντος.....	
Σχετική γεωγραφική αγορά.....	
V.1.2 ΑΓΟΡΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	
Σχετική αγορά προϊόντος.....	
Σχετική γεωγραφική αγορά.....	
V.2 ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ	
VI. ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΡΑΕ	
VII. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.....	
VI.1 ΚΑΘΕΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	
VI.1.1 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ	
VI.2 ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΘΕΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	
VI.3 ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	

I. Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

1. Στις 30.12.2021, υπεβλήθη στην Υπηρεσία η υπ' αριθ. πρωτ. 10819 γνωστοποίηση συγκέντρωσης (εφεξής η «Γνωστοποίηση»), σύμφωνα με την οποία η εταιρεία με την επωνυμία και τον διακριτικό τίτλο «Italgas Newco S.r.l» (εφεξής και «Newco» ή «Γνωστοποιούσα»), θυγατρική της εταιρείας με την επωνυμία «Italgas S.p.A» (εφεξής και «Italgas»), αποκτά αποκλειστικό έλεγχο επί της εταιρείας με την επωνυμία «Δ.Ε.Π.Α. Υποδομών Ανώνυμη Εταιρία» και τον διακριτικό τίτλο «Δ.Ε.Π.Α. Υποδομών Α.Ε.» (εφεξής και «ΔΕΠΑ Υποδομών») και μέσω αυτής, των 100% θυγατρικών της εταιριών «ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΕ» (εφεξής «ΕΔΑΑ») και «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΑΕ» (εφεξής «ΔΕΔΑ») καθώς και ποσοστού 51% επί της εταιρείας «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΑΕ» (εφεξής «ΕΔΑ ΘΕΣΣ»). Επιπλέον, σύμφωνα με τη Γνωστοποίηση, όταν ολοκληρωθεί η γνωστοποιηθείσα συναλλαγή με την απόκτηση από τη Newco της ΔΕΠΑ Υποδομών, ακολούθως η τελευταία θα αποκτήσει αποκλειστικό έλεγχο επί της εταιρείας ΕΔΑ ΘΕΣΣ. Προ της ολοκλήρωσης της παρούσας συναλλαγής, η εταιρεία ΔΕΠΑ Υποδομών¹ τελεί υπό τον έλεγχο της εταιρείας με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου Ανώνυμη Εταιρία» (εφεξής και «ΤΑΙΠΕΔ»), το οποίο κατέχει ποσοστό 65% του μετοχικού κεφαλαίου², ενώ η εταιρεία ΕΔΑ ΘΕΣΣ τελεί υπό τον κοινό έλεγχο των εταιριών ΔΕΠΑ Υποδομών και «Eni gas e luce Società Benefit» (εφεξής και «ENI»)³.
2. Συγκεκριμένα, το ΤΑΙΠΕΔ και η ΕΛΠΕ πωλούν και μεταβιβάζουν το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΠΑ Υποδομών στην εταιρεία Newco, δυνάμει του από 10.12.2021 Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών⁴. Η εταιρεία Newco (100% θυγατρική της Italgas), με αυτόν τον τρόπο, θα αποκτήσει αποκλειστικό έλεγχο επί της ΔΕΠΑ Υποδομών, η δε ολοκλήρωση της συναλλαγής τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της από την Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΕΑ») και τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (εφεξής και «ΡΑΕ»)⁵. Όπως προαναφέρθηκε, κατά την υπογραφή του ως άνω συμφωνητικού, η ΔΕΠΑ Υποδομών κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου των εταιριών ΕΔΑΑ και ΔΕΔΑ και το 51% της εταιρείας ΕΔΑ ΘΕΣΣ. Μετά την ολοκλήρωση της απόκτησης αποκλειστικού ελέγχου από τη Newco επί της ΔΕΠΑ Υποδομών, και δυνάμει του από 31.07.2021 Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών που έχει υπογραφεί μεταξύ της ENI και της ΔΕΠΑ Υποδομών, η ENI θα μεταβιβάσει στη ΔΕΠΑ Υποδομών το 49% της ΕΔΑ ΘΕΣΣ⁶. Ως συνέπεια των δύο ως άνω συναλλαγών, η Newco θα αποκτήσει αποκλειστικό έλεγχο επί της ΔΕΠΑ Υποδομών, η

¹ Η ΔΕΠΑ Υποδομών προήλθε από τη μερική διάσπαση του κλάδου Υποδομών της εταιρείας με την επωνυμία «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΕΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και τον διακριτικό τίτλο «ΔΕΠΑ Α.Ε.» που έλαβε χώρα τον Απρίλιο 2020. Βλ. σχετικά Καταστατικό της ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (Σχετικό 5 της Γνωστοποίησης) και Ανακοίνωση ΓΕΜΗ 4579/30.04.2020.

² Μέτοχος μειοψηφίας (με ποσοστό μετοχικού κεφαλαίου 35%) είναι η εταιρεία «Ελληνικά Πετρέλαια Ανώνυμη Εταιρεία» (εφεξής και «ΕΛΠΕ»). Για το καθεστώς ελέγχου επί της εταιρείας ΔΕΠΑ Α.Ε. βλ. σχετικά Απόφαση ΕΑ 672/2018, παρ. 13. Η ΔΕΠΑ Υποδομών προήλθε από τη μερική διάσπαση του κλάδου Υποδομών της ΔΕΠΑ Α.Ε. (Απρίλιο 2020) και οι μέτοχοί της είναι ίδιοι με τους μετόχους της εταιρείας ΔΕΠΑ Α.Ε.

³ Για το καθεστώς ελέγχου επί της εταιρείας ΕΔΑ ΘΕΣΣ, βλ. σχετικά Απόφαση ΕΑ 662/2018.

⁴ Βλ. Γνωστοποίηση, σελ. 1-2.

⁵ Βλ. Άρθρο 1 και Άρθρο 2 του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών που προσκομίστηκε ως Σχετικό 13 της Γνωστοποίησης.

⁶ Βλ. Γνωστοποίηση, σελ. 9-10 και Συμφωνητικό Αγοραπωλησίας Μετοχών που προσκομίστηκε ως Σχετικό 19 της Γνωστοποίησης.

οποία στη συνέχεια θα αποκτήσει τον αποκλειστικό έλεγχο επί της ΕΔΑ ΘΕΣΣ.

3. Όσον αφορά στους στρατηγικούς και οικονομικούς λόγους που δικαιολογούν τη συγκέντρωση, η Newco αναφέρει ότι με την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου επί της ΔΕΠΑ Υποδομών, διασφαλίζεται ότι «η ΔΕΠΑ Υποδομών και οι θυγατρικές της θα έχουν καλύτερη πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα, γεγονός που με τη σειρά του θα διευκολύνει τη χρηματοδότηση των μεγάλων έργων υποδομής και επενδύσεων που πρέπει να γίνουν τα επόμενα χρόνια για τη βελτίωση, αναβάθμιση και επέκταση του δικτύου διανομής φυσικού αερίου στην Ελλάδα»⁷.

Ι.1 ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΑΙΠΕΔ, ΕΛΠΕ, NEWCO, ITALGAS

4. Το Συμφωνητικό Αγοραπωλησίας Μετοχών μεταξύ ΤΑΙΠΕΔ, ΕΛΠΕ, Newco και Italgas υπεγράφη στις 10.12.2021 (εφεξής και «Συμφωνητικό 1») και αφορά στη μεταβίβαση στη Newco, αφενός από το ΤΑΙΠΕΔ πεντακοσίων ογδόντα οχτώ χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα εννέα (588.499) μετοχών που αντιστοιχούν σε ποσοστό 65% του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΠΑ Υποδομών, και αφετέρου από την ΕΛΠΕ τριακοσίων δέκα έξι χιλιάδων οκτακοσίων ογδόντα τεσσάρων (316.884) μετοχών που αντιστοιχούν σε ποσοστό 35% του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΠΑ Υποδομών⁸. Το τίμημα για την αγορά του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΠΑ Υποδομών ανέρχεται σε επτακόσια τριάντα τρία εκατομμύρια (733.000.000) ευρώ [...]⁹. Σημειωτέον ότι η Italgas συμβλήθηκε στο Συμφωνητικό Αγοραπωλησίας Μετοχών ως εγγυητής και ανέλαβε την υποχρέωση προς τους πωλητές (ΕΛΠΕ και ΤΑΙΠΕΔ) να καταβάλει σε αυτούς το λεγόμενο «τίμημα εκποίησης» σε περίπτωση πώλησης των μετοχών της ΔΕΠΑ Υποδομών από τη Newco σε τρίτους¹⁰.
5. Όπως προαναφέρθηκε, η ολοκλήρωση της συναλλαγής τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της από την ΕΑ και τη ΡΑΕ¹¹.

Ι.2 ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ENI, ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

6. Το Συμφωνητικό Αγοραπωλησίας Μετοχών μεταξύ ENI και ΔΕΠΑ Υποδομών υπεγράφη στις 31.07.2021 (εφεξής και «Συμφωνητικό 2») και αφορά στη μεταβίβαση από την ENI εκατόν είκοσι ενός εκατομμυρίων ενενήντα δύο χιλιάδων πεντακοσίων είκοσι έξι (121.092.526) μετοχών της ΕΔΑ ΘΕΣΣ που αντιστοιχούν σε ποσοστό 49% του μετοχικού της κεφαλαίου¹². Το τίμημα για τη μεταβίβαση του 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΔΑ ΘΕΣΣ θα προκύψει από τον αλγοριθμικό τύπο που ορίζεται στο συμφωνητικό ο οποίος περιλαμβάνει ως παράμετρο και το τίμημα που θα καταβληθεί από τον μελλοντικό αγοραστή για την απόκτηση της ΔΕΠΑ Υποδομών¹³.
7. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής τελεί υπό την αίρεση της ολοκλήρωσης της συναλλαγής απόκτησης της ΔΕΠΑ Υποδομών από τον μελλοντικό αγοραστή (τη Newco) καθώς και υπό την αίρεση των σχετικών ρυθμιστικών εγκρίσεων¹⁴. Προβλέπεται επίσης [...]¹⁵.

⁷ Βλ. Ενότητα 1 της Γνωστοποίησης.

⁸ Βλ. Άρθρο 1 του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών 1.

⁹ [...].

¹⁰ Βλ. Άρθρα 1 και 10 του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών 1.

¹¹ Βλ. Άρθρο 1 και Άρθρο 2 του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών 1.

¹² Βλ. Προοίμιο του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών 2.

¹³ [...].

¹⁴ Βλ. Άρθρο 1 και 4.1 του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών 2.

¹⁵ [...].

II. ΤΑ ΜΕΡΗ

II.1 ITALGAS NEWCO – ΟΜΙΛΟΣ ITALGAS

8. Η Italgas Newco S.r.l. (Newco) είναι εταιρεία ειδικού σκοπού, 100% θυγατρική της Italgas, η οποία συστάθηκε την 1.7.2021 για την ολοκλήρωση της εξαγοράς της ΔΕΠΑ Υποδομών και των θυγατρικών της και έχει έδρα στο Μιλάνο της Ιταλίας. Η Italgas είναι ανώνυμη εταιρεία, αποτελεί τη μητρική εταιρεία του ομίλου Italgas και έχει επίσης έδρα στο Μιλάνο της Ιταλίας.¹⁶ Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας Newco ανήλθε σε 10.000 ευρώ.¹⁷
9. Ο εταιρικός σκοπός της Newco είναι: «...η συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία που έχει προκηρύξει το «Ταμείο Ανάπτυξης Περιουσιακών Στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου Α.Ε.». σχετικά με την πώληση του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας «ΔΕΠΑ Υποδομών Α.Ε.» και η άσκηση της επιχείρησης διανομής φυσικού αερίου μετά την ανάθεση του διαγωνισμού»¹⁸.
10. Η Italgas και ο Όμιλος Italgas δραστηριοποιούνται στον τομέα του φυσικού αερίου, της ενεργειακής απόδοσης και ιδιόκτητων τεχνολογικών λύσεων για τη βελτιστοποίηση της κατανάλωσης ενέργειας στην Ιταλία. Επιπλέον, ο Όμιλος Italgas διαχειρίζεται το δίκτυο διανομής νερού στην περιοχή της Καμπανίας της Ιταλίας (μέσω της θυγατρικής εταιρείας Italgas Acqua)¹⁹.
11. Η μετοχική σύνθεση της Italgas την 31.12.2021 είχε ως εξής:

Πίνακας 1: Μετοχική σύνθεση της Italgas		
	Μέτοχος	Ποσοστό
1	CDP Reti S.p.a	26,02%
2	Snam S.p.a	13,49%
3	Lazard Asset Management Llc	9,20%
4	Blackrock inc.	4,80%
5	Romano Minozzi	4,29%
6	Crédit Agricole S.A.	3,40%
7	Bank of Italy	1,40%
8	Λοιποί επενδυτές	37,4%
ΣΥΝΟΛΟ		100%

Πηγή: <https://www.italgas.it/en/investors/market-title-shareholding/share-ownership/> (ημ/νια 09.03.2022).

12. Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της Italgas²⁰ κατά το χρόνο υποβολής της γνωστοποίησης, είναι το εξής:

Πίνακας 2: Το ΔΣ της Italgas		
	Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα

¹⁶ Γνωστοποίηση, σελ. 2, όπου αναφέρεται ότι «Η Newco αποτελεί εταιρεία ειδικού σκοπού (SPV), που ελέγχεται από την Italgas, εταιρεία συσταθείσα στην Ιταλία, και με αριθμό μητρώου 11308670964. Η Italgas είναι Ανώνυμη Εταιρεία, εισηγμένη στο Χρηματιστήριο του Μιλάνο, με έδρα στο Μιλάνο της Ιταλίας, και αποτελεί τη μητρική εταιρεία του ομίλου Italgas».

¹⁷ Βλ. σχετικό 3 της Γνωστοποίησης.

¹⁸ Ο.π. σελ. 11 και Σχετ. 3.

¹⁹ Ο.π. σελ. 3.

²⁰ Σύμφωνα με τη Γνωστοποίηση (σελ. 35), «Δεν υπάρχουν μέλη του οργάνου διοίκησης (Διοικητικού Συμβουλίου, Διαχειριστών κ.λπ.) των συμμετεχουσών εταιρειών, τα οποία είναι συγχρόνως μέλη οργάνου διοίκησης ή εποπτείας επιχειρήσεων που ασκούν δραστηριότητες σε επηρεαζόμενες αγορές». Σημειώνεται επίσης ότι «[...] για την πληρότητα της ανάλυσης, [...] παρότι ο ΑΔΜΗΕ δεν ασκεί δραστηριότητες στις επηρεαζόμενες από την παρούσα συγκέντρωση αγορές [...] ο Υπηρεφ ΗΕ, μέλος του ΔΣ της Italgas, είναι επίσης μέλος του ΔΣ του ΑΔΜΗΕ στην Ελλάδα [...]». Η εταιρεία «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.» («ΑΔΜΗΕ») δραστηριοποιείται στην αγορά της μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και έχει το ρόλο του Διαχειριστή του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ), δηλαδή τη λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ.

1	Dell' Acqua Alberto	Πρόεδρος ΔΣ
2	Gallo Paolo	Διευθύνων Σύμβουλος
3	Magliano Giandomenico	Μέλος ΔΣ
4	Vecchi Veronica	Μέλος ΔΣ
5	Mascetti Andrea	Μέλος ΔΣ
6	Stefini Silvia	Μέλος ΔΣ
7	Dainelli Maurizio	Μέλος ΔΣ
8	Qinjing Shen	Μέλος ΔΣ
9	Petrone Paola Annamaria	Μέλος ΔΣ

Πηγή: Γνωστοποίηση, σελ. 35 και <https://www.italgas.it/en/governance/board-of-directors/>, (ημ/νία 09.03.2022)

13. Μοναδικός διαχειριστής της Newco είναι ο Dell' Orco Pier Lorenzo.

II.2 ΟΜΙΛΟΣ CDP

14. Ο Όμιλος Italgas ανήκει στον ευρύτερο όμιλο της εταιρείας με την επωνυμία Cassa Depositi e Prestiti S.p.A. (εφεξής «CDP» και «Όμιλος CDP»), με έδρα στη Ρώμη. Συγκεκριμένα, η CDP ελέγχει την Italgas κατέχοντας έμμεσα ποσοστό 39,50% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, μέσω των εταιριών CDP Reti S.p.a (εφεξής και «CDP Reti») και Snam S.p.a (εφεξής και «Snam»), όπως εξηγείται και στον Πίνακα 1 ανωτέρω. Σημειώνεται, επιπλέον, ότι η Snam ελέγχεται από τη CDP Reti²¹, η οποία κατέχει ποσοστό 31,35% επί του μετοχικού κεφαλαίου της Snam, όπως έχει κρίνει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή²², και η CDP Reti ελέγχεται από τη CDP, η οποία κατέχει άμεσα ποσοστό 59% επί του μετοχικού κεφαλαίου της CDP Reti²³.
15. Ο Όμιλος CDP δραστηριοποιείται έμμεσα στην αγορά διανομής φυσικού αερίου στην Καμπανία (Κεντρική Ιταλία), μέσω της Italgas. Γενικότερα, αποτελείται από εταιρείες ετερογενών δραστηριοτήτων που δρουν σε πληθώρα αγορών στην Ιταλία, αλλά και παγκοσμίως. Πραγματοποιεί μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε υποδομές, έργα δημόσιας διοίκησης και στρατηγικούς οικονομικούς τομείς. Επίσης, παρέχει τραπεζικά δάνεια και εγγυήσεις σε μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις, συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τη δημόσια διοίκηση και προωθεί έργα ψηφιακής οικονομίας. Στην Ιταλία δραστηριοποιείται στον κλάδο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της εταιρείας Terna S.p.A. και στον κλάδο μεταφοράς φυσικού αερίου μέσω της Snam²⁴.
16. Αναφορικά με τη μετοχική σύνθεση της CDP, το 82,77% των μετοχών της κατέχονται από το ιταλικό Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (το οποίο ασκεί και τον αποκλειστικό έλεγχο επί της εταιρείας) και το 15,93% από τραπεζικά ιδρύματα. Σύμφωνα με την από 01.10.2018 Γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο της πιστοποίησης της Infrastructure Transporto Gas S.p.A (διαχειριστή συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου στην Ιταλία) (εφεξής «η Γνώμη»), λόγω του ελέγχου της CDP από το Ιταλικό κράτος (Υπουργείο), ο έλεγχος στις εταιρίες που η CDP έχει

²¹ Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 1121/04.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας, το 31,35% των μετοχών της Snam ανήκει στη CDP Reti S.p.A., και το υπόλοιπο σε ευρύ σώμα επενδυτών.

²² Απόφαση ΕΕπ Μ.8953 SNAM/DESFA, σελ. 1.

²³ Βλ. Γνωστοποίηση, σελ. 4-5: Η CDP Reti είναι ένα επενδυτικό όχημα που ιδρύθηκε το 2012 και αποτελεί συμμετοχική εταιρεία, της οποίας μέτοχοι είναι η CDP (59,1%), η State Grid Europe Limited - SGEL (35%), εταιρεία που ανήκει στον όμιλο State Grid Corporation of China, και ορισμένοι Ιταλοί θεσμικοί επενδυτές (5,9%). Η CDP Reti ελέγχεται από την CDP, μέσω του πλειοψηφικού της ποσοστού στο μετοχικό της κεφάλαιο. Ο εταιρικός σκοπός της CDP Reti είναι η συμμετοχή και διαχείριση, άμεσα ή/και έμμεσα, μετοχικών επενδύσεων στην Snam (30,1%), στην Italgas (26,0%) και στην Terna (29,85%), εταιρεία που επίσης ανήκει στον Όμιλο CDP και αποτελεί διαχειριστή δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Ιταλία.

²⁴ Ο.π., Σχετ. 2.

πλειοψηφική συμμετοχή διαμορφώνεται με δύο τρόπους, μέσω δύο διαφορετικών Λογαριασμών²⁵. Στην πρώτη κατηγορία είναι ο **Χωριστός Λογαριασμός** (Separate Account), που αφορά σε επιχειρήσεις γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος για το Ιταλικό κράτος, στις οποίες η CDP ασκεί τα δικαιώματά της ως **παθητικός επενδυτής, υπό τον πλήρη και λειτουργικό έλεγχο του Υπουργείου Οικονομικών**. Στο ως άνω πλαίσιο η CDP δύναται να ωφεληθεί μόνο από την απόληψη μερισμάτων χωρίς να έχει άλλο δικαίωμα, όπως π.χ. δικαίωμα ψήφου ή δικαίωμα διορισμού μελών ΔΣ. Ένα παράδειγμα εταιρείας η οποία δεν ελέγχεται από τη CDP αλλά από το Ιταλικό Δημόσιο, καθώς ανήκει στο Χωριστό Λογαριασμό, είναι η ENI, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι σύμφωνα με το διάταγμα 59627/18.06.2004 η CDP υποχρεούται να συντονίζει εκ των προτέρων τη συμπεριφορά της με το Υπουργείο Οικονομικών για τους σκοπούς της διαχείρισης των επενδυτικών κεφαλαίων στην ENI, ενώ ψηφίζει στις συνελεύσεις των μετόχων της ENI σύμφωνα με τις υποδείξεις που λαμβάνει από το Υπουργείο Οικονομικών²⁶.

17. Η δεύτερη κατηγορία είναι ο **Τακτικός Λογαριασμός** (Ordinary Account), που αφορά τις λοιπές επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει η CDP, και στις οποίες ασκεί τα δικαιώματά της **ανεξάρτητα και διακριτά από το Υπουργείο Οικονομικών**. Σύμφωνα με την Γνώμη, η ύπαρξη δύο Λογαριασμών του CDP νομικά ταυτίζεται με δύο ξεχωριστές νομικές οντότητες και βάσει των κρίσιμων διατάξεων του ιταλικού δικαίου, το Υπουργείο δεν έχει κανένα απολύτως δικαίωμα στις εταιρίες που ανήκουν στον Τακτικό Λογαριασμό. Ένα παράδειγμα εταιρείας που ελέγχεται από τη CDP και εμπίπτει στον Τακτικό Λογαριασμό είναι η Snam²⁷. Στην εν λόγω εταιρεία το Ιταλικό Υπουργείο Οικονομικών δεν έχει κανένα απολύτως δικαίωμα.
18. Στην Ελλάδα, ο όμιλος CDP δραστηριοποιείται ήδη στην αγορά μεταφοράς φυσικού αερίου μέσω του αποκλειστικού ελέγχου που ασκείται από τη Snam στην εταιρεία με την επωνυμία «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ Α.Ε.» (εφεξής και «ΔΕΣΦΑ»)²⁸. Η συμμετοχή του ομίλου CDP στον ΔΕΣΦΑ γίνεται μέσω της εταιρείας Senfluga Energy Infrastructure S.A. (εφεξής Senfluga)²⁹, η οποία κατέχει ποσοστό 66% των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου του ΔΕΣΦΑ, ενώ το υπόλοιπο 34% των μετοχών ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει κρίνει ότι η Snam ασκεί τον αποκλειστικό έλεγχο της Senfluga (άρα και του ΔΕΣΦΑ), μέσω της κατοχής ποσοστού 54% (πλέον) των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου και του διορισμού της πλειοψηφίας των Διοικητικών Συμβούλων, καθώς και δικαιωμάτων

²⁵ Βλ. την υπ' αριθ. 913/01.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας, ερώτ. 8 και σχετ. 8^a (Commission Opinion C6454 01.10.2018), σελ. 2 και 4: «A set of government decrees separates Cassa's governance structure into two accounts on the basis of whether or not the participation is in the general economic interest. There is a Separate Account, concerning the activities of general economic interest where Cassa performs a set of activities under the control of the MEF (Il Ministero dell'Economia e delle Finanze – Υπουργείο Οικονομικών της Ιταλίας), and there is an Ordinary Account, under which Cassa operates fully independently from MEF. Cassa's participation in ENI falls under the Separate Account, which means that it is managed as if it were a direct participation of MEF, based on directives given by MEF to Cassa... As regards Cassa's participation in ENI, ARERA notes that the only rights remaining with Cassa over the Separate Account (including the participation in ENI and any other generation or supply undertakings) are limited to those of a passive investor, as Cassa can only benefit via dividends received from these participations but does not have any other rights, such as voting rights or rights to appoint board members.» Βλ. επίσης <https://www.cdp.it/sitointernet/en/azionariato.page>.

²⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1461/14.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας.

²⁷ Βλ. την υπ' αριθ. 1121/04.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας.

²⁸ Βλ. Απόφαση ΕΕΠ Μ.8953 SNAM/DESFA, σελ. 1-2.

²⁹ Η Senfluga αποτελεί κοινοπραξία μεταξύ της Snam, η οποία κατέχει ποσοστό 54% επί του μετοχικού κεφαλαίου της κοινοπραξίας, της Enagas, η οποία κατέχει ποσοστό 18%, της Flyxus S.A, με ποσοστό 18% και της Damco S.A. με ποσοστό 10% επί του μετοχικού κεφαλαίου. Βλ. Γνωστοποίηση σελ. 6.

- αρνησικυρίας στις Γενικές Συνελεύσεις (ΓΣ)³⁰. Ακολούθως, η Senfluga ελέγχει τον ΔΕΣΦΑ καθώς, πέραν από το 66% του μετοχικού κεφαλαίου, δικαιούται να διορίζει 6 από τα 11 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου³¹.
19. Επιπλέον, η Snam έχει μειοψηφική συμμετοχή στον Διαδριατικό Αγωγό Φυσικού Αερίου (Trans Adriatic Pipeline, εφεξής «TAP»). Ο TAP είναι αγωγός υψηλής πίεσης που μεταφέρει φυσικό αέριο προς την Ιταλία, ο οποίος αποτελεί υποδομή εισαγωγής φυσικού αερίου και αποτελεί κοινοπραξία των εταιριών BP (20%), SOCAR (20%), SNAM (20%), Fluxys (19%), Enagas (16%) και Axpo (5%)³². Τέλος, ο ΔΕΣΦΑ, ο οποίος ελέγχεται από τη Snam, έχει κοινό έλεγχο επί της Gastrade που διαχειρίζεται τον πλωτό τερματικό σταθμό ΥΦΑ³³ (FSRU) Αλεξανδρούπολης, ο οποίος σταθμός αποτελεί υποδομή εισαγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ). Οι από κοινού ελέγχοντες μέτοχοι της Gastrade είναι πλέον οι ΔΕΣΦΑ (20%), ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ (20%), Bulgartransgaz EAD («BTG») της Βουλγαρίας (20%), Ασημίνα-Ελένη Κοπελούζου (20%) και GasLogCyprus (20%)³⁴.
20. Ως προς την Ελλάδα, σημειώνεται επιπλέον ότι η CDP συμμετέχει με 25,96% στην εταιρεία ENI (βλ. ανωτέρω παράγραφο 17), η οποία κατέχει το 100% της εταιρείας ZENITH ΑΕ, που δραστηριοποιείται στην αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου στην Ελλάδα. Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω, η συμμετοχή της CDP στην ENI έχει κριθεί πως ανήκει στον Χωριστό Λογαριασμό και συνεπώς έχει χαρακτήρα παθητικού επενδυτή, καθώς ο έλεγχος στην εν λόγω εταιρεία ασκείται από το Ιταλικό Υπουργείο Οικονομικών (κατέχει το 4,37% της ENI)³⁵. Στη σχετική Γνώμη επιβεβαιώνεται ρητά πως τα δικαιώματα της CDP επί της ENI περιορίζονται αποκλειστικά στη λήψη μερισμάτων³⁶.
21. Η μετοχική σύνθεση της CDP αναλυτικά έχει ως ακολούθως:

Πίνακας 3: Μετοχική σύνθεση της CDP		
	Μέτοχος	Ποσοστό
1	Ιταλικό δημόσιο (Υπ. Οικονομικών)	82,77%
2	Τραπεζικά ιδρύματα	15,93%
3	Ίδιες μετοχές (treasury shares)	1,30%
ΣΥΝΟΛΟ		100%

Πηγή: Γνωστοποίηση και <https://www.cdp.it/sitointernet/en/azionariato.page>, ημ/νια 12.01.2022.

22. Το ΔΣ της CDP είναι το εξής:

Πίνακας 4: Το ΔΣ της CDP		
	Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα
1	Giovanni Gorno Tempini	Πρόεδρος ΔΣ
2	Federico Delfino	Μέλος ΔΣ
3	Riccardo Barbieri Hermitte	Μέλος ΔΣ
4	Manuela Sabbatini	Μέλος ΔΣ
5	Marco Santarelli	Μέλος ΔΣ

Πηγή: https://www.cdp.it/sitointernet/en/fondazione_governance.page, ημ/νια 12.01.2022.

³⁰ Απόφαση ΕΕπ Μ.8953 SNAM/DESFA, σελ. 1-2.

³¹ Βλ. Γνωστοποίηση, σελ. 5-6.

³² Σελ. 7 στη Γνωστοποίηση.

³³ Υγροποιημένο Φυσικό Αέριο

³⁴ Βλ. σελ. 7 στη Γνωστοποίηση και C(2021) 8778 Case M.10139 – DESFA / COPELOUZOU / DEPA / GASLOG / BTG / GASTRADE, παρ. 16 με την οποία εγκρίθηκε η συμμετοχή του ΔΕΣΦΑ στην GASTRADE.

³⁵ [...].

³⁶ Ο.π., Σχετ. 8Α (Commission Opinion C6454 01.10.2018), σελ. 2 και 4.

Ο διορισμένος από το ΔΣ Γενικός Διευθυντής του ομίλου, υπεύθυνος για την επιχειρησιακή λειτουργία, είναι ο Mario Vitale³⁷.

23. Για το έτος 2020 (τελευταίο διαθέσιμο), ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του Ομίλου CDP ανέρχεται σε [...] ³⁸ ευρώ και στην ελληνική αγορά ο κύκλος εργασιών ανέρχεται σε [...] ευρώ³⁹.

II.3 ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

24. Η ΔΕΠΑ Υποδομών συστάθηκε τον Απρίλιο του 2020 σε συνέχεια της μερικής διάσπασης του κλάδου υποδομών της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)⁴⁰. Εδρεύει στην Αθήνα και μέτοχοι της είναι κατά 65% το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε. (ΤΑΙΠΕΔ) και κατά 35% τα Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (εφεξής ΕΛΠΕ). Όπως αναφέρεται και παραπάνω, ο έλεγχος στη ΔΕΠΑ Υποδομών έως σήμερα ασκείται από το ΤΑΙΠΕΔ⁴¹.

- Βασικός σκοπός της εταιρείας, σύμφωνα με το καταστατικό της (άρθρο 3), είναι η ιδιοκτησία του δικτύου διανομής φυσικού αερίου και η διαχείριση των δραστηριοτήτων του δικτύου φυσικού αερίου, απευθείας ή μέσω των θυγατρικών της, ως διαχειριστής δικτύου διανομής («ΔΔΔ») σύμφωνα με το άρθρο 80B του ν. 4001/2011. Ο σκοπός της εταιρείας επιτυγχάνεται κυρίως με: την ιδιοκτησία δικτύου διανομής φυσικού αερίου και την άσκηση της δραστηριότητας του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου
- την απόκτηση, κατασκευή, λειτουργία και εκμετάλλευση δικτύων διανομής φυσικού αερίου,
- κάθε δραστηριότητα που σχετίζεται με τη μελέτη, ανάπτυξη και εκμετάλλευση του δικτύου διανομής φυσικού αερίου στις γεωγραφικές περιοχές των σχετικών αδειών Διανομής,
- δραστηριότητες που σχετίζονται με την εγκατάσταση του εξοπλισμού στους καταναλωτές, και με τη σύνδεσή τους με το Δίκτυο Διανομής φυσικού αερίου,
- δραστηριότητες σχετικές με την εγκατάσταση υποδομών και δικτύων τηλεπικοινωνιών⁴².

25. Το ΔΣ της ΔΕΠΑ Υποδομών, κατά το χρόνο υποβολής της Γνωστοποίησης, έχει ως κατωτέρω:

Πίνακας 5: Το ΔΣ της ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ		
	Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα
1	Κυριαζής Χαρίτων	Πρόεδρος ΔΣ
2	Σωτηρακόπουλος Αλέξιος	Αντιπρόεδρος
3	Χαντζής Μιχαήλ	Διευθύνων Σύμβουλος
4	Καλούτσης Νικόλαος	Μέλος
5	Μπάρκα Μάρθα	Μέλος
6	Σακελλαροπούλου Δήμητρα	Μέλος
7	Φάκας Λεωνίδα	Μέλος
8	Σταμούλης Διομήδης	Μέλος
9	Τροκούδη Αλεξία	Μέλος

Πηγή: Γνωστοποίηση, σελ. 35

³⁷ Βλ. *Σφάλμα! Μόνο κύριο έγγραφο.*, ημ/νια 12.01.2022.

³⁸ [...].

³⁹ [...].

⁴⁰ Βλ. <https://depanetworks.gr/i-etaireia/>.

⁴¹ Βλ. Ενότητα Ι ανωτέρω.

⁴² Βλ. Γνωστοποίηση, σελ. 14-15.

26. Για το έτος 2020 (τελευταίο διαθέσιμο), ο παγκόσμιος ενοποιημένος κύκλος εργασιών της ΔΕΠΑ Υποδομών ανέρχεται σε [...] και ταυτίζεται με αυτόν που πραγματοποιείται στην ελληνική αγορά⁴³.

II.4 ΕΔΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

27. Η Εταιρεία Διανομής Αερίου Αττικής ΑΕ είναι 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ Υποδομών και έχει έδρα τη Λυκόβρυση Αττικής.
28. Η ΕΔΑΑ δραστηριοποιείται στην κατασκευή, συντήρηση, λειτουργία, διαχείριση και εκμετάλλευση του δικτύου διανομής φυσικού αερίου εντός της γεωγραφικής περιοχής της Αττικής, όπως ορίζεται στην Άδεια Διανομής Φυσικού Αερίου της ΡΑΕ⁴⁴.
29. Το ΔΣ της εταιρείας, κατά το χρόνο υποβολής της Γνωστοποίησης, έχει ως ακολούθως:

Πίνακας 6: Το ΔΣ της ΕΔΑΑ		
	Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα
1	Χατζηγιάννης Πιέρρος	Πρόεδρος ΔΣ
2	Τσούτσας Ιωάννης	Αντιπρόεδρος
3	Σταμούλης Διομήδης	Μελος ΔΣ
4	Τροκούδη Αλεξία	Μελος ΔΣ
5	Βεντικός Νικόλαος	Μελος ΔΣ
6	Δεσποτόπουλος Σόλων	Μελος ΔΣ
7	Κωνσταντέλλος Γρηγόριος	Μελος ΔΣ

Πηγή: Γνωστοποίηση, σελ. 36

30. Για το έτος 2020 (τελευταίο διαθέσιμο), ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της ΕΔΑΑ ανέρχεται σε [...] και ταυτίζεται με αυτόν που πραγματοποιείται στην ελληνική αγορά⁴⁵.

II.5 ΕΔΑ ΘΕΣΣ

31. Η Εταιρεία Διανομής Φυσικού Αερίου Θεσσαλονίκης-Θεσσαλίας ΑΕ με έδρα τον Δήμο Θεσσαλονίκης, ανήκει κατά 51% στη ΔΕΠΑ Υποδομών και 49% στην ENI. Μετά την ολοκλήρωση της πώλησης και μεταβίβασης του 49% του μετοχικού κεφαλαίου της από την ENI στη ΔΕΠΑ Υποδομών (κατόπιν της συμφωνίας αγοραπωλησίας μετοχών της 31ης Ιουλίου 2021), θα αποτελεί 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ Υποδομών⁴⁶.
32. Η ΕΔΑ ΘΕΣΣ δραστηριοποιείται στην κατασκευή, συντήρηση, λειτουργία, διαχείριση και εκμετάλλευση του δικτύου διανομής φυσικού αερίου εντός της γεωγραφικής περιοχής της Θεσσαλονίκης και της Θεσσαλίας, όπως ορίζεται στην Άδεια Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου της ΡΑΕ⁴⁷.
33. Το ΔΣ της εταιρείας, κατά το χρόνο υποβολής της Γνωστοποίησης, έχει ως εξής:

Πίνακας 7: Το ΔΣ της ΕΔΑ ΘΕΣΣ		
	Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα

⁴³ [...]

⁴⁴ Βλ. Γνωστοποίηση, σελ. 8.

⁴⁵ [...]

⁴⁶ Βλ. παραπάνω υπό ενότητα I.2.

⁴⁷ Γνωστοποίηση, σελ. 9.

1	Τσιτσόπουλος Ιωάννης	Πρόεδρος ΔΣ
2	Βλαχόκοστας Χρήστος	Αντιπρόεδρος
3	Παπαδόπουλος Νικόλαος	Μελος ΔΣ
4	Κυρίζογλου Λάζαρος	Μελος ΔΣ
5	Di Pietrantonj Maria Vittoria	Μελος ΔΣ
6	Piredda Marco	Μελος ΔΣ
7	Buonomini Antonio Mino	Μελος ΔΣ

Πηγή: Γνωστοποίηση, σελ. 36

34. Για το έτος 2020 (τελευταίο διαθέσιμο), ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της ΕΔΑ ΘΕΣΣ ανέρχεται σε [...] ευρώ και ταυτίζεται με αυτόν που πραγματοποιείται στην ελληνική αγορά⁴⁸.

II.6 ΔΕΔΑ

35. Η Δημόσια Επιχείρηση Δικτύων Διανομής Αερίου ΑΕ (εφεξής ΔΕΔΑ) έχει έδρα στο δήμο Αθηναίων και αποτελεί 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ Υποδομών.
36. Η ΔΕΔΑ δραστηριοποιείται στην κατασκευή, συντήρηση, λειτουργία, διαχείριση και εκμετάλλευση του δικτύου διανομής φυσικού αερίου εντός των γεωγραφικών περιοχών της Στερεάς Ελλάδας, Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, Πελοποννήσου, Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου, όπως ορίζεται στην Άδεια Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου της ΡΑΕ⁴⁹.
37. Το ΔΣ της εταιρείας, κατά το χρόνο υποβολής της Γνωστοποίησης, έχει ως ακολούθως:

Πίνακας 8: Το ΔΣ της ΔΕΔΑ		
	Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα
1	Κοτρώνης Βασίλειος	Πρόεδρος ΔΣ
2	Μουντράκης Ανδρέας	Αντιπρόεδρος
3	Τσάκας Μάριος	Διευθύνων Σύμβουλος
4	Τροκούδη Αλεξία	Μελος ΔΣ
5	Αθανασοπούλου Νικολέτα	Μελος ΔΣ
6	Πανταζής Αντώνιος	Μελος ΔΣ
7	Σταθούλης Σπυρίδων	Μελος ΔΣ
8	Κοκοτός Άγγελος	Μελος ΔΣ
9	Δόντσιος Θεόδωρος	Μελος ΔΣ

Πηγή: Γνωστοποίηση, σελ. 36

38. Για το έτος 2020 (τελευταίο διαθέσιμο), ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της ΔΕΔΑ ανέρχεται σε [...] και ταυτίζεται με αυτόν που πραγματοποιείται στην ελληνική αγορά⁵⁰.

⁴⁸ [...]

⁴⁹ Ο.π., σελ. 9.

⁵⁰ [...]

III. ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

III.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

39. Υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης μιας σχεδιαζόμενης συναλλαγής στην Επιτροπή Ανταγωνισμού προκύπτει όταν συντρέχει η βασική προϋπόθεση της υπαγωγής της πράξης στην έννοια της συγκέντρωσης και επιπλέον πληρούνται τα ποσοτικά κριτήρια και οι τυπικές προϋποθέσεις του άρθρου 6 του Ν. 3959/2011.
40. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 του Ν. 3959/2011, θεωρείται ότι υπάρχει συγκέντρωση επιχειρήσεων όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση κατά την οποία ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο. Ειδικότερα, συγκέντρωση υφίσταται εφόσον με την εκάστοτε υπό εξέταση πράξη επέρχεται μόνιμη μεταβολή ως προς τα (φυσικά ή νομικά) πρόσωπα που ασκούν έλεγχο ή ως προς την ποιότητα του ελέγχου που ασκείται επί της εταιρείας - στόχου.
41. Έλεγχο συνιστά η δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, ενώ όσον αφορά τα μέσα απόκτησης ελέγχου ορίζεται ότι ο έλεγχος δύναται να απορρέει μεταξύ άλλων από δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών⁵¹.
42. Εν προκειμένω, οι γνωστοποιηθείσες συναλλαγές αφορούν αφενός στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρεία Newco (100% θυγατρική της εταιρείας Italgas), επί της εταιρείας ΔΕΠΑ Υποδομών (και των θυγατρικών της)⁵², και αφετέρου στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρεία ΔΕΠΑ Υποδομών (αφού καταστεί 100% θυγατρική της Newco), επί της εταιρείας ΕΔΑ ΘΕΣΣ⁵³. Συνεπώς, πρόκειται για μεταβολή του ελέγχοντος μετόχου της ΔΕΠΑ Υποδομών καθώς και της ΕΔΑ ΘΕΣΣ.

III.2 ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΛΛΗΛΕΝΔΕΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

43. Δύο ή περισσότερες πράξεις μπορούν να θεωρηθούν ότι έχουν ενιαίο χαρακτήρα και συνεπώς συνιστούν μια μόνη συγκέντρωση, εφόσον είναι αλληλένδετες. Αλληλένδετες θεωρούνται δύο ή περισσότερες πράξεις, εφόσον συνδέονται κατά τρόπο ώστε η μία δεν θα είχε πραγματοποιηθεί χωρίς την άλλη και ο έλεγχος αποκτάται από την ίδια ή τις ίδιες επιχειρήσεις. Σύμφωνα με την Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ C 95/16.04.2008) (εφεξής «η Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση»), «η απόκτηση ελέγχου περισσότερων επιχειρήσεων – που θα μπορούσε να συνιστά ξεχωριστές συγκεντρώσεις- μπορεί να θεωρηθεί, λόγω των μεταξύ τους δεσμών, ότι αποτελεί μία και μόνη συγκέντρωση» ενώ σε άλλο σημείο αναφέρεται ότι «[γ]ια την εν λόγω εκτίμηση θα πρέπει να διαπιστωθεί η οικονομική πραγματικότητα πίσω από τις σχετικές πράξεις και ως

⁵¹ Βλ. Άρθρο 5 παρ. 3 του ν. 3959/2011.

⁵² Όπως αναφέρεται και στην Ενότητα Ι. ανωτέρω, η εταιρεία ΔΕΠΑ Υποδομών προ της ολοκλήρωσης της γνωστοποιηθείσας συναλλαγής τελεί υπό τον αποκλειστικό έλεγχο του ΤΑΙΠΕΔ.

⁵³ Όπως αναφέρεται και στην Ενότητα Ι. ανωτέρω, η εταιρεία ΕΔΑ ΘΕΣΣ μέχρι την ολοκλήρωση της συναλλαγής τελεί υπό τον κοινό έλεγχο της ΔΕΠΑ Υποδομών και της ENI.

εκ τούτου ο οικονομικός σκοπός που επιδιώκουν τα μέρη»⁵⁴.

44. Περαιτέρω, σύμφωνα με τον Κανονισμό Συγκεντρώσεων: «...αντιμετωπίζονται ως ενιαία συγκέντρωση οι πράξεις οι οποίες είναι στενά συναφείς υπό την έννοια ότι συνδέονται υπό όρους ή λαμβάνουν τη μορφή μιας σειράς πράξεων σε τίτλους, που πραγματοποιούνται εντός εulόγως βραχείας προθεσμίας»⁵⁵. Ουσιώδες εννοιολογικό στοιχείο των πράξεων αυτών επομένως είναι να υφίσταται μεταξύ τους αλληλεξάρτηση, έτσι ώστε καμία από τις πράξεις δεν θα λάμβανε χώρα χωρίς τις άλλες⁵⁶. Αυτή η αλληλεξάρτηση αποδεικνύεται είτε εάν οι σχετικές συναλλαγές συνδέονται de jure (βάσει όρων στα σχετικά συμφωνητικά), είτε εάν συνδέονται de facto. Προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη ή μη de facto αλληλεξάρτησης, θα πρέπει να αξιολογηθεί από οικονομική άποψη κατά πόσον καθεμία από τις πράξεις εξαρτάται κατ' ανάγκη από τη σύναψη των άλλων. Ενδείξεις της de facto αλληλεξάρτησης περισσότερων πράξεων μπορεί να είναι οι δηλώσεις των μερών ή η ταυτόχρονη σύναψη των σχετικών συμφωνιών⁵⁷. Εξάλλου, κατά την νομολογία αν και η νομική αλληλεξάρτηση είναι ένας ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι δύο ή περισσότερες συναλλαγές έχουν ενιαίο χαρακτήρα, ακόμη και χωρίς ρητή νομική αλληλεξάρτηση⁵⁸. Περαιτέρω και προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι σχετικές συναλλαγές ως ενιαία συγκέντρωση θα πρέπει ο έλεγχος να αποκτάται εντέλει από την ίδια επιχείρηση ή επιχειρήσεις⁵⁹.
45. Εν προκειμένω, κατά τη Γνωστοποιούσα, οι δύο συναλλαγές που περιγράφονται κατωτέρω είναι «αλληλένδετες, υπό την έννοια ότι η εξαγορά της ΕΔΑ ΘΕΣΣ θα πραγματοποιηθεί υπό την προϋπόθεση της ολοκλήρωσης της Συναλλαγής»⁶⁰.
46. Η Γνωστοποιούσα αναφέρει επίσης ότι, σε κάθε περίπτωση, η συναλλαγή απόκτησης του 100% της

⁵⁴ Βλ. σημεία 36 επ. και ιδίως 36, 38, 41, 43 και 44 της Κωδικοποιημένης Ανακοίνωσης. Ειδικότερα, όπως αναφέρεται στο σημείο 36: «Πολλές πράξεις μπορούν να θεωρηθούν ως μία και μόνη συγκέντρωση βάσει του κανονισμού συγκεντρώσεων είτε σύμφωνα με τη γενική αρχή του άρθρου 3 – οι πράξεις αλληλένδετες [...]». Περαιτέρω στο σημείο 38 ορίζεται ότι: «Ο γενικός και τελεολογικός ορισμός μιας συγκέντρωσης που διατυπώνεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1- όπου σκοπός είναι ο έλεγχος μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων- υπονοεί ότι είναι αδιάφορο αν ο έλεγχος αποκτήθηκε με μία ή περισσότερες νομικές πράξεις, εφόσον το τελικό αποτέλεσμα συνιστά μία και μοναδική συγκέντρωση. Δύο ή περισσότερες πράξεις συνιστούν μία μόνη συγκέντρωση, για τους σκοπούς του άρθρου 3, αν έχουν ενιαίο χαρακτήρα. Αυτό σημαίνει ότι, για να διαπιστωθεί ο ενιαίος χαρακτήρας των εν λόγω πράξεων, θα πρέπει να εξετάζεται, σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση, αν είναι αλληλένδετες κατά τρόπο ώστε η μία δεν θα είχε πραγματοποιηθεί χωρίς την άλλη», όπως δε αναφέρεται στο σημείο 43: «Η απαιτούμενη αλληλεξάρτηση σημαίνει ότι καμία από τις πράξεις δεν θα λάμβανε χώρα δίχως τις άλλες, και ότι κατά συνέπεια αποτελούν μια ενιαία πράξη. Αυτή η αλληλεξάρτηση αποδεικνύεται συνήθως εάν οι σχετικές πράξεις συνδέονται de jure, δηλαδή οι ίδιες οι συμφωνίες συνδέονται με αμοιβαίους όρους. [...] Περαιτέρω ενδείξεις της αλληλεξάρτησης περισσότερων πράξεων, μπορεί να είναι οι δηλώσεις των ιδίων των μερών ή η ταυτόχρονη σύναψη των σχετικών συμφωνιών [...]» και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία. Στο σημείο 41 αναφέρεται: «Πάντως, περισσότερες της μίας πράξεις, ακόμη και εάν συνδέονται μεταξύ τους με όρους, δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν ως ενιαία συγκέντρωση, παρά μόνο αν ο έλεγχος αποκτάται εντέλει από την ίδια επιχείρηση ή επιχειρήσεις. Μόνο στην περίπτωση αυτή δύο ή περισσότερες πράξεις μπορούν να θεωρηθούν ότι έχουν ενιαίο χαρακτήρα, και επομένως ότι συνιστούν μία μόνη συγκέντρωση για τους σκοπούς του άρθρου 3 [...]». Τούτο εξειδικεύεται και στο σημείο 44: «Η αρχή σύμφωνα με την οποία περισσότερες της μίας πράξεις μπορούν να αντιμετωπισθούν ως μία ενιαία πράξη συγκέντρωσης σύμφωνα με τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις, ισχύει μόνο αν προκύπτει απόκτηση ελέγχου μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων από το (τα) ίδιο(α) πρόσωπο (α) ή επιχείρηση (εις). [...] [...]» και παρ. 45 «Μπορεί επομένως να υπάρχει μία και μόνη συγκέντρωση αν ο (οι) ίδιο(οι) αγοραστής (στες) αποκτά (ούν) έλεγχο μιας μεμονωμένης επιχείρησης, δηλαδή μιας οικονομικής οντότητας, μέσω περισσότερων νομικών πράξεων, εφόσον οι τελευταίες είναι αλληλένδετες. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα αν η επιχείρηση αποκτάται στο πλαίσιο ενός σχήματος που αποτελείται από μία ή περισσότερες εταιρίες [...]».

⁵⁵ Προοίμιο σημ. 20 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου της 20^{ης} Ιανουαρίου 2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 24/1 της 29.01.2004) (εφεξής «Κανονισμός Συγκεντρώσεων»)

⁵⁶ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση, παρ. 39 και 43.

⁵⁷ Ο.π. παρ. 43.

⁵⁸ Βλ. απόφαση της Ευρ. Επιτροπής COMP/M. 4521 LGI/TELENET, σκ. 10.

⁵⁹ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση, παρ. 42 και 44.

⁶⁰ Βλ. Γνωστοποίηση, σελ. 10.

ΕΔΑ ΘΕΣΣ από τη ΔΕΠΑ Υποδομών, ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι δεν αποτελεί αλληλένδετη συναλλαγή με την απόκτηση της ΔΕΠΑ Υποδομών από τη Newco, αυτή δεν ήταν γνωστοποιήσιμη, καθώς ο κύκλος εργασιών των μερών (ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΔΕΠΑ Υποδομών) δεν ανέρχεται στο ελάχιστο όριο που προβλέπεται στο Άρθρο 6 του ν. 3959/2011⁶¹. Πράγματι, αυτό επιβεβαιώνεται από την υπηρεσία καθώς σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, ο συνολικός κύκλος εργασιών των ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΔΕΠΑ Υποδομών κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά σε [...] ευρώ, ποσό συνεπώς μικρότερο του κριτηρίου των 150.000.000 ευρώ, παρόλο που η καθεμία χωριστά πραγματοποιεί συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 ευρώ στην ελληνική αγορά.

47. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι αφού η ΔΕΠΑ Υποδομών θα αποκτηθεί από την εταιρεία Newco – (και έμμεσα από την Italgas) – και, έπειτα, η ΕΔΑ ΘΕΣΣ θα αποκτηθεί από τη ΔΕΠΑ Υποδομών η οποία θα ελέγχεται ήδη από τη Newco (και έμμεσα από την Italgas), ο έλεγχος, μετά την ολοκλήρωση των δύο συναλλαγών, όντως αποκτάται εν τέλει από την ίδια επιχείρηση – άμεσα από τη Newco (και έμμεσα από την Italgas).
48. Επιπλέον, σημειώνονται τα εξής: Η διαδικασία για την πώληση της ΔΕΠΑ Υποδομών ξεκίνησε ουσιαστικά στις αρχές του 2020⁶² και ολοκληρώθηκε στα τέλη του 2021⁶³. Σύμφωνα με την Έκθεση Ενισχυμένης Επιτήρησης της Ελλάδας (2021), της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι εταιρείες ΔΕΠΑ Υποδομών και ENI κατέληξαν, ήδη τον Απρίλιο 2021, ως προς τους όρους της αγοραπωλησίας του 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΔΑ ΘΕΣΣ, η οποία θα λάμβανε χώρα μετά την ολοκλήρωση της πώλησης της ΔΕΠΑ Υποδομών⁶⁴. Το γεγονός αυτό σημαίνει πως όταν κατατέθηκαν δεσμευτικές προσφορές ενώπιον του ΤΑΙΠΕΔ αργότερα (στις 15 Ιουλίου 2021) για την απόκτηση του 100% μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΠΑ Υποδομών (Συναλλαγή 1)⁶⁵, η εν λόγω συναλλαγή είχε ήδη συνδεθεί de facto, με τη συναλλαγή απόκτησης του 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΔΑ ΘΕΣΣ από τη ΔΕΠΑ Υποδομών (Συναλλαγή 2), υπό την έννοια ότι η ολοκλήρωση της Συναλλαγής 1 θα ενεργοποιούσε αυτομάτως τη Συναλλαγή 2. Ακόμα, σημειώνεται ότι την περίοδο που το ΤΑΙΠΕΔ εκκίνησε τη διαδικασία βελτιωμένων προσφορών, τον Σεπτέμβριο 2021⁶⁶, το συμφωνητικό που αφορούσε στη Συναλλαγή 2 είχε ήδη υπογραφεί (στις 31 Ιουλίου 2021)⁶⁷. Συναφώς, ο προτιμητέος επενδυτής που θα ανακηρυσσόταν αργότερα από το ΤΑΙΠΕΔ αφής στιγμής αποκτούσε το σύνολο της ΔΕΠΑ Υποδομών κατά τη Συναλλαγή 1, θα έπρεπε στη συνέχεια να αποκτήσει και το σύνολο της ΕΔΑ ΘΕΣΣ κατά τη Συναλλαγή 2 (μέσω της, πλέον, θυγατρικής του, ΔΕΠΑ Υποδομών). Προς επίρρωση των ανωτέρω, σημειώνεται ότι στο Συμφωνητικό 1 αναφέρεται ρητά η Συναλλαγή 2 και συνδέεται με το Συμφωνητικό 1 σε ορισμένους όρους⁶⁸ ενώ, περαιτέρω, αναφέρεται ότι τα έγγραφα

⁶¹ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 913/01.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας (υπό ερώτηση 6).

⁶² Βλ. ενδεικτικά σχετική ανακοίνωση ΤΑΙΠΕΔ <https://hradf.com/prosklisi-yponolis-endiaferontos-gi-14/>

⁶³ Βλ. ενδεικτικά σχετική ανακοίνωση ΤΑΙΠΕΔ <https://hradf.com/ypografi-tis-symfonias-polisis-tis-depa-ypodomon-metaxy-taip-ed-elpe-kai-italgas/>.

⁶⁴ Enhanced Surveillance Report, Greece, 2021, (διαθέσιμη μόνο στα Αγγλικά), https://ec.europa.eu/info/publications/economic-and-financial-affairs-publications_en, σελ. 46.

⁶⁵ Βλ. σχετική ανακοίνωση ΤΑΙΠΕΔ <https://hradf.com/taiped-dyo-desmeytik-es-prosfores-gia/>.

⁶⁶ Βλ. σχετική ανακοίνωση ΤΑΙΠΕΔ <https://hradf.com/taiped-ekkinei-ti-diadikasia-veltioim/>.

⁶⁷ Βλ. Περιγραφή του Συμφωνητικού 2 στην Ενότητα 1.2 ανωτέρω.

⁶⁸ Βλ. όρο 7.2. κ) σύμφωνα με τον οποίο δεν επιτρέπεται η τροποποίηση ή η παραίτηση από τους όρους των συμβάσεων οι οποίες αφορούν στη Συναλλαγή 2, ήτοι την απόκτηση του ποσοστού 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΔΑ ΘΕΣΣ από την ΔΕΠΑ Υποδομών, 7.3. α) vi. σύμφωνα με τον οποίο η Italgas αναγνωρίζει ότι οι όροι 7.1 και 7.2. «δεν αποσκοπούν και δεν θα λειτουργήσουν ώστε να επηρεάσουν, να περιορίσουν ή να εμποδίσουν με οποιονδήποτε τρόπο τη συνήθη πορεία των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων του ομίλου ΔΕΠΑ, σύμφωνα με την προηγούμενη πρακτική από κάθε οσιώδη άποψη, ή την εμπορική τους πολιτική ή να περιορίσουν ή να εμποδίσουν τα ακόλουθα: ... κάθε θέμα που απαιτείται βάσει των εγγράφων για την πραγματοποίηση ή οποιαδήποτε

που σχετίζονται με τη Συναλλαγή 2 έχουν γνωστοποιηθεί στα μέρη της Συναλλαγής¹⁶⁹, τα οποία και καταδεικνύουν ότι παρά το γεγονός της μη ύπαρξης ρητής νομικής αλληλεξάρτησης μεταξύ των δύο συμβάσεων, εντούτοις η νομική αλληλεξάρτηση των δύο συναλλαγών προκύπτει ευθέως σε σχέση με το Συμφωνητικό 2 και συνάγεται, πλην σαφώς, από τους όρους του Συμφωνητικού 1, καθώς για την Italgas είναι σαφές ότι η ΔΕΠΑ Υποδομών δεσμεύτηκε συμβατικά ως προς τη Συναλλαγή 2, την οποία αποδέχεται η Italgas και την περιλαμβάνει σε όρους του Συμφωνητικού 1, η μη πλήρωση ή/και αθέτηση των οποίων θα συνεπάγεται αθέτησή του στο μέτρο που οι εν λόγω όροι συνδέονται με τη Συναλλαγή 2.

49. Ως προς την εξάρτηση της Συναλλαγής 2 από τη Συναλλαγή 1, σημειώνεται ότι η Συναλλαγή 2 σαφώς εξαρτάται *de jure* από τη Συναλλαγή 1, καθότι, σύμφωνα με το Συμφωνητικό 2, η Συναλλαγή 2 θα λάβει χώρα μόνον αφού ολοκληρωθεί η Συναλλαγή 1⁷⁰. Μετά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής 1 και τη λήψη των απαραίτητων ρυθμιστικών εγκρίσεων, η ENI οφείλει, βάσει του Συμφωνητικού 2, να πωλήσει το 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΔΑ ΘΕΣΣ στη ΔΕΠΑ Υποδομών.
50. Συμπερασματικά, τόσο από τη χρονική αλληλουχία των γεγονότων που περιγράφονται ανωτέρω και τις αναφορές και τους όρους των συμφωνητικών που σχετίζονται με τις δύο συναλλαγές, όσο και από το γεγονός ότι οι δύο εταιρίες (ΔΕΠΑ Υποδομών και ΕΔΑ ΘΕΣΣ) αποκτώνται εν τέλει από την ίδια απώτερη επιχείρηση, συνάγεται ότι η Συναλλαγή 1 και η Συναλλαγή 2 είναι *de facto* αλληλένδετες και, ως εκ τούτου, δέον είναι να αντιμετωπιστούν ως μία ενιαία συγκέντρωση.

III.3 ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

51. Ο έλεγχος μπορεί να είναι αποκλειστικός ή κοινός. Αποκλειστικός έλεγχος αποκτάται εάν μία και μόνη επιχείρηση μπορεί να επηρεάσει καθοριστικά μια άλλη επιχείρηση. Ο αποκλειστικός έλεγχος μπορεί να αποκτηθεί *de jure* και/ή *de facto*. Ο αποκλειστικός έλεγχος συνήθως αποκτάται σε νομική βάση, όταν μια επιχείρηση έχει την εξουσία να καθορίζει τις στρατηγικές εμπορικές αποφάσεις της άλλης επιχείρησης, συνήθως με την απόκτηση της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου μιας εταιρείας.
52. Εκτός από την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου βάσει των δικαιωμάτων ψήφου, η απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου μπορεί επίσης να επιτευχθεί με απόκτηση στοιχείων ενεργητικού, με σύμβαση ή με οποιαδήποτε άλλα μέσα. Στην περίπτωση αυτή, το κατά πόσον μια πράξη οδηγεί σε απόκτηση ελέγχου εξαρτάται από ορισμένα νομικά και/ή πραγματικά στοιχεία.
53. Στην υπό κρίση περίπτωση, επί τη βάση του Συμφωνητικού 1, οι εταιρίες ΕΛΠΕ και ΤΑΙΠΕΔ πωλούν και θα μεταβιβάσουν στην Newco το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΠΑ Υποδομών που κατέχουν. Ως αποτέλεσμα της συναλλαγής, η Newco θα αποκτήσει το σύνολο (100%) του μετοχικού κεφαλαίου και συνεπώς τον αποκλειστικό έλεγχο επί της ΔΕΠΑ Υποδομών⁷¹.

ενέργεια από α) οποιονδήποτε πωλητή ή β) οποιαδήποτε εταιρεία του ομίλου της ΔΕΠΑ για την τροποποίηση των σχετικών υφιστάμενων διευκολύνσεων για λόγους που σχετίζονται με τη συναλλαγή και/ή την απόκτηση του 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΔΑ ΘΕΣΣ από την Εταιρεία [ήτοι την ΔΕΠΑ Υποδομών]» και τον όρο 1.1 για τον ορισμό του «Permitted Leakage» (h), ο οποίος περιλαμβάνει οποιοδήποτε ποσό το οποίο απαιτείται να καταβληθεί αναφορικά με τη Συναλλαγή 2.

⁶⁹ Βλ. συγκεκριμένα όρο 7.2. κ) και όρο 1.1 για τον ορισμό του «Γνωστοποιημένος».

⁷⁰ Βλ. ανωτέρω Ενότητα I.2 για την περιγραφή του Συμφωνητικού 2 και ιδίως το Άρθρο 4.1.

⁷¹ Βλ. Ενότητα I.1 ανωτέρω.

54. Επιπλέον, επί τη βάσει του Συμφωνητικού 2, μετά την ολοκλήρωση της ως άνω συναλλαγής, η εταιρεία ENI θα πωλήσει και θα μεταβιβάσει στη ΔΕΠΑ Υποδομών το 49% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΔΑ ΘΕΣΣ που κατέχει. Ως αποτέλεσμα της συναλλαγής, η ΔΕΠΑ Υποδομών, η οποία σήμερα ήδη κατέχει το 51% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΔΑ ΘΕΣΣ, θα αποκτήσει το σύνολο (100%) του μετοχικού κεφαλαίου και συνεπώς τον αποκλειστικό έλεγχο επί της ΕΔΑ ΘΕΣΣ⁷².
55. Συνοψίζοντας, σύμφωνα με τα ανωτέρω, στο πλαίσιο του Συμφωνητικού 1 και του Συμφωνητικού 2 προβλέπεται η μεταβίβαση από το ΤΑΙΠΕΔ/ΕΛΠΕ και ENI αντίστοιχα σε μόνιμη βάση του ελέγχου της διοίκησης, του συνόλου των μετοχών (Συμφωνητικό 1) και του 49% των μετοχών (Συμφωνητικό 2) και όλων των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτά κατά την ολοκλήρωση των συναλλαγών στο μέλλον, των εταιριών ΔΕΠΑ Υποδομών και ΕΔΑ ΘΕΣΣ αντίστοιχα, στον (απώτερο) ελέγχοντα μέτοχο, την εταιρεία Newco, (και έμμεσα την Italgas), η οποία θα αποκτήσει άμεσα τον αποκλειστικό έλεγχο των εταιριών ΔΕΠΑ Υποδομών και ΕΔΑ ΘΕΣΣ αντίστοιχα.

III.4 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΑ

56. Για τον καθορισμό της αρμοδιότητας, ως συμμετέχουσες επιχειρήσεις θεωρούνται οι επιχειρήσεις που μετέχουν σε μια συγκέντρωση, και, συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, «[σ]υμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι η αποκτώσα επιχείρηση και η επιχείρηση-στόχος. Στην περίπτωση που η εταιρία-στόχος αποκτάται από έναν όμιλο μέσω μίας εκ των θυγατρικών του, συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι η εταιρία-στόχος και η αποκτώσα θυγατρική, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή δεν έχει συσταθεί με αποκλειστικό σκοπό την εξαγορά. [...]ο εκάστοτε όμιλος αντιμετωπίζεται ως ενιαία οικονομική μονάδα και οι διάφορες εταιρίες που ανήκουν στον ίδιο όμιλο δεν είναι δυνατόν να εκληφθούν ως αυτοτελείς συμμετέχουσες επιχειρήσεις κατά την εξέταση της αρμοδιότητας βάσει του κανονισμού συγκεντρώσεων. Στην πράξη η κοινοποίηση μπορεί να γίνει από τη συμμετέχουσα θυγατρική ή από τη μητρική της εταιρία»⁷³.
57. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, «1. [κ]άθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά». Σύμφωνα, δε, με την Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, προκειμένου να εξεταστεί κατά πόσον καλύπτονται τα κατώτερα όρια γνωστοποίησης που καθορίζονται στη νομοθεσία, όταν μια επιχείρηση που συμμετέχει σε μια συγκέντρωση ανήκει σε όμιλο επιχειρήσεων, τότε δεν λαμβάνεται υπόψη μόνο ο κύκλος εργασιών της συγκεκριμένης επιχείρησης, αλλά ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων εκείνων με τις οποίες η συμμετέχουσα επιχείρηση διατηρεί δεσμούς, οι οποίοι συνίστανται στα δικαιώματα ή τις εξουσίες που απαριθμούνται στο άρθρο 5, παράγραφος 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 [και οι οποίοι ταυτίζονται με αυτά που απαριθμούνται στο άρθρο 10,

⁷² Βλ. Ενότητα I.2 ανωτέρω.

⁷³ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, παρ. 134-135.

παράγραφος 4 του Ν. 3959/2011]⁷⁴. Τέλος, όσον αφορά στο μέγεθος του κύκλου εργασιών, κατά τον υπολογισμό του πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατ' αρχήν τα αριθμητικά στοιχεία του τελευταίου οικονομικού έτους πριν από τη συγκέντρωση.

58. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η εταιρεία Newco έχει συσταθεί με αποκλειστικό σκοπό την εξαγορά της ΔΕΠΑ Υποδομών⁷⁵, ως συμμετέχουσες εταιρίες θεωρούνται η μητρική εταιρεία της Newco, ήτοι η Italgas, και η ΔΕΠΑ Υποδομών.
59. Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα οικονομικά στοιχεία για το έτος 2020, τα οποία κατά δήλωση της Γνωστοποιούσας, αποτελούν τα πιο πρόσφατα επίσημα στοιχεία που είναι διαθέσιμα, οι κύκλοι εργασιών του ομίλου στον οποίο ανήκει η Italgas (όμιλος CDP) και της ΔΕΠΑ Υποδομών, υπολογισμένοι σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3959/2011, έχουν ως εξής:

Πίνακας 9: Κύκλοι εργασιών 2020 (σε ευρώ) των συμμετεχουσών		
	Παγκόσμια αγορά	Ελληνική Αγορά
ΟΜΙΛΟΣ CDP (I)	[...]	[...]
ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (II)	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ (I+II)	[...]	[...]

Πηγή: Γνωστοποίηση σελ. 29, Παράρτημα 26 της Γνωστοποίησης και υπ' αριθ. πρωτ. 1461/14.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας (υπό ερώτηση 1).

60. Βάσει των προαναφερθέντων κύκλων εργασιών, πληρούνται τα ποσοτικά όρια που τίθενται με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011, καθότι ο εθνικός κύκλος εργασιών του Ομίλου CDP και της ΔΕΠΑ Υποδομών υπερβαίνει έκαστος τα 15.000.000 ευρώ, ενώ ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του Ομίλου CDP και της ΔΕΠΑ Υποδομών υπερβαίνει αθροιστικά τα 150.000.000 ευρώ και ανέρχεται σε [...] ευρώ.
61. Περαιτέρω, η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν έχει κοινοτική διάσταση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1 παρ. 2 και παρ. 3 του Κανονισμού 139/2004⁷⁶, διότι αφενός μεν σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 1 παρ. 2 ο παγκόσμιος (άρα και ο κοινοτικός) κύκλος εργασιών της ΔΕΠΑ Υποδομών δεν υπερβαίνει τα 250 εκατ. Ευρώ⁷⁷, αφετέρου σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 1 παρ. 3 η ΔΕΠΑ Υποδομών πραγματοποιεί κύκλο εργασιών μόνο σε ένα κράτος-μέλος.

⁷⁴ Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, παρ. 175.

⁷⁵ Βλ. Γνωστοποίηση, σελ. 2 και Ενότητα II ανωτέρω.

⁷⁶ Κανονισμός Συγκεντρώσεων, Άρθ. 1 παρ. 2 και 3 το οποίο ορίζει ότι «Μία συγκέντρωση έχει κοινοτική διάσταση όταν: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 5 δισεκατομμύρια ευρώ και β) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, εντός της Κοινότητας, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 250 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος. 3. Μία συγκέντρωση που δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στην παράγραφο 2 έχει κοινοτική διάσταση, εφόσον: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ· β) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις σε κάθε ένα από τρία τουλάχιστον κράτη μέλη, υπερβαίνει τα 100 εκατομμύρια ευρώ· γ) σε κάθε ένα από τα τρία τουλάχιστον κράτη μέλη που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του στοιχείου β) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν κάθε μία χωριστά συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 25 εκατομμυρίων ευρώ και δ) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, εντός της Κοινότητας συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 100 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος».

⁷⁷ Όπως αναλύεται στον Πίνακα 9 ανωτέρω, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της ΔΕΠΑ Υποδομών (2020) ήταν [...] ευρώ.

62. Ως εκ τούτου, η υπό κρίση συγκέντρωση έχει εθνική διάσταση και υπόκειται σε γνωστοποίηση ενώπιον της ΕΑ.

III.5 ΠΑΡΑΔΕΚΤΗ ΚΑΙ ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

63. Το Συμφωνητικό Αγοραπωλησίας Μετοχών που αφορά στη ΔΕΠΑ Υποδομών⁷⁸, υπεγράφη στις 10.12.2021, ενώ η Γνωστοποίηση υπεβλήθη στις 30.12.2021⁷⁹, ήτοι εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 τριακονθήμερης προθεσμίας. Συνεπώς, η γνωστοποιηθείσα πράξη υπεβλήθη εμπρόθεσμα, βάσει του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011.
64. Επιπλέον, η Γνωστοποίηση είναι παραδεκτή, καθώς προσκομίστηκε το προβλεπόμενο στο άρθρο 45 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 παράβολο των 1.100 ευρώ⁸⁰ και το φύλλο της εφημερίδας «Ναυτεμπορική» της 05.01.2022, στο οποίο δημοσιεύθηκε η υπό κρίση πράξη⁸¹, ενώ σχετική ανάρτηση έγινε και στον διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 του Ν. 3959/2011 και την Απόφαση ΕΑ 558/2013⁸².
65. Ως προς τον προσήκοντα χαρακτήρα της Γνωστοποίησης, αναφέρεται ότι κατά την εξέταση του φακέλου η ΓΔΑ απέστειλε, βάσει του άρθρου 8 παρ. 11 του Ν. 3959/2011, επιστολές στα Μέρη⁸³, ζητώντας στοιχεία απαραίτητα για την αξιολόγηση της συγκέντρωσης στις οποίες τα Μέρη απάντησαν πλήρως με την από 14.02.2022 επιστολή τους⁸⁴, ημερομηνία κατά την οποία η Γνωστοποίηση κατέστη προσήκουσα. Ως εκ τούτου, η προθεσμία έκδοσης απόφασης της ΕΑ επί της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης παρέρχεται την **15.03.2022**, με βάση το άρθρο 8 παρ. 3 του Ν. 3959/2011.

IV. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

IV.1 ΓΕΝΙΚΑ

66. Το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της αγοράς του φυσικού αερίου στην Ελλάδα θέτει ο Ν. 4001/2011⁸⁵, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ο οποίος ενσωμάτωσε επιμέρους διατάξεις της Οδηγίας 2009/73/ΕΕ (Τρίτο Ενεργειακό Πακέτο), με απώτερο στόχο την ενίσχυση της απελευθέρωσης της αγοράς. Ειδικότερα, ο Ν. 4001/2011 ρυθμίζει τις δραστηριότητες της παραγωγής, προμήθειας, αγοράς, μεταφοράς, διανομής, αποθήκευσης, υγροποίησης και αεριοποίησης φυσικού αερίου εντός της Ελληνικής επικράτειας. Ο Ν. 4001/2011 τροποποιήθηκε⁸⁶ με

⁷⁸ Βλ. Ενότητα I ανωτέρω.

⁷⁹ Και έλαβε αριθ. πρωτ. 10819/30.12.2021.

⁸⁰ Ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 44656738595202250084.

⁸¹ Το εν λόγω φύλλο προσκομίστηκε με την υπ' αριθ. πρωτ. 86/05.01.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας.

⁸² <https://www.epant.gr/enimerosi/anakoinosi-sygkentroseon/item/1912-araktsisi-apokleistikou-elegxou-aro-tin-etairaia-italgas-newco-epi-tis-etairaia-depa-yodomon.html>.

⁸³ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 238/11.01.2022 και 1189/08.02.2022 επιστολές της ΓΔΑ.

⁸⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1461/14.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας ενώ είχαν προηγηθεί και οι υπ' αριθ. πρωτ. 913/01.02.2022 και 1107/04.02.2022 απαντητικές επιστολές της Γνωστοποιούσας (η δεύτερη κατόπιν αίτησης και χορήγησης παράτασης προθεσμίας υποβολής στοιχείων) επί των οποίων η ΓΔΑ επανήλθε, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 12 του Ν. 3959/2011, ζητώντας περαιτέρω διευκρινίσεις, οπότε και η Γνωστοποιούσα απάντησε πλήρως με την υπ' αριθ. πρωτ. 1461/14.02.2022 επιστολή.

⁸⁵ «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις» (ΦΕΚ Α179/22.08.2011).

⁸⁶ Με τους νόμους 4223/2013 (ΦΕΚ Α' 287/31.12.2013), 4203/2013 (ΦΕΚ Α' 235/1.11.2013), 4336/2015 (ΦΕΚ Α94/14.08.2015), 4337/2015 (ΦΕΚ Α129/17.10.2015), 4414/2016 (ΦΕΚ Α149/09.08.2016), 4423/2016 (ΦΕΚ Α182/27.09.2016) και συγκεκριμένα το άρθρο 55 αυτού και 4425/2016 (ΦΕΚ Α185/30.09.2016) και συγκεκριμένα

σκοπό την περαιτέρω απελευθέρωση της αγοράς φυσικού αερίου, διά της άρσης υφιστάμενων ρυθμιστικών εμποδίων εισόδου επιχειρήσεων στις σχετικές αγορές, της αναμόρφωσης του πλαισίου διανομής φυσικού αερίου μέσω της επιβολής στις κάθετα ολοκληρωμένες εταιρίες φυσικού αερίου⁸⁷ υποχρέωσης για νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων διαχείρισης Δικτύων Διανομής από τις δραστηριότητες Προμήθειας φυσικού αερίου, καθώς και της διεύρυνσης του ορισμού του «Επιλέγοντος Πελάτη» που καταλαμβάνει πλέον όλους τους οικιακούς πελάτες⁸⁸.

67. Ακολούθως, σημαντικές τροποποιήσεις στο ν. 4001/2011, επήλθαν και με την ψήφιση του ν. 4602/2019 (Μέρος Γ'), σκοπός του οποίου ήταν, εκτός από τη ρύθμιση επιπλέον ζητημάτων σχετικά με την υλοποίηση του πλήρους ιδιοκτησιακού διαχωρισμού του κλάδου υποδομών της ΔΕΠΑ ΑΕ, η δημιουργία ενιαίου και σαφούς νομοθετικού πλαισίου για τη ρύθμιση του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού των υφιστάμενων δικτύων διανομής φυσικού αερίου.
68. Επισημαίνεται ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο της αγοράς φυσικού αερίου συμπληρώνουν τα κατ' εξουσιοδότηση εκδοθέντα νομοθετήματα, όπως, μεταξύ άλλων, ο Κώδικας Διαχείρισης του ΕΣΦΑ, ο Κανονισμός Τιμολόγησης Βασικών Δραστηριοτήτων ΕΣΦΑ, ο Κανονισμός Τιμολόγησης Βασικής Δραστηριότητας Διανομής Φυσικού Αερίου και ο Κώδικας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής, που περιγράφονται επιγραμματικά κατωτέρω.
69. Τέλος, όπως εξηγείται και στις κάτωθι επιμέρους ενότητες, την εφαρμογή και εξειδίκευση του εν λόγω πλαισίου έχει, ως ανεξάρτητος ρυθμιστής, η ΡΑΕ⁸⁹.

IV.2 Ο ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

IV.2.1 ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ (ΕΣΦΑ/ ΥΦΑ και ΑΣΦΑ)

70. Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι ως «μεταφορά φυσικού αερίου» νοείται «*η διοχέτευση Φυσικού Αερίου μέσω δικτύου αγωγών πίεσης σχεδιασμού άνω των 19 barg με σκοπό την παροχή Φυσικού Αερίου σε Πελάτες, μη συμπεριλαμβανομένης της Προμήθειας*»⁹⁰.
71. Στην έννοια του «Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου», όπως ορίζεται στο άρθρο 2 (ικ) ν. 4001/2011, εμπίπτουν οι αγωγοί και οι κλάδοι πίεσης σχεδιασμού άνω των 19 barg, οι εγκαταστάσεις μετρήσεων, συμπίεσης και αποσυμπίεσης, ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις ελέγχου και συντήρησης, που απαιτούνται για τη μεταφορά Φυσικού Αερίου από τα σημεία έγχυσης προς άλλο

το άρθρο 15, τροποποιήθηκε ο Ν. 4001/2011 με σκοπό την αναμόρφωση του πλαισίου διανομής φυσικού αερίου μέσω της υποχρέωσης των Κάθετα Ολοκληρωμένων Εταιρειών Φυσικού Αερίου για νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων Διαχείρισης Δικτύων Διανομής από τις δραστηριότητες προμήθειας φυσικού αερίου, καθώς και της διεύρυνσης του ορισμού του «Επιλέγοντος» Πελάτη.

⁸⁷ Βλ. σχετικά ορισμούς, άρθρο 2 του Ν. 4001/2011 «(ιε) Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση Φυσικού Αερίου: Επιχείρηση Φυσικού Αερίου ή όμιλος επιχειρήσεων Φυσικού Αερίου, όπου: (αα) το ίδιο πρόσωπο ή τα ίδια πρόσωπα δικαιούνται, άμεσα ή έμμεσα, να ασκούν τον Έλεγχο, και (ββ) η εν λόγω επιχείρηση ή ο όμιλος επιχειρήσεων ασκούν τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες Μεταφοράς, Διανομής, ΥΦΑ και αποθήκευσης και τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες παραγωγής ή Προμήθειας Φυσικού Αερίου».

⁸⁸ Βλ. σχετικά ορισμούς, άρθρο 2 του Ν. 4001/2011 «(ιζ) Οικιακός Πελάτης: Ο Πελάτης που αγοράζει Φυσικό Αέριο ή ηλεκτρική ενέργεια για δική του οικιακή κατανάλωση, αποκλεισμένων των εμπορικών ή επαγγελματικών δραστηριοτήτων».

⁸⁹ Η ΡΑΕ έχει αποφασιστικές αρμοδιότητες ως προς την αδειοδότηση των ενεργειακών δραστηριοτήτων, τον καθορισμό των τιμολογίων των μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων (χρεώσεις για την παροχή υπηρεσιών μεταφοράς, διανομής, χρήσης εγκατάστασης υδροποιημένου φυσικού αερίου και εγκατάστασης αποθήκευσης φυσικού αερίου), τη ρύθμιση, τον έλεγχο και την εποπτεία της αγοράς φυσικού αερίου.

⁹⁰ Βλ. άρθρο 2 (ιη) του ν. 4001/2011, όπως ισχύει.

Σύστημα Φυσικού Αερίου, Δίκτυο Διανομής ή εγκαταστάσεις Πελατών. Τα Συστήματα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου περιλαμβάνουν και τα ανεξάρτητα Συστήματα Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ).

IV.2.1.1 ΕΣΦΑ

72. Το Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ), το οποίο αποτελεί Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, περιλαμβάνει: (α) το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου εντός της Ελληνικής Επικράτειας⁹¹, (β) την Εγκατάσταση υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) στη νήσο Ρεβυθούσα, (γ) τα έργα επέκτασης και ενίσχυσης του ΕΣΦΑ, τις εγκαταστάσεις, τις διασυνδέσεις, τις υποδομές ή τους χώρους αποθήκευσης και επανεισαγωγής Φυσικού Αερίου στο ΕΣΦΑ που εκτελούνται σύμφωνα με το εγκεκριμένο Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ.
73. Για τα Συστήματα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, επιβάλλεται ο ιδιοκτησιακός διαχωρισμός. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 61 παρ. 1 του ν. 4001/2011 «*κάθε επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, ασκεί τις αρμοδιότητες του διαχειριστή του εν λόγω Συστήματος σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου*». Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ. 1 του ν. 4001/2011, «*για την άσκηση των αρμοδιοτήτων Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις: (α) Το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται: (αα) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα Έλεγχο επί επιχείρησης που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου και συγχρόνως να ασκούν άμεσα ή έμμεσα Έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή σε Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, ούτε (ββ) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα Έλεγχο επί Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή επί Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας και συγχρόνως να ασκούν άμεσα ή έμμεσα Έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου. (β) Το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται να διορίζουν μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή οργάνων με εκπροσωπευτική εξουσία σε Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή σε Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και να ασκούν άμεσα ή έμμεσα Έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και Φυσικού Αερίου και (γ) Το ίδιο πρόσωπο δεν δικαιούται να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή οργάνων με εκπροσωπευτική εξουσία τόσο σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου όσο και σε Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου*».
74. Ο ΔΕΣΦΑ έχει πιστοποιηθεί από τη ΡΑΕ ως «Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας», υπό την έννοια ότι πληροί τις προϋποθέσεις του ως άνω άρθρου 62 του ν.4001/2011⁹². Στο πλαίσιο αυτό, ο ΔΕΣΦΑ λειτουργεί, συντηρεί, διαχειρίζεται, εκμεταλλεύεται και

⁹¹ Βλ. <https://www.desfa.gr/national-natural-gas-system/transmission>, Το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου μεταφέρει φυσικό αέριο από τα ελληνοβουλγαρικά (ανάντι Διαχειριστής BULGARTRANGAZ) και ελληνοτουρκικά (ανάντι Διαχειριστής BOTAS) σύνορα σε καταναλωτές εγκατεστημένους στην ηπειρωτική Ελλάδα.

⁹² Βλ. σχετ. και άρθρο 67 του ν. 4001/2011 και σχετικές Αποφάσεις ΡΑΕ (υπ' αριθ. 460/2019, ΦΕΚ Β 3853/17.10.2019, «Επί της αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-252654/14.01.2019 αίτησης της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. για την Αναθεώρηση της αριθμ. 1220/2018 απόφασης Ρυθμιστής Αρχής Ενέργειας «για την Τελική Πιστοποίηση της ανώνυμης εταιρείας “Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου” ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας»). Με την Απόφαση ΡΑΕ 786/2021 (ΦΕΚ Β' 5428/22.11.2021) τροποποιήθηκε η Άδεια

αναπτύσσει το ΕΣΦΑ, κατά τα όσα ορίζονται στον ν. 4001/2011 και στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ⁹³. Ακόμα, ο ΔΕΣΦΑ λειτουργεί, συντηρεί, διαχειρίζεται και εκμεταλλεύεται και τον τερματικό σταθμό ΥΦΑ στη Ρεβυθούσσα, που αποτελεί μέρος του ΕΣΦΑ.

75. Στο πλαίσιο των υποχρεώσεών του, βάσει του άρθρου 68 του ν. 4001/2011, ο ΔΕΣΦΑ οφείλει, μεταξύ άλλων, να παρέχει στους Χρήστες πρόσβαση στο ΕΣΦΑ με τον πλέον οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο και για όσο διάστημα επιθυμούν, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ομαλή και ασφαλή λειτουργία του ΕΣΦΑ.
76. Επιπλέον, ο Κώδικας Διαχείρισης του ΕΣΦΑ, ο οποίος θεσπίζεται με απόφαση της ΡΑΕ, ύστερα από εισήγηση του ΔΕΣΦΑ, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 69 του ν. 4001/2011, προβλέπει τους συγκεκριμένους όρους διενέργειας της διαχείρισης, συντήρησης και ανάπτυξης του ΕΣΦΑ⁹⁴.

Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου, που χορηγήθηκε με την υπ' αριθ. 1315/2018 απόφαση της ΡΑΕ στην Εταιρεία, λόγω μεταβολής στη μετοχική σύνθεση της Εταιρείας, σε συνέχεια του μετασχηματισμού της «ΔΕΠΑ Α.Ε.» (μερική διάσπαση του κλάδου υποδομών). Συναφώς, κάθε υποψήφιος Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου υποχρεούται να γνωστοποιήσει στη ΡΑΕ τη συμμόρφωσή του προς τις διατάξεις του ν. 4001/2011, αιτούμενος τη χορήγηση σχετικής πιστοποίησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 64 του νόμου αυτού. Εξάλλου, και κάθε νομικό ή φυσικό πρόσωπο που σκοπεύει να αποκτήσει, μεμονωμένα ή σε σύμπραξη με άλλα πρόσωπα, Μεταφοράς Φυσικού Αερίου υποχρεούται να ενημερώσει προηγουμένως τη ΡΑΕ και να κοινοποιήσει σε αυτήν το ποσοστό της συμμετοχής, κατ' άρθρο 63 παρ. 1 του ως άνω νόμου.

⁹³ Σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 2 του ν. 4001/2011 « [...] Ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ εξασφαλίζει το κατάλληλο δυναμικό εισόδου και εξόδου για τη νέα σύνδεση, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ. (β) Προγραμματίζει τις παραδόσεις Φυσικού Αερίου στο ΕΣΦΑ και τις παραλαβές Φυσικού Αερίου από αυτό, κατανέμει το φορτίο στους Χρήστες και μεριμνά για την εξασφάλιση της ποιότητας του Φυσικού Αερίου. [...] (ε) Εφαρμόζει μηχανισμούς διαχείρισης της συμμόρφωσης στα σημεία εισόδου και εξόδου, οι οποίοι βασίζονται, κατά το δυνατόν, σε μηχανισμούς της αγοράς, σύμφωνα με διαφανή κριτήρια όπως ορίζεται στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ, προκειμένου να προάγεται ο υγιής ανταγωνισμός, χωρίς διακρίσεις μεταξύ Χρηστών ή κατηγοριών Χρηστών. Δημοσιεύει ιστορικά στοιχεία και προβλέψεις ροών σε κάθε σημείο εισόδου και εξόδου για τα επόμενα έτη, προκειμένου να ενημερώνονται οι Χρήστες για την πιθανότητα συμμόρφωσης. Ενημερώνει τη ΡΑΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ, όταν η ζήτηση για δεσμευση μεταφορικής ικανότητας σε σημείο εισόδου ή εξόδου δημιουργεί εύλογα πιθανότητα συμμόρφωσης στο σημείο αυτό. [...] (θ) Συνάπτει συμφωνίες με τους Διαχειριστές ΔΣΦΑ, Δικτύων Διανομής, καθώς και Συστημάτων Φυσικού Αερίου που είναι εγκατεστημένα εκτός της Ελληνικής Επικράτειας, με σκοπό την ενίσχυση της μεταξύ τους διαλειτουργικότητας, την ανταλλαγή πληροφοριών και την αμοιβαία συνεργασία. (ι) Παρέχει τις υπηρεσίες του με διαφάνεια, αμεροληψία και χωρίς διακρίσεις μεταξύ των Χρηστών ή των κατηγοριών των Χρηστών του ΕΣΦΑ, όπως διακρίσεις υπέρ των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων, των μετόχων τους ή των θυγατρικών εταιρειών τους. (ια) Παρέχει στους Διαχειριστές ΔΣΦΑ ή Δικτύων Διανομής, που συνδέονται με το ΕΣΦΑ, τις αναγκαίες πληροφορίες, για την ασφαλή, αξιόπιστη και αποδοτική λειτουργία των συνδεδεμένων εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τους κανόνες διαχείρισης και κατανομής του δυναμικού διασύνδεσης. (ιβ) Παρέχει σε κάθε Χρήστη του ΕΣΦΑ επαρκείς πληροφορίες για τη χρήση του συστήματος και τη δεσμευμένη μεταφορική ικανότητα, για τη διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού, την αποτελεσματική πρόσβαση στο ΕΣΦΑ, καθώς και τη μεταφορά Φυσικού Αερίου, κατά τρόπο συμβατό με την ασφαλή, αξιόπιστη και αποδοτική λειτουργία του ΕΣΦΑ [...] (ιγ) Δημοσιεύει κατάλογο των τιμολογίων χρέωσης των Χρηστών του ΕΣΦΑ για τις παρεχόμενες σε αυτούς υπηρεσίες, ανεξαρτήτως του τρόπου θέσπισης των τιμολογίων αυτών. [...] (ιδ) Εγκαθιστά και διαχειρίζεται Ηλεκτρονικό Σύστημα Συναλλαγών Φυσικού Αερίου [...] (ιστ) Καταρτίζει τον Κανονισμό Ηλεκτρονικού Συστήματος Συναλλαγών Φυσικού Αερίου, ο οποίος εγκρίνεται από τη ΡΑΕ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. [...] (ιζ) Εκπληρώνει τις υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας που του ανατίθενται, χάριν του γενικού οικονομικού συμφέροντος, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. [...] (ιη) Συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Αερίου. (ιθ) Συμμετέχει σε κοινοπραξίες, μεταξύ άλλων με έναν ή περισσότερους Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, χρηματοπιστήρια φυσικού αερίου και άλλους σχετικούς φορείς με στόχο να αναπτυχθεί η δημιουργία περιφερειακών αγορών στο πλαίσιο της διαδικασίας ελευθέρωσης της αγοράς. [...]».

⁹⁴ Βλ. σχετ. άρθρο 69 του ν. 4001/2011. Με τον εν λόγω Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΦΑ ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, ιδίως: (α) οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι τεχνικές λεπτομέρειες και οι ελάχιστες απαιτούμενες λειτουργικές προδιαγραφές για την πρόσβαση των Χρηστών στο ΕΣΦΑ, (β) η διαδικασία, οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί σχετικά με τη δεσμευση και αποδεσμευση δυναμικότητας του ΕΣΦΑ από τους Χρήστες, καθώς και η περαιτέρω εκχώρηση της δεσμευμένης μεταφορικής ικανότητας ή δυναμικότητας, αντίστοιχα, σε άλλους Χρήστες, (γ) η διαχείριση των σημείων εισαγωγής Φυσικού Αερίου στο ΕΣΦΑ, (δ) η διαδικασία κατανομής στους Χρήστες

Σύμφωνα με τον εν λόγω Κώδικα,

- οι υπηρεσίες που παρέχονται από τον Διαχειριστή αφορούν σε Υπηρεσίες Μεταφοράς Φυσικού Αερίου σε Αδιάλειπτη Βάση⁹⁵, Υπηρεσίες Μεταφοράς Φυσικού Αερίου σε Διακοπτόμενη Βάση, Υπηρεσία Πρόσβασης στο Εικονικό Σημείο Συναλλαγών, καθώς και σε λοιπές υπηρεσίες κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κώδικα.
  - ο ΔΕΣΦΑ υποχρεούται να παρέχει στους Χρήστες Μεταφοράς, Υπηρεσίες Μεταφοράς Φυσικού Αερίου⁹⁶. Σημειώνεται ότι μόνο μία Σύμβαση Μεταφοράς είναι δυνατό να είναι σε ισχύ μεταξύ των ίδιων αντισυμβαλλομένων. Τυχόν απόρριψη αίτησης από τον Διαχειριστή, η οποία γνωστοποιείται εγγράφως στον Χρήστη, συνοδευόμενη πάντοτε από σχετική τεκμηρίωση, κοινοποιείται στη ΡΑΕ⁹⁷. Συναφώς, ο ΔΕΣΦΑ μπορεί να αρνηθεί την παροχή πρόσβασης στο ΕΣΦΑ μόνο για λόγους έλλειψης δυναμικότητας, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ ή αν η πρόσβαση στο ΕΣΦΑ ενδέχεται να τον εμποδίζει να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας που του έχουν ανατεθεί⁹⁸.
77. Δικαίωμα σύναψης Συμβάσεων Μεταφοράς με το ΔΕΣΦΑ για την παροχή εκ μέρους του ΔΕΣΦΑ των Υπηρεσιών Μεταφοράς, έχουν οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Χρηστών ΕΣΦΑ⁹⁹. Στο Μητρώο Χρηστών ΕΣΦΑ εγγράφονται από τη ΡΑΕ, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης: (α) οι Προμηθευτές, (β) οι Επιλέγοντες Πελάτες, για τις ποσότητες Φυσικού Αερίου που προμηθεύονται, καθώς και (γ) κάθε πρόσωπο που παρέχει επαρκείς εγγυήσεις οικονομικής φερεγγυότητας και τεχνικής επάρκειας¹⁰⁰. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Μητρώου Χρηστών ΕΣΦΑ, στο εν λόγω μητρώο εγγράφονται από τη ΡΑΕ, επιπλέον, οι δ) Κάτοχοι Άδειας Διαχείρισης ΑΣΦΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 4001/2011, ε) Κάτοχοι Άδειας Διανομής Φυσικού Αερίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22 του ίδιου νόμου¹⁰¹.
78. Επιπλέον, σημειώνεται ότι βάσει του εκάστοτε ισχύοντος Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ, εγκρίνονται από την ΡΑΕ και οι Πρότυπες Συμβάσεις Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 68 παρ. 2 περ. α' του ν. 4001/2011. Το κείμενο της Πρότυπης Σύμβασης

των μετρούμενων Ποσοτήτων Φυσικού Αερίου, στα σημεία εισόδου και εξόδου του ΕΣΦΑ, (ε) ο προγραμματισμός και η συντήρηση του ΕΣΦΑ και οι σχετικές υποχρεώσεις του ΔΕΣΦΑ ΑΕ και των Χρηστών, (ζ) οι μηχανισμοί διαχείρισης της συμφόρησης, οι σχετικές υποχρεώσεις των Χρηστών και του ΔΕΣΦΑ ΑΕ και κάθε λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή των μηχανισμών αυτών, προκειμένου η διαχείριση της συμφόρησης στα σημεία εισόδου να διενεργείται κατά τον πλέον πρόσφορο οικονομικά τρόπο, να βασίζεται, κατά το δυνατόν, σε μηχανισμούς της αγοράς, να διασφαλίζει τη βέλτιστη χρήση του ΕΣΦΑ και να κατανέμει την υπάρχουσα μεταφορική ικανότητα στους Χρήστες που τη χρησιμοποιούν, (στ) οι κανόνες που διέπουν τις συναλλαγές του ΔΕΣΦΑ ΑΕ με τους Χρήστες και ιδίως οι λογαριασμοί που πρέπει να τηρεί ο ΔΕΣΦΑ ΑΕ για τις συναλλαγές αυτές, (η) η διαδικασία κάλυψης του κόστους προμήθειας ποσοτήτων ΥΦΑ που πωλούνται κατόπιν διαγωνισμού, καθώς και (θ) κάθε άλλο θέμα συναφές με τη ρύθμιση του τρόπου διαχείρισης, εκμετάλλευσης, συντήρησης και ανάπτυξης του ΕΣΦΑ.

⁹⁵ Βλ. σχετ. άρθρο 7 του ως άνω Κώδικα.

⁹⁶ Βλ. σχετ. άρθρο 6Α του ως άνω Κώδικα.

⁹⁷ Βλ. σχετ. άρθρο 6Α παρ. 9 του ως άνω Κώδικα.

⁹⁸ Βλ. άρθρο 68 παρ. 2 του ν. 4001/2011. Άρνηση πρόσβασης επιτρέπεται, εφόσον έχει τηρηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 48 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ και στην περίπτωση κατά την οποία συντρέχουν σοβαρές οικονομικές και χρηματοοικονομικές δυσχέρειες, λόγω συμβάσεων που περιέχουν ρήτρες υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής.

⁹⁹ Βλ. άρθρο 72 παρ. 1 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει.

¹⁰⁰ Βλ. άρθρο 72 παρ. 2 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει.

¹⁰¹ Βλ. σχετ. και το άρθρο 5 του Κανονισμού Μητρώου Χρηστών ΕΣΦΑ.

δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Διαχειριστή¹⁰².

79. Τέλος, για την Χρήση του ΕΣΦΑ εγκρίνεται από τη ΡΑΕ¹⁰³, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 88 του ν. 4001/2011, ο Κανονισμός Τιμολόγησης Βασικών Δραστηριοτήτων του ΕΣΦΑ¹⁰⁴ και το τιμολόγιο χρήσης του ΕΣΦΑ¹⁰⁵. Επιπλέον, με την υπ' αριθ. 1434/2020 απόφαση της ΡΑΕ (ΦΕΚ Β' 4801/30.10.2020) εγκρίθηκε η τροποποίηση του Κανονισμού Τιμολόγησης Βασικών Δραστηριοτήτων του ΕΣΦΑ - 5η Αναθεώρηση¹⁰⁶, έπειτα από δημόσια Διαβούλευση. Συναφώς, τα άρθρα 19 και 20 του ανωτέρω Κανονισμού Τιμολόγησης ορίζουν την διαδικασία κατάρτισης και αναθεώρησης των εγκεκριμένων τιμολογίων. Επομένως, η τιμολογιακή πολιτική της ΔΕΣΦΑ ως προς τις Βασικές της Δραστηριότητες είναι πλήρως ρυθμισμένη.

IV.2.1.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΣΦΑ – Ο ρόλος της ΡΑΕ

80. Ο Κώδικας Διαχείρισης ΕΣΦΑ ρυθμίζει και τη διαδικασία κατάρτισης του Προγράμματος

¹⁰² Βλ. άρθρο 6Α παρ. 4 του ως άνω Κώδικα.

¹⁰³ Βλ. σχετ. και άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 4001/2011: «*Η ΡΑΕ αποφασίζει, έξι (6) μήνες πριν από την έναρξη ισχύος τους, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 88 για το Φυσικό Αέριο και για την ηλεκτρική ενέργεια, σύμφωνα με διαφανή κριτήρια, τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό των Τιμολογίων Μη Ανταγωνιστικών Δραστηριοτήτων, κατά τρόπο, ώστε τα Τιμολόγια αυτά να μην εισάγουν διακρίσεις και να αντικατοπτρίζουν το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών [...]».* Συναφώς, για την έγκριση του Απαιτούμενου Εσόδου της ρυθμιζόμενης δραστηριότητας ο Ρυθμιστής υποχρεούται, κατά τον έλεγχο του κόστους και των σχετικών δαπανών, να σταθμίσει το ύψος των τελών χρήσης με τα οποία επιβαρύνονται οι καταναλωτές, τηρώντας τις απαιτήσεις σε σχέση με την ασφάλεια και τη βελτίωση της ποιότητας εξυπηρέτησης των υποδομών του Συστήματος Μεταφοράς. Η συνολική στάθμιση πρέπει συνεπώς να γίνεται με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη επίτευξη του σκοπού της εξισορρόπησης των εσόδων προς τις δαπάνες υποδομής με τις οποίες επιβαρύνεται ο χρήστης του συστήματος μεταφοράς.

¹⁰⁴ Υπενθυμίζεται ότι στο άρθρο 2 περ. (δ) του ν. 4001/2011 ορίζονται τα εξής: «*Βασικές Δραστηριότητες Φυσικού Αερίου: Η παροχή υπηρεσιών Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, Διανομής Φυσικού Αερίου, Εγκατάστασης ΥΦΑ και Εγκατάστασης Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου.*». Το άρθρο 3 του Κανονισμού Τιμολόγησης Βασικών Δραστηριοτήτων ΕΣΦΑ διευκρινίζει τις αρχές και τους χρόνους υπολογισμού και αναθεώρησης των τιμολογίων εντός των ορίων που καθορίζονται από το άρθρο 88 παρ. 5, 6 επ. του ν. 4001/2011. Το άρθρο 88 παρ. 6 του ν. 4001/2011 ορίζει τα εξής: «*6. Τα τιμολόγια κάθε Βασικής Δραστηριότητας μπορεί να περιλαμβάνουν μία χρέωση, ανά μονάδα δυναμικότητας και μία χρέωση, ανά μονάδα Ποσότητας Φυσικού Αερίου. Με τη χρέωση ανά μονάδα δυναμικότητας ανακτώνται, ιδίως, οι σταθερές δαπάνες της Βασικής Δραστηριότητας, στις οποίες εντάσσονται οι αποσβέσεις, το κεφάλαιο κίνησης, το κόστος των απασχολούμενων κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών κεφαλαίου για νέες επενδύσεις, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Ανάπτυξης προκειμένου για το ΕΣΦΑ ή τον αντίστοιχο προγραμματισμό νέων επενδύσεων, προκειμένου για ΑΣΦΑ. Με τη χρέωση ανά μονάδα Ποσότητας Φυσικού Αερίου ανακτώνται, ιδίως, μεταβλητές δαπάνες της Βασικής Δραστηριότητας. Δεν ανακτάται με τα τιμολόγια το κόστος κτήσης παγίων που έχει καταβληθεί από Προμηθευτές ή Πελάτες.*». Περαιτέρω, τα τιμολόγια της Βασικής Δραστηριότητας Μεταφοράς ορίζονται χωριστά για τα σημεία εισόδου και τα σημεία εξόδου του Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και χωριστά για την κοινοποίηση στον Διαχειριστή συναλλαγών που διενεργούνται μεταξύ Χρηστών του Συστήματος Μεταφοράς, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 312/2014 (ΕΕ L 113/13), κατά το άρθρο 88 παρ. 7 του ν. 4001/2011. Βλ. σχετ. και άρθρο 9 του Κανονισμού Τιμολόγησης Βασικών Δραστηριοτήτων ΕΣΦΑ (βλ. ιδίως και την παρ. 5 του άρθρου αυτού, στην οποία καθορίζονται οι εισόδοι και οι έξοδοι του Συστήματος Μεταφοράς), καθώς και άρθρο 17 Α του ίδιου κανονισμού, σχετικά με την τιμολόγηση της χρήσης του Συστήματος Μεταφοράς με βάση ορισμένα δεδομένα του εκάστοτε Σημείου Εσόδου ή Εξόδου (πχ. δεσμευθείσα Μεταφορική Ικανότητα, κ.ά.).

¹⁰⁵ Περαιτέρω, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 88 του ν. 4001/2011: «*5. Με εξαίρεση τους Διαχειριστές ΑΣΦΑ, στους οποίους χορηγείται απαλλαγή κατά τις διατάξεις του άρθρου 76, τα τιμολόγια με βάση τα οποία ο κάθε Διαχειριστής Συστήματος Φυσικού Αερίου εισπράττει οποιοδήποτε αντάλλαγμα για κάθε Βασική Δραστηριότητα, καταρτίζονται από τον εκάστοτε Διαχειριστή σύμφωνα με τον Κανονισμό Τιμολόγησης και εγκρίνονται με απόφαση της ΡΑΕ και ισχύουν το αργότερο από τα δύο κατωτέρω χρονικά σημεία: (α) είτε από τον τρίτο μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης της ανωτέρω απόφασης της ΡΑΕ στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (β) είτε από τον έβδομο μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης του Κανονισμού Τιμολόγησης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.*».

¹⁰⁶ Βλ. σχετ. την υπ' αριθ. 1038/2020 απόφαση της Αρχής με θέμα «Έγκριση του Τιμολογίου Χρήσης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου σε εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 88 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει» (Β' 3367).

Ανάπτυξης ΕΣΦΑ, έγκρισής του από τη ΡΑΕ και παρακολούθησης και ελέγχου της υλοποίησης του¹⁰⁷. Στο εν λόγω Πρόγραμμα, το οποίο καταρτίζει ο ΔΕΣΦΑ, καθορίζονται τα έργα της ανάπτυξης, ενίσχυσης και διασύνδεσης του ΕΣΦΑ, τα οποία θα εκτελεσθούν μέσα στα επόμενα δέκα (10) έτη από τη θέσπιση του εν λόγω Προγράμματος, το χρονοδιάγραμμα και ο τρόπος κατασκευής των έργων αυτών, καθώς και το προϋπολογιζόμενο κόστος τους. Κατά την κατάρτιση του εν λόγω Προγράμματος Ανάπτυξης, ο ΕΣΦΑ οφείλει να λαμβάνει υπόψιν του, μεταξύ άλλων, την τροφοδοσία νέων περιοχών με Φυσικό Αέριο με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη¹⁰⁸.

81. Πιο συγκεκριμένα, το Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ καταρτίζεται από τον ΔΕΣΦΑ έως την 30η Ιουνίου κάθε έτους και τίθεται σε δημόσια διαβούλευση. Εντός ενός μηνός από τη λήξη της διαβούλευσης και έχοντας λάβει υπόψιν τα αποτελέσματα αυτής, ο ΔΕΣΦΑ αποστέλλει στη ΡΑΕ το Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης. Στη συνέχεια, η ΡΑΕ θέτει το υποβληθέν Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΣΦΑ σε δημόσια διαβούλευση με τους (υφιστάμενους και δυνητικούς) Χρήστες. Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης και ιδίως οι πιθανές ανάγκες νέων επενδύσεων που τυχόν θα προκύψουν από τη δημόσια διαβούλευση, δημοσιεύονται από τη ΡΑΕ στην ιστοσελίδα της¹⁰⁹.
82. Σημειωτέον ότι η ΡΑΕ δύναται να ζητήσει από τον ΔΕΣΦΑ τροποποιήσεις του σχεδίου οι οποίες αφορούν, ιδίως, στη συμπερίληψη έργου στο σχέδιο ή στην αφαίρεση προτεινόμενου έργου από το σχέδιο ή στην πλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων, προκειμένου συγκεκριμένο έργο να ενταχθεί στο σχέδιο¹¹⁰. Ακολούθως ο ΔΕΣΦΑ λαμβάνοντας υπ' όψιν τις παρατηρήσεις της ΡΑΕ, καταρτίζει τελικό σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης, το οποίο υποβάλλει προς έγκριση στη ΡΑΕ. Η ΡΑΕ εγκρίνει το Πρόγραμμα Ανάπτυξης εντός προθεσμίας ενός μηνός από την υποβολή του και το κοινοποιεί στον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας¹¹¹.
83. Επισημαίνεται, ακόμα, ότι η ΡΑΕ παρακολουθεί συστηματικά την εφαρμογή του Προγράμματος Ανάπτυξης¹¹², ενώ και η έκτακτη αναθεώρηση του ανωτέρω Προγράμματος προϋποθέτει την υποβολή σχετικής αίτησης στη ΡΑΕ¹¹³.

IV.2.1.3 ΑΣΦΑ

84. Σύμφωνα με τον ν. 4001/2011, ένα Ανεξάρτητο Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ) είναι ένα σύστημα που δεν εντάσσεται στο ΕΣΦΑ, ανεξαρτήτως διασύνδεσης με το ΕΣΦΑ. Στα άρθρα 74 επ.

¹⁰⁷ Βλ. σχετ. άρθρο 63Θ του ν. 4001/2011.

¹⁰⁸ Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 69 παρ. 2 περ. (ζ) του ν. 4001/2011, το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη: « (αα) Στοιχεία της υφιστάμενης και της προβλεπόμενης προσφοράς και ζήτησης Φυσικού Αερίου. (ββ) Την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας και την Ασφάλεια εφοδιασμού με Φυσικό Αέριο, κατά τρόπο αξιόπιστο. (γγ) Τη βελτίωση της επάρκειας και της αποδοτικότητας του ΕΣΦΑ και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του, με στόχο την πρόληψη συμφορήσεων, καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, άρνησης πρόσβασης. (δδ) Την τροφοδοσία νέων περιοχών με Φυσικό Αέριο με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη και τη διασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης νέων Χρηστών. (εε) Την προστασία του περιβάλλοντος. (στστ) Το διακοινοτικό πρόγραμμα ανάπτυξης και τα περιφερειακά επενδυτικά προγράμματα σύμφωνα με τις διατάξεις του στοιχείου β' της παραγράφου 3 του άρθρου 8 και της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 715/2009. (ζζ) Τη βιωσιμότητα των έργων που εντάσσονται στο Πρόγραμμα και τη δυνατότητα χρηματοδότησης τους, εκτός του πλαισίου του Προγράμματος Ανάπτυξης».

¹⁰⁹ Βλ. σχετ. άρθρο 63Θ παρ. 5 του ν. 4001/2011.

¹¹⁰ Ο.π. παρ. 6.

¹¹¹ Βλ. σχετ. άρθρο 63Θ παρ. 6 του ν. 4001/2011 και άρθρο 92 παρ. 1 (καθώς και παρ. 7 έως 9) του Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΦΑ.

¹¹² Βλ. σχετ. άρθρο 63Θ του ν. 4001/2011 και άρθρο 93 του ως άνω Κώδικα.

¹¹³ Βλ. άρθρο 94 του ως άνω Κώδικα.

του ν. 4001/2011, προβλέπονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την κατασκευή και κυριότητα των ΑΣΦΑ, που σαφώς απαιτεί χορήγηση σχετικής άδειας από τη ΡΑΕ¹¹⁴. Επιπλέον, στο άρθρο 79 του ν. 4001/2011, προβλέπεται η θέσπιση του Κώδικα Διαχείρισης του ΑΣΦΑ, με τον οποίο διενεργείται η διαχείριση, η συντήρηση και η ανάπτυξη του ΑΣΦΑ¹¹⁵. Η ΡΑΕ, συναφώς, εγκρίνει και παρακολουθεί το πλαίσιο κατασκευής και λειτουργίας των ΑΣΦΑ (Κώδικας Διαχείρισης, Κανονισμός Τιμολόγησης κλπ.).

85. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα της ΡΑΕ¹¹⁶, άδεια ΑΣΦΑ έχουν σήμερα:
- Ο διασυνδεδημένος αγωγός ΤΑΡ,
  - Ο διασυνδεδημένος αγωγός ΙGB,
  - Ο Πλωτός τερματικός σταθμός ΥΦΑ (FSRU) Αλεξανδρούπολης,
  - Η Υπόγεια Αποθήκη Νότιας Καβάλας, και
  - Ο πλωτός τερματικός σταθμός ΥΦΑ (FSRU) στους Αγίους Θεοδώρους Κορινθίας.
86. Επισημαίνεται ότι στον Κώδικα Διαχείρισης του αγωγού ΤΑΡ, κατά την κοινή Απόφαση των Ρυθμιστικών Αρχών της Ελλάδας, Ιταλίας και Αλβανίας¹¹⁷ προβλέπεται η διασύνδεση του ΤΑΡ με το ΕΣΦΑ, όπως και στον Κώδικα Διαχείρισης του αγωγού ΙGB¹¹⁸ προβλέπεται ομοίως η διασύνδεση του ΙGB με το ΕΣΦΑ. Επιπλέον, σύμφωνα με τον ιστότοπο της ΡΑΕ, τα ΑΣΦΑ γενικά προορίζονται

¹¹⁴ Βλ. άρθρο 74 παρ. 1 του ν. 4001/2011, Δικαίωμα κατασκευής και κυριότητας ή, σε περίπτωση υπόγειας Εγκατάστασης Αποθήκευσης, δικαίωμα χρήσης των ΑΣΦΑ, έχουν οι κάτοχοι Άδειας ΑΣΦΑ, η οποία χορηγείται μόνο σε νομικά πρόσωπα με απόφαση της ΡΑΕ και σε περίπτωση που με την Άδεια χορηγείται δικαίωμα κατασκευής και κυριότητας συστημάτων μεταφοράς μόνο σε εταιρίες που εμπίπτουν στο άρθρο 1 της Οδηγίας 2009/101/ΕΚ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Αδειών Φυσικού Αερίου.

Βλ. ενδεικτικά την υπ' αριθ. 269/2013 Απόφαση ΡΑΕ περί «Συμμόρφωσης της ΡΑΕ κατά την παρ. 9 του άρθρου 36 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ με την από 16.05.2013 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπ' αριθ. C(2013)2949 final για την εξαίρεση του αγωγού ΤΑΡ ΑΓ από τις διατάξεις των άρθρων 9,32 και 41 (6), (8) και (10) της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ και τροποποίηση της υπ' αριθ. 111/2013 Απόφαση της ΡΑΕ».

¹¹⁵ Συναφώς, το άρθρο 79 του ν. 4001/2011 ορίζει: [...] 2. Με τον Κώδικα Διαχείρισης ΑΣΦΑ ρυθμίζονται, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε ΑΣΦΑ, ιδίως: (α) Οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι τεχνικές λεπτομέρειες και οι ελάχιστες απαιτούμενες λειτουργικές προδιαγραφές για την πρόσβαση των Χρηστών στο ΑΣΦΑ. (β) Οι όροι και οι προϋποθέσεις των συμβάσεων μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή χρήσης Εγκατάστασης, καθώς και η διαδικασία εκχώρησης των δικαιωμάτων των Χρηστών που απορρέουν από τις Συμβάσεις αυτές. (γ) Η διαχείριση των διασυνδέσεων του ΑΣΦΑ, καθώς και η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών με τους Διαχειριστές Συστημάτων και δικτύων διανομής Φυσικού Αερίου που διασυνδέονται με το ΑΣΦΑ. [...] (ε) Η διαδικασία κατανομής στους Χρήστες των μετρούμενων ποσοτήτων Φυσικού Αερίου στα σημεία εισόδου και εξόδου του ΑΣΦΑ. (στ) Ο προγραμματισμός, η υλοποίηση και η παρακολούθηση της συντήρησης και ανάπτυξης του ΑΣΦΑ. [...] (η) Τα κριτήρια με βάση τα οποία είναι δυνατή η κατά προτεραιότητα διακοπή της τροφοδοσίας καταναλωτών, για λόγους ασφάλειας εφοδιασμού σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. [...] (ι) Οι κανόνες που διέπουν τις συναλλαγές του Διαχειριστή με τους Χρήστες [...] (ια) Κάθε άλλο θέμα συναφές με τη ρύθμιση του τρόπου διαχείρισης, εκμετάλλευσης, συντήρησης και ανάπτυξης του ΑΣΦΑ. 3. Με απόφαση της ΡΑΕ, ύστερα από γνώμη του οικείου Διαχειριστή, ρυθμίζονται οι μεθοδολογίες, οι υπολογισμοί, οι ειδικές εγκρίσεις και οι λεπτομέρειες που απαιτούνται για την εφαρμογή του Κώδικα Διαχείρισης του ΑΣΦΑ. 4. Η αγορά και πώληση Φυσικού Αερίου από τον Διαχειριστή ΑΣΦΑ επιτρέπεται μόνο εφόσον απαιτείται για την ομαλή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του ΑΣΦΑ και, ιδίως, για την εξισορρόπηση φορτίου και την αντιστάθμιση φυσικών απωλειών και ιδιοκατανάλωσης του ΑΣΦΑ. Η Σύναψη συμβάσεων αγοράς και πώλησης Φυσικού Αερίου από τον Διαχειριστή ΑΣΦΑ γίνεται μετά από έγκριση της σχετικής διαδικασίας από τη ΡΑΕ, σύμφωνα με τον Κώδικα Διαχείρισης του ΑΣΦΑ. 5. Δεν επιτρέπεται η Σύναψη συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από τον Διαχειριστή ΑΣΦΑ, με εξαίρεση την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, η οποία παράγεται από ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ που ευρίσκονται σε γήπεδα ή εγκαταστάσεις του ΑΣΦΑ και εμπίπτουν στις διατάξεις του ν. 3468/2006 (Α' 129) περί Αυτοπαραγωγών. [...]».(Η έμφαση προστέθηκε).

¹¹⁶ <https://www.rae.gr/anexartita-systimata-f-a/>.

¹¹⁷ ΦΕΚ Β' 2928/17.07.2020, σελ. 29645 και Παράρτημα ΙΙ.

¹¹⁸ ΦΕΚ Β' 1531/22.04.2020, σελ. 15878.

για διασύνδεση με το ΕΣΦΑ προκειμένου να εισάγονται, κατά τόπους, στον αγωγό υψηλής πίεσης επιπρόσθετες ποσότητες φυσικού αερίου¹¹⁹. Εντούτοις, επισημαίνεται ότι βάσει συγκεκριμένων νομοθετικών διατάξεων¹²⁰, προβλέπεται και η δυνατότητα διασύνδεσης των ΑΣΦΑ με Δίκτυα Διανομής, όμως τέτοια διασύνδεση μεταξύ ΑΣΦΑ και Δικτύων Διανομής δεν υφίσταται μέχρι σήμερα¹²¹.

87. Τέλος, όπως εξηγείται αναλυτικότερα στην ενότητα των μερών υπό Π.2 ανωτέρω, ο ΔΕΣΦΑ πλέον έχει κοινό έλεγχο επί της εταιρείας Gastrade που διαχειρίζεται τον πλωτό τερματικό σταθμό ΥΦΑ (FSRU) Αλεξανδρούπολης, ενώ η Snam, η οποία ελέγχει τον ΔΕΣΦΑ, συμμετέχει κατά 20% στην κοινοπραξία που ελέγχει τον ΤΑΡ.
88. Συνολικά, το ΕΣΦΑ (συμπεριλαμβανομένης και της εγκατάστασης ΥΦΑ στη νήσο Ρεβυθούσα), καθώς και τα ΑΣΦΑ απεικονίζονται στον παρακάτω Χάρτη της Ελλάδας.

¹¹⁹ <https://www.rae.gr/anexartita-systimata-f-a/>.

¹²⁰ Βλ. Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής, Άρθρο 9, «Ως Σημείο Εισόδου Δικτύου Διανομής ορίζεται το σημείο, από το οποίο το Φυσικό Αέριο εισέρχεται στο Δίκτυο Διανομής: [...], β) είτε από Ανεξάρτητο Σημείο Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, [...]», (έμφαση προστέθηκε) και ν. 4001/2011, Άρθρο 78 παρ. 2ζ «Ο Διαχειριστής ΑΣΦΑ [...] (ζ) Παρέχει σε κάθε άλλο Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου ή Δικτύου Διανομής που διασυνδέεται με το ΑΣΦΑ επαρκείς πληροφορίες για την ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία των διασυνδεδεμένων Συστημάτων Φυσικού Αερίου και Δικτύων Διανομής [...]» (έμφαση προστέθηκε).

¹²¹ Βλ. και υπ' αριθ. πρωτ. 913/01.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας (υπό ερώτηση 13).

Εικόνα 1 – Εθνικό Σύστημα Αγωγών Φυσικού Αερίου

(πηγή <https://www.desfa.gr/national-natural-gas-system/transmission>)

IV.2.2 ΔΙΑΝΟΜΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

89. Ως «διανομή φυσικού αερίου» ορίζεται «η διοχέτευση Φυσικού Αερίου μέσω αγωγών, εκτός των αγωγών πίεσης σχεδιασμού άνω των 19 barg, με σκοπό την τροφοδότηση Πελατών, μη συμπεριλαμβανομένης της Προμήθειας»¹²².
90. Η κατασκευή Δικτύου Διανομής επιτρέπεται σε όσους έχει χορηγηθεί Άδεια Διανομής από τη ΡΑΕ (κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου). Αντιστοίχως, η διαχείριση και εκμετάλλευση Δικτύων

¹²² Βλ. άρθρο 2 περ. (ε) του ν. 4001/2011, όπως ισχύει.

Διανομής επιτρέπεται σε όσους έχει χορηγηθεί Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής. Σημειώνεται ότι «κάθε επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της Δίκτυο Διανομής Φυσικού Αερίου ασκεί τις αρμοδιότητες του διαχειριστή του δικτύου», κατ' άρθρο 80 Δ του ν. 4001/2011. Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι στις περιπτώσεις που, για τη χορήγηση Άδειας Διανομής ή/και Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή, εκδηλώνεται ενδιαφέρον από περισσότερους αιτούντες, διενεργείται διαγωνισμός που προκηρύσσεται με απόφαση του Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της ΡΑΕ, η οποία τελικά αξιολογεί τις προτάσεις που υποβάλλονται στον διαγωνισμό και χορηγεί τη σχετική άδεια¹²³.

91. Στην Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής εξειδικεύονται οι υποχρεώσεις του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής οι οποίες συνίστανται στη διασφάλιση της αποφυγής κάθε διάκρισης μεταξύ των Χρηστών ή των κατηγοριών Χρηστών του Δικτύου και ιδίως υπέρ των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων, πρόσβασης στο Δίκτυο των Προμηθευτών και των Πελατών ή/ και της σύνδεσης στο Δίκτυο όσων το ζητούν, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου, βάσει τιμολογίων που εκδίδονται σύμφωνα με τον Κανονισμό Τιμολόγησης του άρθρου 88 του ν. 4001/2011. Επιπλέον, η ΡΑΕ εκδίδει τον Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 80 παρ. 8 του ν. 4001/2011, ο οποίος εξειδικεύει περαιτέρω τις υποχρεώσεις του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής^{124,125}. Η διαχείριση, η συντήρηση και η ανάπτυξη

¹²³ Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με το άρθρο 80 παρ. 3, 4 και 5: « 3. Με την επιφύλαξη των άρθρων 80Α έως 80Γ, στις περιπτώσεις που, για τη χορήγηση Άδειας Διανομής ή/και Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή, εκδηλώνεται ενδιαφέρον από περισσότερους αιτούντες, διενεργείται διαγωνισμός που προκηρύσσεται με απόφαση του Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της ΡΑΕ. [...] Η ΡΑΕ αξιολογεί τις προτάσεις που υποβάλλονται στο διαγωνισμό και χορηγεί τη σχετική άδεια ή κηρύσσει το διαγωνισμό ως άγονο. 4. Επιτρέπεται η άρνηση χορήγησης Άδειας Διανομής για ορισμένη γεωγραφική περιοχή, εφόσον έχει ήδη κατασκευασθεί ή προβλέπεται, με βάση άλλη Άδεια Διανομής, να κατασκευασθεί στην ίδια περιοχή Δίκτυο Διανομής και η υπάρχουσα ή προβλεπόμενη δυναμικότητα του εν λόγω Δικτύου Διανομής δεν έχει κορεσθεί. 5. Όταν ο κάτοχος Άδειας Διανομής ή/και Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής μετέχει σε Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση Φυσικού Αερίου ή Ηλεκτρικής Ενέργειας, πρέπει να είναι ανεξάρτητος από άλλους κλάδους ή τμήματα της Επιχείρησης αυτής, τουλάχιστον κατά τη νομική μορφή, την οργάνωση και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. [...]».

Επίσης, παρ. 8 περ. (β): «8. Με απόφαση της ΡΑΕ, ύστερα από εισήγηση του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής, θεσπίζεται Κώδικας Διαχείρισης του Δικτύου Διανομής, σύμφωνα με τον οποίο διενεργείται η διαχείριση, η συντήρηση και η ανάπτυξη του. Ο Κώδικας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και δύναται να τροποποιηθεί είτε με πρωτοβουλία της ΡΑΕ είτε κατόπιν αιτήματος του Διαχειριστή. Με τον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου δύνανται να ρυθμίζονται ενδεικτικά τα ακόλουθα: [...] Οι όροι και οι προϋποθέσεις, σύμφωνα με τους οποίους ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να παρέχει πρόσβαση στο Δίκτυο, διασφαλίζοντας την πρόσβαση των χρηστών του Δικτύου κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο, χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών και των κατηγοριών χρηστών του Δικτύου». Ο Κώδικας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου υιοθετήθηκε αρχικά με την υπ' αριθμ. 589/2016 απόφαση της ΡΑΕ (ΦΕΚ Β487/21.02.2017) και αναθεωρήθηκε με την υπ' αριθμ. 298/2018 απόφαση της ΡΑΕ (ΦΕΚ Β1507/02.05.2018). Βλ. τις σχετικές προβλέψεις του εν λόγω Κώδικα και το άρθρο 4 αυτού (Ισότιμη αντιμετώπιση Χρηστών και Τελικών Πελατών), το άρθρο 12 (Υπηρεσίες Βασικής Δραστηριότητας Διανομής Φυσικού Αερίου) ή το άρθρο 37 (Σύμβαση χρήσης του δικτύου διανομής), ιδίως παρ. 10 και 12 του εν λόγω άρθρου.

¹²⁴ Ν.4001/2011 Άρθρο 80 παρ. 8: [...] Με τον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου δύνανται να ρυθμίζονται ενδεικτικά τα ακόλουθα: (α) Τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις σχεδιασμού, λειτουργίας και συντήρησης του Δικτύου και στόχοι απόδοσης για τη δραστηριότητα της Διανομής, ιδίως όσον αφορά στις απώλειες και τις ιδιοκαταναλώσεις, την ασφαλή και αξιόπιστη τροφοδοσία, την αντιμετώπιση συνθηκών έκτακτης ανάγκης και την ποιότητα εξυπηρέτησης των πελατών. (β) Οι όροι και οι προϋποθέσεις, σύμφωνα με τους οποίους ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να παρέχει πρόσβαση στο Δίκτυο, διασφαλίζοντας την πρόσβαση των χρηστών του Δικτύου κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο, χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών και των κατηγοριών χρηστών του Δικτύου. (γ) Οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη σύνδεση εγκαταστάσεων πελατών με το δίκτυο διανομής, βάσει αντικειμενικών τεχνικοοικονομικών κριτηρίων, καθώς και η διαδικασία προσωρινής άρνησης της σύνδεσης στο δίκτυο, η οποία πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς. [...]».

του Δικτύου Διανομής φυσικού αερίου διενεργείται σύμφωνα με το οριζόμενο στον εν λόγω Κώδικα¹²⁶. Σύμφωνα με τον Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου:

- Σημείο Εισόδου Δικτύου Διανομής ορίζεται το σημείο, από το οποίο το Φυσικό Αέριο εισέρχεται στο Δίκτυο Διανομής: α) είτε από το ΕΣΦΑ, β) είτε από το ΑΣΦΑ, γ) είτε από Διασυνδεδεμένο Δίκτυο Διανομής, δ) είτε από εγκατάσταση αποσυμπίεσης Συμπιεσμένου Φυσικού Αερίου (CNG) ή αεροποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (LNG), στη συνέχεια της οποίας αναπτύσσεται δίκτυο διανομής για την τροφοδοσία περισσότερων του ενός Τελικών Πελατών. Κάθε νέο Σημείο Εισόδου Δικτύου Διανομής εγκρίνεται από τη ΡΑΕ και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Διαχειριστή¹²⁷.
- ο Διαχειριστής είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία του Δικτύου Διανομής¹²⁸.
- ο Διαχειριστής υποχρεούται να παρέχει στους Χρήστες Διανομής και στους Τελικούς Πελάτες, τις υπηρεσίες διανομής φυσικού αερίου, όπως ορίζονται στο άρθρο 12 του εν λόγω Κώδικα¹²⁹, κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο, και χωρίς διακρίσεις μεταξύ των Χρηστών ή των Τελικών Πελατών, δύναται δε να παρέχει και επικουρικές και τιμολογούμενες ή/ και προαιρετικές υπηρεσίες¹³⁰.
- Περαιτέρω, ο Διαχειριστής οφείλει να είναι σε συντονισμό με τους διαχειριστές Διασυνδεδεμένων Συστημάτων, με σκοπό την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας των Συστημάτων αυτών και δύναται να καταρτίζει με αυτούς σχετικές συμφωνίες, με τις οποίες καθορίζονται, μεταξύ άλλων, τα σημεία Εισόδου, στα οποία θα εγχέεται φυσικό αέριο από το σύστημα μεταφοράς και τα αντίστοιχα Σημεία Παράδοσης από τα οποία παραλαμβάνεται

¹²⁵ Ο Κώδικας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου θεσπίστηκε με την υπ' αριθ. 589/2016 Απόφαση ΡΑΕ (ΦΕΚ Β' 487/20.02.17) και έκτοτε έχει τροποποιηθεί με διάφορες αποφάσεις ΡΑΕ. Με την Απόφαση ΡΑΕ 420/2021, πραγματοποιήθηκε η 3η Τροποποίηση του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής (ΦΕΚ Β' 3726/12.08.2021), καθώς και η κωδικοποίηση του κώδικα αυτού, έπειτα από δημόσια Διαβούλευση.

¹²⁶ « 8. [...] Με τον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου δύναται να ρυθμίζονται ενδεικτικά τα ακόλουθα: (α) Τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις σχεδιασμού, λειτουργίας και συντήρησης του Δικτύου και στόχοι απόδοσης για τη δραστηριότητα της Διανομής, ιδίως όσον αφορά στις απώλειες και τις ιδιοκαταναλώσεις, την ασφαλή και αξιόπιστη τροφοδοσία, την αντιμετώπιση συνθηκών έκτακτης ανάγκης και την ποιότητα εξυπηρέτησης των πελατών. (β) Οι όροι και οι προϋποθέσεις, σύμφωνα με τους οποίους ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής υποχρεούται να παρέχει πρόσβαση στο Δίκτυο, διασφαλίζοντας την πρόσβαση των χρηστών του Δικτύου κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο, χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών και των κατηγοριών χρηστών του Δικτύου. (γ) Οι όροι και προϋποθέσεις για τη σύνδεση εγκαταστάσεων πελατών με το δίκτυο διανομής, βάσει αντικειμενικών τεχνοοικονομικών κριτηρίων, καθώς και η διαδικασία προσωρινής άρνησης της σύνδεσης στο δίκτυο, η οποία πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς. [...] ». Ο εν λόγω Κώδικας δύναται να τροποποιηθεί είτε με πρωτοβουλία της ΡΑΕ είτε κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος από τον Διαχειριστή.

¹²⁷ Βλ. σχετ. άρθρο 9 του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής.

¹²⁸ Άρθρο 41 του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου. Βλ. σχετ. και άρθρα 57 επ. και 60 επ. του ίδιου Κώδικα, για τη συντήρηση του Δικτύου Διανομής και τις αρμοδιότητες του Διαχειριστή σχετικά με την ασφαλή και αδιάλειπτη τροφοδοσία Φυσικού αερίου στο Δίκτυο Διανομής, αντίστοιχα.

¹²⁹ Επισημαίνεται, συναφώς, ότι στο άρθρο 9 του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής ορίζονται τα Σημεία Εισόδου και Παράδοσης Δικτύου Διανομής. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου αυτού, ως σημείο Εισόδου Δικτύου Διανομής ορίζεται το σημείο, από το οποίο το Φυσικό Αέριο εισέρχεται στο Δίκτυο Διανομής: α) είτε από το ΕΣΦΑ, β) είτε από το ΑΣΦΑ είτε από Διασυνδεδεμένο Δίκτυο Διανομής, δ) με την επιφύλαξη της παρ. 9 του ίδιου άρθρου, είτε από εγκατάσταση αποσυμπίεσης Συμπιεσμένου Φυσικού Αερίου (CNG) ή αεροποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (LNG), στη συνέχεια της οποίας αναπτύσσεται δίκτυο διανομής για την τροφοδοσία περισσότερων του ενός Τελικών Πελατών. Κάθε νέο Σημείο Εισόδου Δικτύου Διανομής εγκρίνεται από τη ΡΑΕ και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Διαχειριστή.

¹³⁰ Βλ. σχετ. άρθρα 13 και 14 του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής.

φυσικό αέριο από το Δίκτυο Διανομής του Διαχειριστή¹³¹.

92. Ως Χρήστης Δικτύου Διανομής ορίζεται το πρόσωπο που δικαιούται να συνάπτει συμβάσεις για τη χρήση του δικτύου διανομής φυσικού αερίου με τις εταιρίες διανομής φυσικού αερίου. Οι Χρήστες Δικτύου Διανομής εγγράφονται στο Μητρώο Χρηστών ΕΣΦΑ, όπως και οι Χρήστες ΕΣΦΑ, και η εγγραφή στο εν λόγω μητρώο αποτελεί προαπαιτούμενο για τη Σύναψη σύμβασης χρήσης Δικτύου Διανομής. Στο Μητρώο Χρηστών ΕΣΦΑ εγγράφονται: (α) οι Προμηθευτές, (β) οι Επιλέγοντες Πελάτες, για τις ποσότητες Φυσικού Αερίου που προμηθεύονται και (γ) κάθε πρόσωπο που παρέχει επαρκείς εγγυήσεις οικονομικής φερεγγυότητας και τεχνικής επάρκειας, δ) Κάτοχοι Άδειας Διαχείρισης ΑΣΦΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 4001/2011, ε) Κάτοχοι Άδειας Διανομής Φυσικού Αερίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22 του ίδιου νόμου¹³².
93. Ακόμα, εκδίδεται από τη ΡΑΕ ο Κανονισμός Τιμολόγησης Βασικής Δραστηριότητας Διανομής Φυσικού Αερίου¹³³ ο οποίος ρυθμίζει τη μεθοδολογία καθορισμού των τιμολογίων των Διαχειριστών Δικτύων Διανομής για τη βασική δραστηριότητα¹³⁴, ήτοι τη διανομή φυσικού αερίου.
94. Στην Ελλάδα, οι δραστηριότητες Διανομής και Διαχείρισης Δικτύων Διανομής φυσικού αερίου ασκούσαν μέχρι 31.12.2016 αποκλειστικά από τη ΔΕΠΑ Α.Ε., την ΕΠΑ Θεσσαλίας Α.Ε., την ΕΠΑ Θεσσαλονίκης Α.Ε. και την ΕΠΑ Αττικής Α.Ε., παράλληλα με την προμήθεια φυσικού αερίου, στις αντίστοιχες γεωγραφικές περιοχές δραστηριότητάς τους. Με τους νόμους 4336/2015, 4414/2016 και 4425/2016 που τροποποίησαν τον ν. 4001/2011, επιβλήθηκε στις ως άνω εταιρίες η υποχρέωση για νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων διανομής από τις λοιπές δραστηριότητές τους μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2017. Ως εκ τούτου, προέκυψαν οι εξής εταιρίες: η ΕΔΑ Αττικής Α.Ε., η οποία από τον Ιανουάριο 2017 λειτουργεί ως ο Διαχειριστής του Δικτύου Διανομής φυσικού αερίου στην Αττική, η ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε., η οποία από τον Ιανουάριο 2017 λειτουργεί ως Διαχειριστής του Δικτύου Διανομής φυσικού αερίου στην περιοχή της Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας, και ΔΕΔΑ Α.Ε. η οποία από τον Ιανουάριο 2017 λειτουργεί ως Διαχειριστής του Δικτύου Διανομής φυσικού αερίου στη Λοιπή Ελλάδα. Σύμφωνα με τον ν. 4001/2001 (80Γ), οι ως άνω εταιρίες αποτελούν Διαχειριστές

¹³¹ Βλ. σχετ. άρθρα 22 του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής.

¹³² Βλ. σχετ. και το άρθρο 5 του Κανονισμού Μητρώου Χρηστών ΕΣΦΑ.

¹³³ Υπ' αριθ. 328/2016 Απόφαση ΡΑΕ (ΦΕΚ Β' 3067/26.09.2016).

¹³⁴ Η Βασική Δραστηριότητα Διανομής Φυσικού Αερίου συνίσταται στις ακόλουθες υπηρεσίες: α) παραλαβή από τον Διαχειριστή ποσοτήτων Φυσικού Αερίου στα Σημεία Εισόδου, β) διοχέτευση των ποσοτήτων Φυσικού Αερίου μέσω του Δικτύου Διανομής, γ) παράδοση ποσοτήτων Φυσικού Αερίου από τον Διαχειριστή στα Σημεία Παράδοσης, δ) εξασφάλιση της ομαλής, ασφαλούς, αξιόπιστης και αδιάλειπτης τεχνικής λειτουργίας του Δικτύου Διανομής, και παρακολούθηση μέσω των συστημάτων ελέγχου, και ε) μέτρηση της ποσότητας Φυσικού Αερίου που παραδίδεται στα Σημεία Παράδοσης. Στη Βασική Δραστηριότητα του Διαχειριστή περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα: η παροχή πρόσβασης χρήσης του Δικτύου Διανομής στους Χρήστες Διανομής, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον ως άνω Κώδικα, η προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση σταθμών μέτρησης και ρύθμισης πίεσης που δεν προορίζονται για την τροφοδοσία Τελικού Πελάτη, η προώθηση της χρήσης του Φυσικού Αερίου μέσω μεθόδων αγοράς για την ανάπτυξη του Δικτύου Διανομής και τη σύνδεση νέων Τελικών Πελατών με το Δίκτυο Διανομής, η συλλογή, διαβίβαση και αποθήκευση δεδομένων συστημάτων τηλεέγχου και τηλεχειρισμού υποδομών Δικτύου Διανομής, η αγορά ποσότητας Φυσικού Αερίου για την πλήρωση νέου τμήματος του Δικτύου Διανομής (Αέριο Πλήρωσης) ή για υφιστάμενο τμήμα, εάν για λόγους συντήρησης απαιτήθηκε η μερική εκτόνωσή του, η προσθήκη οσμητικού μέσου, η λειτουργία και διαχείριση συστήματος αντιδιαβρωτικής προστασίας (καθοδικής προστασίας), κ.ά. Σχετικά με τη Σύμβαση Χρήσης του Δικτύου Διανομής, βλ. άρθρο 37 του Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής. Συναφώς, μόνο μία τέτοια Σύμβαση είναι δυνατόν να είναι σε ισχύ μεταξύ των ίδιων αντισυμβαλλομένων. Χρήστης Διανομής, ο οποίος έχει συνάψει Σύμβαση Χρήσης δύναται να ζητήσει πρόσβαση στο Δίκτυο Διανομής για την τροφοδοσία ενός ή περισσότερων Σημείων Παράδοσης, υποβάλλοντας σχετική αίτηση κατ' άρθρο 38 του ως άνω Κώδικα. Τέλος, η πρόσβαση πολλαπλών Χρηστών Διανομής σε ένα Σημείο Παράδοσης είναι δυνατή υπό τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 40 του ίδιου Κώδικα.

των αντίστοιχων Δικτύων Διανομής μέσα στα γεωγραφικά όρια που προβλέπουν οι Άδειες Διαχείρισης Δικτύου Διανομής που τους χορηγούνται, ενώ οι άδειες Διαχείρισης Δικτύου Διανομής των ως άνω εταιριών καλύπτουν και κάθε μελλοντική επέκταση των πιο πάνω Δικτύων εντός των πιο πάνω γεωγραφικών περιοχών.

95. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο (80Γ), τρίτος ενδιαφερόμενος, δύναται να υποβάλει αίτηση στη ΡΑΕ για τη χορήγηση Άδειας Διανομής και Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον Κανονισμό Αδειών, για την ανάπτυξη Δικτύου σε γεωγραφική περιοχή εντός των γεωγραφικών ορίων που προβλέπουν οι Άδειες Διαχείρισης Δικτύου Διανομής που έχουν χορηγηθεί στις ως άνω εταιρίες διανομής, μόνον εφόσον συντρέχει μία εκ των εξής προϋποθέσεων: (α) στην εν λόγω γεωγραφική περιοχή, που ορίζεται σε επίπεδο Δήμου, δεν υφίσταται Δίκτυο Διανομής της ΕΔΑ, (β) η εν λόγω γεωγραφική περιοχή, που ορίζεται σε επίπεδο Δήμου, δεν εντάσσεται στο ισχύον εγκεκριμένο Πρόγραμμα Ανάπτυξής της, (γ) η εν λόγω γεωγραφική περιοχή, που ορίζεται σε επίπεδο Δήμου, έχει απενταχθεί από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης αυτών με απόφαση της ΡΑΕ. Με απόφασή της, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η ΡΑΕ δύναται να απεντάξει γεωγραφική περιοχή, που ορίζεται σε επίπεδο Δήμου, εντός των γεωγραφικών ορίων που προβλέπουν οι Άδειες Διαχείρισης Δικτύου Διανομής που έχουν χορηγηθεί στις ΕΔΑ της παρ. 1, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι, σημειώθηκε καθυστέρηση άνω των δεκαοχτώ (18) μηνών στην ολοκλήρωση κατασκευής του Δικτύου στην περιοχή αυτή, σύμφωνα με το καθοριζόμενο στο εγκεκριμένο από τη ΡΑΕ Πρόγραμμα Ανάπτυξης χρονοδιάγραμμα, για λόγους που εμπίπτουν στη σφαίρα επιρροής και ελέγχου του Διαχειριστή και δεν αιτιολογούνται τεκμηριωμένα. [...]»¹³⁵. Όπως εξηγείται αναλυτικά στην ενότητα της σχετικής αγοράς¹³⁶, Άδεια Διαχειριστή Δικτύου Διανομής κατέχουν πλέον ακόμα τρεις εταιρίες, εκ των οποίων φαίνεται να δραστηριοποιείται τελικά στην κατασκευή, λειτουργία και εκμετάλλευση Δικτύου Διανομής μόνο η μία.
96. Σημειώνεται, τέλος, ότι κατ' αντιστοιχία με τη ρύθμιση του άρθρου 62 παρ. 1 του ν. 4001/2011 για τους «Διαχωρισμένους Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου», που εκτέθηκε ανωτέρω, ισχύει ιδιοκτησιακός διαχωρισμός και για τους Διαχειριστές Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 80Ε¹³⁷ που αφορά στους «Διαχωρισμένους Διαχειριστές Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου» και το οποίο προστέθηκε στο άρθρο το 2019: «1. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου ισχύουν οι εξής προϋποθέσεις: α) το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται: (αα) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο σε επιχείρηση που ασκεί στην Ελλάδα οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας και συγχρόνως να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε Διαχειριστή Δικτύου

¹³⁵ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 913/01.02.2022 απαντητική επιστολή της Γνωστοποιούσας (σχετ. 14) αναφορικά με την άσκηση αίτησης ακύρωσης από τη ΔΕΔΑ κατά της Απόφασης της ΡΑΕ για μη έγκριση επικαιροποίησης του Προγράμματος Ανάπτυξης 2020-2024 για συγκεκριμένες περιοχές ανάπτυξης της ΔΕΔΑ λόγω χρονικής μετατόπισης του χρονοδιαγράμματος μεγαλύτερη των 18 μηνών σε σχέση με το εγκεκριμένο στην άδεια διανομής πρόγραμμα ανάπτυξης 2018-2022.

¹³⁶ Βλ. Ενότητα V.1.2.Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε. κατωτέρω.

¹³⁷ Επισημαίνεται ότι κατά τον χρόνο καθαρογραφής της παρούσης Απόφασης το εν λόγω άρθρο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 136 του Ν.4951/2022, ΦΕΚ Α' 129/4.7.2022 ως ακολούθως «*Αν ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής αποτελεί μέρος κάθεται ολοκληρωμένης επιχείρησης, πρέπει να είναι ανεξάρτητος, τουλάχιστον από άποψη νομικής μορφής, οργάνωσης και λήψης αποφάσεων, από άλλες δραστηριότητες που δεν συνδέονται με τη διανομή κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 80. Το πρώτο εδάφιο δεν συνεπάγεται την υποχρέωση διαχωρισμού του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των περιουσιακών στοιχείων του συστήματος διανομής από την κάθεται ολοκληρωμένη επιχείρηση.*»

Διανομής Φυσικού Αερίου ή σε εταιρεία που έχει στην κυριότητα ή στον έλεγχο της Δίκτυο Διανομής Φυσικού Αερίου, (ββ) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο σε Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου ή σε εταιρεία που έχει στην κυριότητα ή στον έλεγχο της Δίκτυο Διανομής Φυσικού Αερίου και συγχρόνως να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που ασκεί στην Ελλάδα οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας, β) το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται να διορίζουν μέλη Διοικητικού Συμβουλίου ή οργάνων με εκπροσωπευτική εξουσία σε Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου ή σε εταιρεία που έχει στην κυριότητα ή στον έλεγχο της Δίκτυο Διανομής Φυσικού Αερίου και συγχρόνως να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που ασκεί στην Ελλάδα οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας, γ) το ίδιο πρόσωπο δεν δικαιούται να είναι μέλος διοικητικού συμβουλίου ή οργάνων με εκπροσωπευτική εξουσία τόσο σε επιχείρηση που ασκεί στην Ελλάδα οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας όσο και σε Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου ή σε εταιρεία που έχει στην κυριότητα ή στον έλεγχο της Δίκτυο Διανομής Φυσικού Αερίου»). Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 80Ζ¹³⁸, η ως άνω πρόβλεψη περί ιδιοκτησιακού διαχωρισμού των ΔΔΔ η οποία προστέθηκε με τον ν. 4602/2019 δεν εφαρμόζεται σε πρόσωπα που κατά την έναρξη ισχύος του νόμου κατείχαν ήδη ποσοστό σε ΔΔΔ και ασκούσαν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή οποιοδήποτε δικαίωμα σε εταιρεία παραγωγής ή προμήθειας ή εμπορίας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας.

97. Διευκρινίζεται, δε, ότι ο ιδιοκτησιακός διαχωρισμός αφορά μόνο στους Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου σε σχέση με επιχείρηση η οποία ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής/προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας (υποχρέωση οριζόμενη από την ενωσιακή νομοθεσία) και στους Διαχειριστές Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου σε σχέση με τις προαναφερόμενες επιχειρήσεις (υποχρέωση οριζόμενη από την εθνική νομοθεσία, η οποία κατά τούτο είναι αυστηρότερη από την ενωσιακή, η οποία δεν προβλέπει τέτοια υποχρέωση). Ως εκ τούτου, υποχρέωση ιδιοκτησιακού διαχωρισμού δεν υφίσταται ούτε σε ενωσιακό ούτε σε εθνικό επίπεδο μεταξύ ενός Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς φ.α. και ενός Διαχειριστή Δικτύου Διανομής φ.α.

IV.2.3 ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΔΕΣΦΑ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

98. Ως προς τη ροή της μεταφοράς και της διανομής φυσικού αερίου, σημειώνονται τα εξής. Ο ΔΕΣΦΑ παραδίδει στα Σημεία Εξόδου του ΕΣΦΑ την ποσότητα φυσικού αερίου που μεταφέρεται μέσω του ΕΣΦΑ. Αυτή η ποσότητα παραδίδεται στους Χρήστες Μεταφοράς που έχουν δεσμεύσει μεταφορική ικανότητα παραλαβής στο εκάστοτε Σημείο Εξόδου, και είτε τροφοδοτεί εγκαταστάσεις μεγάλων καταναλωτών απευθείας συνδεδεμένων με τον ΕΣΦΑ (Χρήστες ΕΣΦΑ π.χ. ηλεκτροπαραγωγοί, διυλιστήρια, κλπ.) είτε εγχέεται στα δίκτυα διανομής (Σημείο Εισόδου) για να τροφοδοτήσει, μέσω των προμηθευτών λιανικής, τους τελικούς καταναλωτές. Στην τελευταία περίπτωση, οι Χρήστες Μεταφοράς παραδίδουν την ποσότητα φυσικού αερίου που παρέλαβαν από το ΔΕΣΦΑ, κατά τα ανωτέρω, σε Χρήστες του διασυνδεδεμένου Δικτύου Διανομής (π.χ. προμηθευτές λιανικής), οι οποίοι

¹³⁸ Επισημαίνεται ότι κατά τον χρόνο καθαρογραφής της παρούσης Απόφασης το εν λόγω άρθρο 80Ζ καταργήθηκε με το άρθρο 139 παρ. 1 του Ν.4951/2022, ΦΕΚ Α 129/4.7.2022.

με τη σειρά τους δεσμεύουν μεταφορική ικανότητα στο Δίκτυο Διανομής προς διακίνηση στις εγκαταστάσεις των τελικών καταναλωτών που εξυπηρετούν (ήτοι καταναλωτών συνδεδεμένων στα δίκτυα μέσης ή χαμηλής πίεσης του Δικτύου Διανομής). Για τους σκοπούς, λοιπόν, της παράδοσης και παραλαβής που περιλαμβάνει η ως άνω μεταφορά και διανομή φυσικού αερίου, ο ΔΕΣΦΑ δεν συμβάλλεται με τους Διαχειριστές Δικτύων Διανομής. Ο ΔΕΣΦΑ συναλλάσσεται απευθείας με τους Χρήστες ΕΣΦΑ για τη μεταφορά φυσικού αερίου και οι Διαχειριστές Δικτύου Διανομής συναλλάσσονται απευθείας με τους Χρήστες Διανομής. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι οι δύο κατηγορίες χρηστών έχουν πρόσβαση σε διαφορετικά δίκτυα τα οποία εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς και επιτελούν διακριτές δραστηριότητες.

99. Το πλαίσιο στο οποίο ο ΔΕΣΦΑ συμβάλλεται με τους Διαχειριστές Δικτύων Διανομής είναι το εξής πολύ συγκεκριμένο.
- Ο κάθε Διαχειριστής Δικτύου Διανομής συμβάλλεται με τον ΔΕΣΦΑ προκειμένου ο τελευταίος να παρέχει την υπηρεσία πρόσδοσης οσμής στο φυσικό αέριο που παραδίδει στα Σημεία Εξόδου του ΕΣΦΑ έναντι τιμήματος από τους Διαχειριστές Δικτύου Διανομής¹³⁹.
  - Ακόμα, ο ΔΕΣΦΑ, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο κεφ. 3 του Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΦΑ, δύναται να συμβάλλεται με τους Διαχειριστές Δικτύου Διανομής με σκοπό την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας του συστήματος μεταφοράς και του συστήματος διανομής που διαχειρίζονται, την ανταλλαγή δεδομένων και πληροφοριών και την προώθηση της μεταξύ τους συνεργασίας. Στις εν λόγω συμφωνίες, οι οποίες δεν έχουν οικονομικό αντικείμενο, ορίζονται τα σημεία παράδοσης/παραλαβής φυσικού αερίου, άλλως τα Σημεία Εξόδου ΕΣΦΑ που συνδέονται με το εκάστοτε Δίκτυο Διανομής, καθώς και ποια εταιρεία είναι υπεύθυνη π.χ. για τη συντήρηση των εγκαταστάσεων, τη μέτρηση ποσότητας και ποιότητας φυσικού αερίου στα Σημεία Εξόδου ΕΣΦΑ σύμφωνα με τον Κανονισμό Μετρήσεων του ΕΣΦΑ, την αντιμετώπιση εξαιρετικών συμβάντων κτλ.¹⁴⁰. Με αυτόν τον τρόπο, διευκολύνεται η συνεργασία μεταξύ ΔΕΣΦΑ και Διαχειριστή Δικτύου Διανομής στα σημεία σύνδεσης των δύο δικτύων.

V. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ/ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ¹⁴¹ – ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ – ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

V.1 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

100. Η αγορά, στην οποία αφορά πρωτίστως η υπό εξέταση συγκέντρωση, είναι εκείνη του φυσικού

¹³⁹ Βλ. ενδεικτικά την από 01.01.2021 Σύμβαση παροχής υπηρεσιών πρόσδοσης οσμής σε Ποσότητες Φυσικού Αερίου μεταξύ ΔΕΣΦΑ και ΕΔΑ ΘΕΣΣ (Σχετικό 6B στην υπ' αριθ. πρωτ. 1461/14.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας (απάντηση 6)). Βλ. Απόφ. ΡΑΕ 420/2021 (ΦΕΚ Β' 3726/12.8.2021), αρθ. 12 παρ. 2 σημ. (ιζ) και άρθ. 47 παρ. 3 και <https://www.desfa.gr/others-services/odorization>

¹⁴⁰ Βλ. ενδεικτικά την από 31.12.2020 Συμφωνία Διασυνδεδεμένων Συστημάτων ΔΕΣΦΑ & ΕΔΑ ΘΕΣΣ (Σχετικό 6^A στην υπ' αριθ. πρωτ. 1461/14.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας (απάντηση 6)).

¹⁴¹ Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία προσφέρουν ή ζητούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτές. Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (97/C 372/03).

αερίου.

101. Κατά πάγια ενωσιακή πρακτική, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή¹⁴² διακρίνει -εν γένει- τις ακόλουθες σχετικές προϊόντικές αγορές, εντός της ευρύτερης αγοράς φυσικού αερίου¹⁴³:
- Υποδομών για εισαγωγές φυσικού αερίου, με ενδεχόμενη υποαγορά επαναεριοποίησης (*“Infrastructure for gas imports, including a possible sub-segment for regasification services”*)¹⁴⁴,
  - Έρευνας, εξόρυξης και παραγωγής φυσικού αερίου (*“exploration/production of natural gas”*) [με ενδεχόμενες επιμέρους διακρίσεις, περιλαμβανόμενης ή/και μη της παραγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου – ΥΦΑ],
  - Μεταφοράς μέσω δικτύου αγωγών υψηλής πίεσης (*“gas transmission via high-pressure pipeline grid”*) [με ενδεχόμενη διάκριση σε πρωτογενή και δευτερογενή αγορά (δεσμευμένη μεταφορική ικανότητα)],
  - Διανομής μέσω δικτύων αγωγών μέσης και χαμηλής πίεσης (*“gas distribution via medium and low-pressure pipeline grids”*),
  - Αποθήκευσης (*“gas storage”*),
  - Εμπορίας (*“gas trading”*),
  - Προμήθειας (*“gas supply”*),
  - Υπηρεσιών δικτύων (*“network services”*)¹⁴⁵.
102. Κατά την άποψη της Γνωστοποιούσας, ως άμεσα σχετική αγορά της συγκέντρωσης είναι η αγορά διανομής φυσικού αερίου, καθώς σε αυτήν δραστηριοποιούνται οι εξαγοραζόμενες εταιρίες. Επιπλέον, η Γνωστοποιούσα εκτιμά πως, «ως πιθανώς ανάντη αγορά» στην αγορά της διανομής φ.α., μπορεί να θεωρηθεί και η αγορά μεταφοράς φυσικού αερίου. Παρόλα αυτά, όπως ισχυρίζεται, ο ΔΕΣΦΑ δεν συμβάλλεται εμπορικά σε κανένα σημείο του δικτύου με τις θυγατρικές εταιρίες της ΔΕΠΑ Υποδομών, διαχειριστές της διανομής αερίου (ΕΔΑΑ, ΕΔΑ ΘΕΣΣ, ΔΕΔΑ). Ειδικότερα, ο ΔΕΣΦΑ συμβάλλεται με τους χρήστες μεταφοράς, οι οποίοι με τη σειρά τους παραδίδουν την ποσότητα αερίου στους χρήστες του δικτύου διανομής και αυτοί με τη σειρά τους στον εκάστοτε αρμόδιο διαχειριστή δικτύου¹⁴⁶. Συνεπώς, η Γνωστοποιούσα θεωρεί πως δεν υφίσταται κάθετη σχέση

¹⁴² Βλ. ενδεικτικά Αποφάσεις ΕΕπ COMP/M.5220 - ENI/DISTRIGAZ (15.10.2008), COMP/M.7936 - PETROL/GEOLIN (10.03.2017), COMP/M.6477 - BP/CHEVRON/ENI/SONANGOL/TOTAL/JV, COMP/M.8358 - MACQUARIE/NATIONAL GRID/GAS DISTRIBUTION BUSINESS OF NATIONAL GRID (16.03.2017), COMP/M.7602 - DEUTSCHE TELEKOM GROUP/MET HOLDING/JV (19.08.2015), M.10139 - DESFA / COPELOUZOU / DEPA / GASLOG / BTG / GASTRADE (μη δημοσιευθείσα απόφαση).

¹⁴³ Η ως άνω διάκριση ακολουθείται και από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουλίου 2009 σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου, καθώς και την πρακτική της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

¹⁴⁴ Στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται ο ΔΕΣΦΑ μέσω της Gastrade, και του TAP.

¹⁴⁵ Βλ. την Απόφαση της ΕΕπ COMP/M.2744 RWE GAS / LATTICE INTERNATIONAL / JV (07.08.2002), παρ. 16.

¹⁴⁶ Βλ. υπ' αριθ. 913/01.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας, σελ. 13-14: «Σχετικά με τα Σημεία Εξόδου, ο ΔΕΣΦΑ παραδίδει στα Σημεία Εξόδου του ΕΣΦΑ τη συνολική ποσότητα φυσικού αερίου που μεταφέρθηκε μέσω του ΕΣΦΑ. Η εν λόγω ποσότητα παραδίδεται στους Χρήστες Μεταφοράς που έχουν δεσμεύσει μεταφορική ικανότητα παραλαβής στο εκάστοτε Σημείο Εξόδου, σύμφωνα με τις ημερήσιες μετρήσεις από τους μετρητικούς σταθμούς. Μέσω των Σημείων Εξόδου του ΕΣΦΑ τροφοδοτούνται είτε εγκαταστάσεις μεγάλων καταναλωτών απευθείας συνδεδεμένες με τον ΕΣΦΑ (Χρήστες ΕΣΦΑ π.χ. ηλεκτροπαραγωγοί, διυλιστήρια, κλπ.) είτε δίκτυα διανομής. Στην τελευταία περίπτωση, οι Χρήστες Μεταφοράς παραδίδουν την ποσότητα φυσικού αερίου που παρέλαβαν από το ΔΕΣΦΑ, κατά τα ανωτέρω, σε Χρήστη ή Χρήστες του διασυνδεδεμένου Δικτύου Διανομής, οι οποίοι με τη σειρά τους το παραδίδουν στο Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής προς διακίνηση στις εγκαταστάσεις των τελικών καταναλωτών που εξυπηρετούν (ήτοι καταναλωτών συνδεδεμένων στα δίκτυα μέσης ή χαμηλής πίεσης του Δικτύου Διανομής)».

μεταξύ των αγορών μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου.

103. Η ΕΑ έχει κρίνει πως οι αγορές μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου είναι διακριτές αγορές και η πρώτη ανάντη της δεύτερης¹⁴⁷. Ωστόσο, όπως εξηγείται και στην ενότητα του νομοθετικού πλαισίου αναλυτικά¹⁴⁸, δεν υφίσταται άμεσα εμπορική σχέση μεταξύ των διαχειριστών των δικτύων μεταφοράς και διανομής, βάσει της οποίας θα προέκυπτε ο παραδοσιακός προσδιορισμός δύο κάθετα συνδεδεμένων αγορών. Παρόλα αυτά, η προφανής και εν τοις πράγμασι αναγκαιότητα τεχνικής διασύνδεσης των διαφορετικών αγωγών αερίου μεταξύ τους, καθιστά απαραίτητο για τις εταιρίες να διατηρούν συμβάσεις με σκοπό τη διαλειτουργικότητα, την τεχνική υποστήριξη, τη συνεργασία, την ανταλλαγή τεχνικών πληροφοριών, αλλά και την έγχυση οσημτικού μέσου στα δίκτυα διανομής¹⁴⁹. Περαιτέρω, οι χρήστες ΕΣΦΑ και οι χρήστες διανομής συχνά είναι κοινοί, έστω και αν οι αγωγοί διανομής και μεταφοράς καλύπτουν διαφορετικές και διακριτές χρήσεις και σκοπούς, σαφώς ρυθμισμένους από το προαναφερόμενο νομοθετικό πλαίσιο.
104. Από τα παραπάνω συνάγεται πως οι αγορές μεταφοράς και διανομής έχουν σημαντικούς ουσιαστικούς δεσμούς, πέραν της αμιγούς εμπορικής διασύνδεσης, και για τον λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμη η αξιολόγηση της εν λόγω «κάθετης» σχέσης, καίτοι δεν πρόκειται για κλασική κάθετη σχέση υπό την έννοια του δικαίου ανταγωνισμού, ήτοι σχέση προμηθευτή – πελάτη.
105. Αντιθέτως, δεν υφίσταται τέτοια σχέση μεταξύ της αγοράς διανομής και της αγοράς υποδομών για την εισαγωγή φυσικού αερίου, η οποία βρίσκεται ανάντη της αγοράς μεταφοράς και στην οποία επίσης δραστηριοποιείται η Γνωστοποιούσα.¹⁵⁰ Επομένως, η τελευταία αυτή αγορά δε συζητείται στην παρούσα Απόφαση.
106. Συνεπώς, βάσει των ανωτέρω, ως **σχετικές αγορές** της υπό εξέταση συγκέντρωσης ορίζονται οι κάτωθι.

Ν.1.1 ΑΓΟΡΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

Σχετική αγορά προϊόντος

107. Σύμφωνα με την ενωσιακή νομολογία και πρακτική, η αγορά της μεταφοράς φυσικού αερίου αφορά στη μεταφορά φυσικού αερίου μέσω αγωγών υψηλής πίεσης και διακρίνεται από την αγορά διανομής, η οποία ορίζεται ως μεταφορά φυσικού αερίου μέσω αγωγών μεσαίας και χαμηλής πίεσης¹⁵¹.
108. Αντίστοιχα, σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις της ΕΑ¹⁵², η αγορά της μεταφοράς φυσικού αερίου αφορά στη μεταφορά εντός και μόνο του ΕΣΦΑ, όπως αυτό προσδιορίστηκε στην ενότητα του νομοθετικού πλαισίου. Η αγορά υπηρεσιών μεταφοράς φυσικού αερίου συναρτάται με τη λειτουργία και εκμετάλλευση ενός δικτύου με τη μορφή «φυσικού μονοπωλίου».¹⁵³ Είναι εντόνως ρυθμισμένη, σε αντίθεση με την αγορά προμήθειας. Με βάση τόσο την πρακτική της ΡΑΕ όσο και την πρακτική

¹⁴⁷ Απόφαση ΕΑ 672/2018, παρ. 65-89 και 134.

¹⁴⁸ Βλ. Ενότητα IV.2.3 ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΔΕΣΦΑ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ανωτέρω.

¹⁴⁹ Βλ. υπ' αριθ. 913/01.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας (υπό ερωτ. 12).

¹⁵⁰ Βλ. και Μ.10139, παρ. 55-56.

¹⁵¹ Βλ. Αποφάσεις ΕΕπ Μ. 7927 – ΕΡΗ/ΕΝΕΛ/ΣΕ (25.07.2016) παρ. 28-31, Μ. 5220 – ΕΝΙ / DISTRIGAZ, C (2008) 6104, παρ. 13 και Μ. 6477 – ΒΡ / CHEV RON / ΕΝΙ / SONANGOL / TOTAL / JV, C (2012) 3325, παρ. 15.

¹⁵² Βλ. Αποφάσεις ΕΑ 551/VI/2012, 555/VII/2012, 672/2018.

¹⁵³ Βλ. και υπ' αρ. πρωτ. [#] επιστολή της ΡΑΕ, παρ. 3.

της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αγορά πρόσβασης ή υπηρεσιών μεταφοράς διαιρείται με τη σειρά της σε δύο (2) επιμέρους αγορές: την *πρωτογενή* και τη *δευτερογενή*¹⁵⁴. Παρόλο που η πρωτογενής και η δευτερογενής παροχή υπηρεσιών πρόσβασης συνδέονται μεταξύ τους, επειδή αμφότερες αφορούν στη χρήση του ίδιου δικτύου, παρουσιάζουν ουσιαστικές διαφορές που επιβάλλουν τη διάκριση ξεχωριστών «αγορών υπηρεσιών». Οι διαφορές εντοπίζονται κυρίως στα χαρακτηριστικά της προσφοράς¹⁵⁵.

109. Αναφορικά με το ΑΣΦΑ, για το οποίο γίνεται αναλυτική αναφορά στην Ενότητα IV.2.4 ανωτέρω, θα μπορούσε να αποτελέσει μια διακριτή αγορά παράλληλου δικτύου μεταφοράς καθώς δυνητικά θα μπορούσε να συνδεθεί απευθείας με τους ΔΔΔ σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρ. 78 παρ. 2ζ και άρθρ. 79 παρ. 1γ του ν. 4001/2011, σύνδεση η οποία επί του παρόντος δεν υφίσταται. Σε κάθε περίπτωση, για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης η περαιτέρω εξέταση παρέλκει.
110. Με βάση τα ανωτέρω, για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, ως **αγορά της μεταφοράς φυσικού αερίου** ορίζεται η μεταφορά φυσικού αερίου σε συνθήκες υψηλής πίεσης μέσω του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (εφεξής και «ΕΣΦΑ»), η οποία διακρίνεται σε πρωτογενή και δευτερογενή αγορά:
- i. Ως **πρωτογενής αγορά μεταφοράς** ορίζεται η αγορά, στην οποία η δραστηριότητα της μεταφοράς φυσικού αερίου ασκείται από το ΔΕΣΦΑ, ο οποίος λειτουργεί ως ανεξάρτητος διαχειριστής (που επιβλέπει και διαχειρίζεται τις μεταφερόμενες ποσότητες των χρηστών ΕΣΦΑ). Ο ΔΕΣΦΑ ασκεί τη διαχείριση, συντήρηση και ανάπτυξη του ΕΣΦΑ σύμφωνα με τον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ¹⁵⁶, ο οποίος θεσπίζεται με απόφαση της ΡΑΕ, ύστερα από εισήγηση του ΔΕΣΦΑ και συμβάλλεται με όποιον χρήστη θέλει να μεταφέρει φυσικό αέριο και μόνο εφόσον είναι «Χρήστης ΕΣΦΑ». Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το άρθρ. 68 του ν. 4001/2011, ο ΔΕΣΦΑ έχει υποχρέωση παροχής στους Χρήστες Μεταφοράς ίσης και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση στο ΕΣΦΑ ενώ και η εν λόγω πρόσβαση παρέχεται σε ρυθμισμένες τιμές.
  - ii. Ως **δευτερογενής αγορά μεταφοράς** ορίζεται η αγορά, στην οποία δραστηριοποιούνται αποκλειστικά οι «Χρήστες ΕΣΦΑ», οι οποίοι θέλουν να μεταπωλήσουν, εκχωρήσουν ή μισθώσουν δεσμευμένη μεταφορική ικανότητα παράδοσης και παραλαβής σε τρίτους, η οποία λειτουργεί με όρους ανταγωνισμού.
111. Η Γνωστοποιούσα συμφωνεί με αυτήν την οριοθέτηση και τονίζει πως η αγορά που σχετίζεται με την παρούσα συγκέντρωση είναι η πρωτογενής αγορά φυσικού αερίου¹⁵⁷, άποψη με την οποία συμφωνεί και η Υπηρεσία.

Σχετική γεωγραφική αγορά

112. Η Γνωστοποιούσα θεωρεί πως η γεωγραφική αγορά για την πρωτογενή αγορά μεταφοράς φυσικού αερίου είναι η ελληνική επικράτεια¹⁵⁸.

¹⁵⁴ Βλ. Απόφαση ΡΑΕ 1175/2010 σελ. 12 με περαιτέρω παραπομπές, ομοίως και Απόφαση ΡΑΕ 1/2011 σελ.16. Στην ίδια κατεύθυνση Απόφαση ΕΕπ της 18.03.2009COMP/39402 – *RWE Gas Foreclosure* ΕΕ 2009 C 133/08, παρ. 12-14.

¹⁵⁵ Διαφορετικοί πάροχοι δραστηριοποιούνται στη μία και την άλλη - πρβλ. Απόφαση ΓΔ Τ-86/95, *Compagnie Générale Maritime*, Συλλ. 2002, σελ. II-1011, σκ. 128-129 και τις εκεί παραπομπές.

¹⁵⁶ http://www.rae.gr/site/file/categories_new/about_rae/factsheets/2013/major/05122013_1?p=file&i=0.

¹⁵⁷ Σελ. 58-59 της Γνωστοποίησης.

¹⁵⁸ Ο.π., σελ. 60-61.

113. Η ΕΑ, σε προηγούμενες αποφάσεις της¹⁵⁹, έκρινε ότι ως γεωγραφική διάσταση της πρωτογενούς αγοράς μεταφοράς φυσικού αερίου δύνανται να οριστεί η ελληνική επικράτεια, καθώς: α) η μεταφορά του φ.α. πραγματοποιείται εν τοις πράγμασι εντός της ελληνικής επικράτειας και άρα σε εθνικό επίπεδο και οριοθετείται από τα σημεία εισόδου του στη χώρα (Ελληνο-Βουλγαρικά σύνορα, Ελληνο-Τουρκικά σύνορα σε αέρια μορφή και στη Ρεβυθούσα σε υγρή μορφή - LNG) και από τα σημεία εξόδου, και β) η ύπαρξη του αγωγού μεταφοράς στο σύνολο της επικράτειας είναι δυνατό να εξασφαλίζει την ύπαρξη του φ.α. ταυτόχρονα στα σημεία εισόδου και στα σημεία εξόδου του δικτύου. Περαιτέρω, σε αποφάσεις της ΕΕπ τονίζεται, αφενός, το ότι η αγορά μεταφοράς φ.α. είναι φυσικό μονοπώλιο και, ως εκ τούτου, διακριτή αγορά και, αφετέρου, πως ειδικότερα στην περίπτωση της Ελλάδας και του ΔΕΣΦΑ, η γεωγραφική διάσταση της αγοράς είναι εθνική¹⁶⁰. Με βάση τα παραπάνω, η Υπηρεσία θεωρεί πως η γεωγραφική διάσταση της πρωτογενούς αγοράς είναι η ελληνική επικράτεια.
114. Όσον αφορά το μερίδιο αγοράς του ΔΕΣΦΑ στην πρωτογενή αγορά, καθώς πρόκειται για νομοθετικά καθορισμένο και ρυθμισμένο μονοπώλιο, είναι εν τοις πράγμασι, 100%.

V.1.2 ΑΓΟΡΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

Σχετική αγορά προϊόντος

115. Η αγορά διανομής φυσικού αερίου συνίσταται στη διοχέτευση του φυσικού αερίου (των χρηστών) μέσω δικτύου αγωγών μέσης και χαμηλής πίεσης, δηλαδή όλων των αγωγών πλην εκείνων πίεσης σχεδιασμού άνω των 19 barg (στους οποίους πραγματοποιείται η ως άνω μεταφορά). Η συγκεκριμένη αγορά έχει οριστεί ως διακριτή προϊοντική αγορά τόσο σε σχετικές αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹⁶¹ όσο και σε προηγούμενες αποφάσεις της ΕΑ¹⁶². Η διανομή φυσικού αερίου συνιστά κατά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «φυσικό μονοπώλιο», καθότι τυχόν αναπαραγωγή του δικτύου διανομής δεν είναι οικονομικά βιώσιμη ή πρακτικά ρεαλιστική.
116. Οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των υπηρεσιών διανομής φυσικού αερίου ρυθμίζονται διεξοδικά από τη ΡΑΕ στον Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου, ο οποίος, σύμφωνα με το νόμο, πρέπει να διασφαλίζει την *«πρόσβαση των χρηστών στο δίκτυο κατά τον πλέον οικονομικό, διαφανή και άμεσο τρόπο, χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών και των κατηγοριών χρηστών, του δικτύου»*¹⁶³.
117. Οι δραστηριότητες διανομής φυσικού αερίου ασκούνται στην ελληνική επικράτεια, επί του παρόντος, από τις εξαγοραζόμενες εταιρείες, ήτοι:
- την ΕΔΑΑ, στον νομό Αττικής,
  - την ΕΔΑ ΘΕΣΣ στην περιφέρεια Θεσσαλίας και την περιφερειακή ενότητα Θεσσαλονίκης,

¹⁵⁹ Βλ. 551/VII/2012, 672/2018.

¹⁶⁰ Βλ. Case M.9641 - SNAM / FSI / OLT, παρ. 29 και Case M.8953 - SNAM / DESFA, παρ.14-15.

¹⁶¹ Βλ. σχετικά Αποφάσεις ΕΕπ COMP/M.8358 - MACQUARIE/NATIONAL GRID/GAS DISTRIBUTION BUSINESS OF NATIONAL GRID (16.03.2017), COMP/M.7936 - PETROL /GEOPLIN (10.03.2017), COMP/M.6698 - CHEUNG KONG HOLDINGS / CHEUNG KONG INFRASTRUCTURE HOLDINGS / POWER ASSETS HOLDINGS / MGN GAS NETWORKS (26.09.2012), COMP/M.6302 - F2i / AXA FUNDS / G6 RETE GAS (24.08.2011), COMP M. 6068 - ENI / ACEGASAPS / JV (11.04.2011).

¹⁶² Βλ. Απόφαση ΕΑ 551/VII/2012 παρ. 24, 555/VII/2012 παρ. 34 και 672/2018, σελ.31.

¹⁶³ Βλ. άρθρο 80 παρ. 8 περ. (β) του Ν. 4001/2011, όπως αναλύεται και ανωτέρω στην υποσημ. 125.

- τη ΔΕΔΑ, ως Διαχειριστή των Δικτύων Διανομής Φυσικού Αερίου σε όλη την Ελλάδα, εκτός των Περιφερειών Αττικής, Θεσσαλίας και της περιφερειακής ενότητας Θεσσαλονίκης¹⁶⁴.
118. Για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, η αγορά της διανομής του φυσικού αερίου ορίζεται ως η διανομή του φυσικού αερίου μέσω δικτύου αγωγών μέσης και χαμηλής πίεσης. Με την οριοθέτηση αυτή συμφωνεί και η Γνωστοποιούσα¹⁶⁵.

Σχετική γεωγραφική αγορά

119. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε προηγούμενες αποφάσεις της, ορίζει από γεωγραφική άποψη την αγορά διανομής φυσικού αερίου ως κάθε περιοχή, η οποία καλύπτεται από δίκτυο διανομής. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφέρει ότι η αγορά διανομής φυσικού αερίου μπορεί να οριστεί εθνική ή τοπική σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο του κάθε κράτους μέλους.¹⁶⁶ Επομένως, η αγορά για τη διανομή του φυσικού αερίου ορίζεται ως υποεθνική¹⁶⁷. Η ΕΑ σε προηγούμενη απόφαση της έχει ορίσει την αγορά ως στενότερη της εθνικής, περιοριζόμενη σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή¹⁶⁸.
120. Η Γνωστοποιούσα επίσης θεωρεί πως η γεωγραφική αγορά αφορά διακριτές αγορές εντός των γεωγραφικών περιοχών α) του Νομού Αττικής, όπου δραστηριοποιείται η ΕΔΑΑ, β) των Νομών Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας, όπου δραστηριοποιείται η ΕΔΑ ΘΕΣΣ, και γ) της υπόλοιπης Ελλάδας, όπου δραστηριοποιείται η ΔΕΔΑ¹⁶⁹.
121. Βάσει των ανωτέρω, και για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, η σχετική γεωγραφική αγορά για τη διανομή φυσικού αερίου αφορά τις διακριτές αγορές α) του Νομού Αττικής, β) των Νομών Θεσσαλονίκης-Θεσσαλίας, και γ) της υπόλοιπης Ελλάδας.

Μερίδια αγοράς

122. Όσον αφορά τα μερίδια αγοράς, καθώς όπως αναφέρθηκε πρόκειται για ρυθμισμένα μονοπώλια, οι τρεις (3) εταιρίες-στόχοι έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα δραστηριοποίησης στις επιμέρους σχετικές γεωγραφικές αγορές, για τις οποίες έχουν λάβει σχετική άδεια από τη ΡΑΕ. Παρόλα αυτά, όπως αναφέρεται αναλυτικά στην ενότητα IV.2.2 του νομοθετικού πλαισίου, υπάρχουν ειδικές άδειες, οι οποίες χορηγούνται από τη ΡΑΕ, και αφορούν περιοχές στις οποίες δεν υπάρχει δίκτυο ή δεν έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα ανάπτυξης των παρόχων.
123. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν χορηγηθεί, έως σήμερα, δέκα (10) άδειες διανομής φυσικού αερίου από τη ΡΑΕ για μεμονωμένες περιοχές εντός της (ευρύτερης) γεωγραφικής περιοχής της ΔΕΔΑ, ως εξής¹⁷⁰:
- Δύο άδειες το έτος 2020 στην εταιρεία EDIL ATEBE (εφεξής «EDIL»)¹⁷¹, για τις περιοχές της Τρίπολης και της Κορίνθου αντίστοιχα. Στη συνέχεια, το 2021, οι εν λόγω άδειες μεταβιβάστηκαν στην εταιρεία με την επωνυμία ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ

¹⁶⁴ Σελ 59-60 στο Έντυπο Γνωστοποίησης.

¹⁶⁵ Ο.π. σελ. 58.

¹⁶⁶ COMP/M 6068 ENI/ACEGASAPS/JV παρ. 37.

¹⁶⁷ Βλ. Αποφάσεις της ΕΕπ COMP/M.7936 PETROL/GEOLIN (10.03.2017) παρ. 7, COMP/M.3696 E.ON/MOL (21.12.2005), παρ. 127.

¹⁶⁸ Βλ. 672/2018, παρ. 87-89.

¹⁶⁹ Σελ. 61 στο Έντυπο.

¹⁷⁰ Ο.π. σελ. 82.

¹⁷¹ Αριθμοί αδειών ΡΑΕ 888 και 889/2020.

ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΑΕ (εφεξής «HENGAS»), λόγω απόσχισης κλάδου¹⁷².

- Επτά άδειες τα έτη 2020 και 2021 στην εταιρεία HENGAS η οποία, πέραν των κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, δραστηριοποιείται ως Διαχειριστής Δικτύου Διανομής φ.α. στις επιμέρους περιοχές Δεσκάτης, Πολυγύρου, Πολυκάστρου, Έδεσσας, Νάουσας, Σκύδρας και Μεγαλόπολης¹⁷³.
  - Μία άδεια το έτος 2018 στην εταιρεία ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ (εφεξής «ΗΛΙΟΧΩΡΑ»)¹⁷⁴. Η εν λόγω άδεια χορηγήθηκε μετά από αίτηση της εταιρείας στη ΡΑΕ για την ανάπτυξη δικτύου διανομής μέσης και χαμηλής πίεσης φυσικού αερίου στη γεωγραφική περιοχή των Δήμων «Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας» και «Διρφύων-Μεσσαπών» της Εύβοιας. Ωστόσο, όπως αναφέρει η εταιρεία στην απαντητική της επιστολή, η επένδυση δεν υλοποιήθηκε¹⁷⁵.
124. Σε κάθε περίπτωση, οι άδειες παραχωρούνται για αποκλειστική χρήση και για συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή (ή υποπεριοχή εντός μιας ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής) κατόπιν εκδήλωσης ενδιαφέροντος¹⁷⁶ ή διενέργειας διαγωνισμού¹⁷⁷. Συνεπώς, ο ανταγωνισμός υφίσταται για την απόκτηση της άδειας διανομής στην, εκάστοτε, γεωγραφική αγορά (competition for the market) και όχι εντός της αγοράς, όπου πάντα υπάρχει μόνο ένας παίκτης. Άρα δεν μεταβάλλονται, επί της ουσίας, οι ανταγωνιστικές συνθήκες και τα μερίδια αγοράς στις σχετικές γεωγραφικές αγορές. Αυτό επιβεβαιώνεται, άλλωστε, και από την εταιρεία Hengas, η οποία αναφέρει πως δεν υφίστανται ανταγωνιστές εντός των περιοχών στις οποίες κατέχει την σχετική άδεια, και πως η εταιρεία «δεν ασκεί ανταγωνιστική δραστηριότητα, ούτε λειτουργεί σε περιβάλλον ανταγωνισμού»¹⁷⁸. Συνεπώς, τα μερίδια αγοράς των ΕΔΑΑ, ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΔΕΔΑ, στην αντίστοιχη σχετική γεωγραφική αγορά που δραστηριοποιείται η καθεμία, είναι 100%.

V.2 ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

125. Ενόψει των ανωτέρω αναλυθέντων, προκύπτουν οι κάτωθι κάθετα επηρεαζόμενες αγορές επόμενου και προηγούμενου σταδίου οικονομικής δραστηριότητας, με την ιδιαιτερότητα της κάθετης σχέσης όπως αυτή αναφέρεται ανωτέρω υπό V.1:
- **Η (πρωτογενής) αγορά μεταφοράς φυσικού αερίου**, στην οποία δραστηριοποιείται ο ΔΕΣΦΑ που ελέγχεται από τον Όμιλο CDP, με μερίδιο αγοράς 100% (φυσικό μονοπώλιο), και
  - **Η αγορά διανομής φυσικού αερίου**, στην οποία δραστηριοποιείται η ΔΕΠΑ Υποδομών

¹⁷² Αριθμός άδειας ΡΑΕ 1478/2020. Η Άδεια Διανομής που έχει χορηγηθεί στην EDIL για τις περιοχές της Τρίπολης και Κορίνθου έχει μεταβιβαστεί στη HENGAS, με τις αποφάσεις 174/2021 και 175/2021. Ειδικότερα, δυνάμει της υπ' αριθμ. 423/2021 απόφασης, η ΡΑΕ χορήγησε Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου στη HENGAS, η οποία διαθέτει Άδεια Διανομής Φυσικού Αερίου στους δήμους Μεγαλόπολης, Δεσκάτης, Πολυγύρου, Παιονίας, Έδεσσας, Σκύδρας, Νάουσας, Τρίπολης και Κορίνθου. Βλ. και <https://www.hengas.gr/etaireia/profil/>.

¹⁷³ Δυνάμει των χορηγηθέντων σε αυτήν σχετικών αδειών, ήτοι των Άδειών Διανομής Φυσικού Αερίου (ΦΕΚ Β' 4770/29.10.2020, 5370/07.12.2020, 5363/07.12.2020, 5411/09.12.2020, 4306/17.09.2021, 4322/17.09.2021, 840/03.03.2021, 824/02.03.2021, 5253/27.11.2020) και των Αδειών Διαχείρισης του Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου (ΦΕΚ Β' 4822/19.10.2021). Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 2215/09.03.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της εταιρείας.

¹⁷⁴ Αριθμός άδειας ΡΑΕ 1320/2018.

¹⁷⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 2013/2.3.2022 απαντητική επιστολή.

¹⁷⁶ Στην περίπτωση ενός ενδιαφερόμενου.

¹⁷⁷ Στην περίπτωση πολλών ενδιαφερόμενων. Βλ. αναλυτικά ενότητα IV.2.2, παρ. 55-56,

¹⁷⁸ Βλ. την υπ. αριθ. πρωτ. 2215/09.03.2022 επιστολή παροχής στοιχείων της εταιρείας.

(μέσω των θυγατρικών της) που αποκτάται από τον Όμιλο CDP, με μερίδιο αγοράς 100% σε κάθε υπό-αγορά (φυσικό μονοπώλιο).

VI. ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΡΑΕ

126. Για την πληρέστερη κατανόηση και αποτύπωση της επίδρασης της συναλλαγής στην λειτουργία της αγοράς, η ΓΔΑ ζήτησε από εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην αγορά, να εκθέσουν συνοπτικά την άποψη τους επί αυτής και επί τυχόν επιπτώσεων που αυτή επιφέρει στην επιχείρησή τους, στους ανταγωνιστές τους, στις λοιπές επιχειρήσεις πελάτες της ΔΕΠΑ Υποδομών ή τους δικούς τους. Ως εκ τούτου, η ΓΔΑ απευθύνθηκε σε πελάτες και ανταγωνιστές της ΔΕΠΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ και των θυγατρικών της, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη αγορά του φυσικού αερίου¹⁷⁹.
127. Από τις ληφθείσες απαντήσεις όλες οι εταιρίες δήλωσαν πως δραστηριοποιούνται στην αγορά χονδρικής και λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου¹⁸⁰ και σχετίζονται ως πελάτες με τις θυγατρικές της ΔΕΠΑ Υποδομών, ενώ κάποιες εξ' αυτών είναι επίσης χρήστες ΕΣΦΑ¹⁸¹ ή δραστηριοποιούνται στην κατασκευή και διαχείριση αγωγών και εγκαταστάσεων φυσικού αερίου¹⁸². Στις απαντήσεις τους οι πελάτες των θυγατρικών της ΔΕΠΑ Υποδομών δεν θεωρούν πως η συναλλαγή θα έχει κάποια αρνητική επίπτωση στη λειτουργία της αγοράς καθώς υπάρχει συγκεκριμένο ρυθμιστικό θεσμικό πλαίσιο και υφιστάμενοι όροι για τον ιδιοκτησιακό διαχωρισμό μεταξύ μεταφοράς/ διανομής και προμήθειας φυσικού αερίου¹⁸³.
128. Επιπροσθέτως, η εταιρεία ΗΡΩΝ αναφέρει πως η συγκέντρωση των θυγατρικών της ΔΕΠΑ Υποδομών υπό μία εταιρεία «...θα μπορούσε να λειτουργήσει θετικά υπό το πρίσμα μιας κοινής διοίκησης και μιας κοινής στρατηγικής στον τομέα της διανομής με γνώμονα την προώθηση του φυσικού αερίου σε όλη τη χώρα και την σημαντική αύξηση της διείσδυσης του πανελλαδικά»¹⁸⁴.
129. Αναφορικά με τους ανταγωνιστές της ΔΕΠΑ Υποδομών και των θυγατρικών της, η εταιρεία Ηλιοχώρα ΑΕ αναφέρει πως δεν υλοποίησε το έργο για το οποίο είχε λάβει ειδική άδεια από την ΡΑΕ¹⁸⁵. Ως εκ τούτου, δεν είναι σε θέση να εκφέρει άποψη για την αγορά φυσικού αερίου καθώς δεν συμμετέχει σε αυτήν. Η εταιρεία Hengas, η οποία έχει λάβει άδεια ανάπτυξης δικτύου διανομής για συγκεκριμένες περιοχές¹⁸⁶, αναφέρει ότι λειτουργεί βάσει του συγκεκριμένου ρυθμιστικού πλαισίου και η δραστηριότητα της περιορίζεται αυστηρά στις περιοχές για τις οποίες κατέχει άδεια ενώ επισημαίνει ότι λόγω των ανωτέρω, δεν δραστηριοποιείται σε καθεστώς ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, δεν θεωρεί πως η εν λόγω συγκέντρωση θα έχει κάποια αρνητική επίπτωση στη

¹⁷⁹ Ζητήθηκε η άποψη των εταιριών: ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ, ΕΠΑ, ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ, ELPEDISON, NRG, MOTOR OIL, ΔΕΗ, ΗΡΩΝ, CEDALLION, EDIL, HENGAS, ΗΛΙΟΧΩΡΑ, με τις επιστολές υπ. αρ. πρωτ 1838 έως 1849 ημερομηνίας 24.02.2022.

¹⁸⁰ Εταιρίες ΗΡΩΝ, ELPEDISON, NRG, ΜΟΗ, ΔΕΗ, ΕΠΑ, ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ, ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ.

¹⁸¹ ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ, ΜΟΗ, ΔΕΗ

¹⁸² ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ

¹⁸³ Βλ. σχετικές απαντητικές επιστολές των ΗΡΩΝ (2031/02.03.2022), ELPEDISON (2094/02.03.2022), NRG (2052/03.03.2022), MOTOR OIL (2033/02.03.2022), ΔΕΗ (2043/02.03.2022), ΕΠΑ (2014/02.03.2022), ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ (2053/02.03.2022), ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (2218/09.03.2022).

¹⁸⁴ Βλ. επιστολή 2031/02.03.2022, ερώτ. 3.

¹⁸⁵ Απαντητική επιστολή 2013/02.03.2022. Πρόκειται για έργο που αφορούσε την ανάπτυξη δικτύου διανομής φυσικού αερίου στην περιοχή των Δήμων «Μαντουδίου – Λίμνης – Αγίας Άννας» και «Διρφύων – Μεσσαπιών» της Εύβοιας.

¹⁸⁶ Απαντητική επιστολή 2215/09.03.2022. Δραστηριοποιείται στη διαχείριση του δικτύου διανομής στις περιοχές Δεσκάτης, Πολυγύρου, Πολυκάστρου, Έδεσσας, Νάουσας, Σκύδρας, Κορίνθου, Τρίπολης και Μεγαλόπολης.

δραστηριότητά της, ούτε υφίστανται ανταγωνιστές της εταιρείας στους οποίους η γνωστοποιηθείσα πράξη θα επέφερε επιπτώσεις, ενώ παράλληλα δεν εντοπίζει επιπτώσεις εξαιτίας της συγκέντρωσης στους πελάτες της ή στις λοιπές επιχειρήσεις πελάτες της ΔΕΠΑ Υποδομών.

130. Η Υπηρεσία απευθύνθηκε επίσης στη ΡΑΕ¹⁸⁷ με σκοπό να επιβεβαιώσει το ότι η πρόσβαση, διαχείριση και τιμολόγηση στην αγορά μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου προσδιορίζονται σαφώς από το ρυθμιστικό πλαίσιο. Η ΡΑΕ στην απάντηση της¹⁸⁸ επιβεβαίωσε, αρχικά, πως οι Διαχειριστές Δικτύων Διανομής αποτελούν νόμιμα μονοπώλια στην περιοχή της άδειας τους, ενώ κάθε εταιρεία που επιθυμεί «...να αναπτύξει την ενεργειακή δραστηριότητα της διανομής-διαχείρισης δικτύου διανομής φυσικού αερίου, η σχετική έγκριση υπόκειται στην πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 80Γ παρ. 3 του ν. 4001/2011»¹⁸⁹. Οι ΔΔΔ και ο ΔΕΣΦΑ υποχρεούνται να αποφεύγουν κάθε διάκριση μεταξύ των χρηστών και να διασφαλίζουν την ίση πρόσβαση στο δίκτυο. Τις υποχρεώσεις των διαχειριστών εποπτεύει η ΡΑΕ σε σταθερή βάση και σε περίπτωση παραβίασης μπορεί να επιβάλει προσωρινά ή διοικητικά μέτρα, αλλά και διοικητικές κυρώσεις¹⁹⁰. Στο ως άνω πλαίσιο, τα τιμολόγια πρόσβασης και χρήσης των δικτύων διανομής, βάσει του ενωσιακού πλαισίου, εγκρίνονται από τη ΡΑΕ¹⁹¹. Σε σχέση με τα προγράμματα ανάπτυξης του ΕΣΦΑ και των ΔΔΔ, η ΡΑΕ αναφέρει ότι αυτά εγκρίνονται από την Αρχή, κατά τα οριζόμενα στην οικεία νομοθεσία. Ειδικότερα για το πρόγραμμα ανάπτυξης ΕΣΦΑ, ο ΔΕΣΦΑ υποχρεούται να διενεργήσει δημόσια διαβούλευση πριν την υποβολή στη ΡΑΕ. Ακολούθως η ΡΑΕ διενεργεί δημόσια διαβούλευση και εγκρίνει το πρόγραμμα ανάπτυξης με όποιες τροποποιήσεις κρίνει αναγκαίες προκειμένου να διασφαλίζεται η ισόρροπη ικανοποίηση της ασφάλειας εφοδιασμού, των αναγκών των χρηστών και της οικονομικότητας της ανάπτυξης του ΕΣΦΑ¹⁹².

VII. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

131. Σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 3 του Ν. 3959/2011¹⁹³, η ΕΑ, εφόσον διαπιστώσει ότι η υποβληθείσα συγκέντρωση, καίτοι εμπίπτουσα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παρ. 1, εντούτοις δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά, με απόφασή της, που εκδίδεται εντός μηνός από την πλήρη και προσήκουσα γνωστοποίηση, εγκρίνει τη συγκέντρωση. Ουσιαστικό κριτήριο ελέγχου των συγκεντρώσεων αποτελεί, κατά το άρθρο 7 παρ. 1 του Ν. 3959/2011¹⁹⁴, ο σημαντικός ή μη περιορισμός του ανταγωνισμού ως αποτέλεσμα της υπό κρίση συγκέντρωσης, στην εθνική αγορά ή

¹⁸⁷ Επιστολή υπ. αρ. πρωτ. 2026/02.03.2022.

¹⁸⁸ Απαντητική επιστολή 2323/11.03.2022.

¹⁸⁹ Ο.π., σελ. 1.

¹⁹⁰ Ο.π., σελ. 1-2.

¹⁹¹ Ο.π., σελ. 2-3.

¹⁹² Το ίδιο ισχύει και για προγράμματα των διαχειριστών του δικτύου διανομής Ο.π., σελ. 2.

¹⁹³ Κατά το άρθρο 8 παρ. 3 Ν. 3959/2011: «Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφασή της που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση εγκρίνει τη συγκέντρωση».

¹⁹⁴ Κατά το άρθρο 7 παρ. 1 του Ν. 3959/2011: «Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, η οποία υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση μιας δεσπόζουσας θέσης». Στην παρ. 2 συγκεκριμενοποιούνται τα κριτήρια που λαμβάνει υπόψη της η ΕΑ κατά την αξιολόγησή της.

σε σημαντικό τμήμα της, και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Επιπλέον, έμφαση αποδίδεται στις άμεσες και ευθείες ανταγωνιστικές συνέπειες μιας συγκέντρωσης, οι οποίες συνδέονται αιτιωδώς με τη γνωστοποιηθείσα συναλλαγή¹⁹⁵.

132. Η αξιολόγηση αφορά εκείνες εκ των σχετικών αγορών οι οποίες είναι επηρεαζόμενες¹⁹⁶.
133. Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε, εκ της παρούσας συγκέντρωσης δημιουργούνται δύο (2) καθέτως επηρεαζόμενες αγορές και συγκεκριμένα η αγορά μεταφοράς φυσικού αερίου (πρωτογενής) με γεωγραφική διάσταση την Ελληνική επικράτεια και η αγορά διανομής φυσικού αερίου με γεωγραφική διάσταση α) τον Νομό Αττικής, β) τους Νομούς Θεσσαλονίκης-Θεσσαλίας και γ) της υπόλοιπης Ελλάδας, πλην των περιοχών λοιπής Ελλάδας όπου αναπτύσσεται δίκτυο διανομής από την Hengas.

VI.1 ΚΑΘΕΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

134. Στις συγκεντρώσεις στις οποίες συμμετέχουν επιχειρήσεις που λειτουργούν σε διαφορετικά επίπεδα της αλυσίδας εφοδιασμού υφίστανται καθέτως επηρεαζόμενες αγορές¹⁹⁷. Οι συγκεντρώσεις αυτές δεν συνιστούν απειλή για τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, εκτός αν η επιχείρηση που προκύπτει από τη συγκέντρωση διαθέτει σημαντική ισχύ σε μία τουλάχιστον από τις σχετικές αγορές¹⁹⁸. Μη συντονισμένα αποτελέσματα ενδέχεται κυρίως να προκύψουν όταν η συγκέντρωση έχει ως

¹⁹⁵ Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 21. Πρβλ. Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις υποθέσεις COMP/M.2333 - DeBeers/LVMH, παρ. 112 και COMP/M.3177 - BASF / GLON-SANDERS / JV, παρ. 11-16 και Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (2004/C 31/03), παρ. 9 και 13.

¹⁹⁶ Βλ. ΕΑ 626/2016 παρ. 206 με περαιτέρω παραπομπές, συναφώς και ΕΑ 615/2015 παρ. 55, ΕΑ 634/2016 παρ. 14.

¹⁹⁷ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ C 265/6 της 18.10.2008) (εφεξής και Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων), παρ. 4. Οι μη οριζόντιες συγκεντρώσεις περιλαμβάνουν τόσο τις κάθετες όσο και τις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων ετερογενών δραστηριοτήτων (ή άλλως διαγωνίες). Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 6 της ως άνω Ανακοίνωσης κατά την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων εφαρμόζονται και οι Κατευθυντήριες Γραμμές για τις οριζόντιες συγκεντρώσεις.

¹⁹⁸ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 23. Επίσης, βλ. απόφαση Ε.Επ., υπόθ. M.1157 - Skanska/Scancem, παρ. 69, 78, όπου η εξέταση των τυχόν κάθετων αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης εκκίνησε από το γεγονός ότι η εταιρεία Scancem κατείχε μερίδιο αγοράς στην αγορά παραγωγής τσιμέντου περίπου 80-90%, ενώ η μοναδική ανταγωνίστρια εταιρεία που εισήγαγε τσιμέντο από το εξωτερικό, η Embra, κατείχε μερίδιο αγοράς κάτω του 10% (βλ. ιδίως σημείο 75). Επίσης, βλ. απόφαση Ε.Επ., υπόθ. M.4314-Johnson/Pfizer, παρ. 122-123, όπου το μερίδιο αγοράς (περίπου 50%) του προμηθευτή σε συνδυασμό με το γεγονός ότι αυτός παρείχε τα σχετικά προϊόντα NRT με μακροχρόνιες συμβάσεις αποκλειστικής προμήθειας, μεταξύ των άλλων, και στον κύριο ανταγωνιστή του στην κάθετη συναφή αγορά GSK, θεωρήθηκε εκκίνηση δημιουργίας κάθετων προβλημάτων (βλ. και σημείο 125). Βλ. και απόφαση Ε.Επ., υπόθ. M.5005- Galp/Exxonmobil, παρ. 62, όπου μερίδιο αγοράς στην αγορά προηγούμενης βαθμίδος ύψους περίπου 90-100% οδηγούσε σε τεκμήριο δημιουργίας ανταγωνιστικών κάθετων πρακτικών (τελικά η συγκεκριμένη υπόθεση λύθηκε με δεσμεύσεις), υπόθ. M.4494, παρ. 94, 97, όπου θεωρήθηκε ότι μερίδιο αγοράς περίπου 40-50% στην αγορά προηγούμενης βαθμίδας θεωρήθηκε επαρκές για την έναρξη εξέτασης κάθετων επιπτώσεων της εν λόγω συγκέντρωσης. Βλ. αντίθετα απόφαση Ε.Επ., υπόθ. M.3943- S.Gobain/BPB, παρ. 45, 48, όπου ο μεν προμηθευτής BPB των προϊόντων plasterboard κατείχε μερίδιο αγοράς περίπου 40-50%, ενώ στην κάθετη συναφή αγορά της διανομής οικοδομικών υλικών στη Γαλλία ο διανομέας S. Gobain διέθετε μερίδιο κάτω από 25%, θεωρήθηκε δε ότι σε καμία αγορά -ούτε στην ανάντη ούτε στην κατάντη- δεν υπήρχε σημαντική ισχύς κάποιων εκ των δύο, με αποτέλεσμα στην αγορά προηγούμενης βαθμίδος-προμήθειας να υπάρχει επαρκής ανταγωνισμός μεγάλων διεθνών ομίλων, στους οποίους σε περίπτωση άρνησης πώλησης εκ μέρους της BPB, θα μπορούσαν να στραφούν οι πελάτες (βλ. παρ. 55-57, 59, 65). Στην απόφαση Ε.Επ., υπόθ. M.3231- Preem/Scandinaviska, παρ. 24-25, θεωρήθηκε ότι τα χαμηλά μερίδια αγοράς σε όλες τις σχετικές αγορές (κάτω του 25%) οδηγούσαν στη μη δημιουργία κάθετων επιπτώσεων εκ της εν λόγω συγκέντρωσης. Βλ. επίσης και απόφαση Ε.Επ., υπόθ. M.4723-Eni/Exxon Mobil, παρ. 30.

αποτελέσμα τον αποκλεισμό ανταγωνιστών από την πρόσβαση είτε σε εισροές είτε σε πελάτες¹⁹⁹.

135. Υπάρχουν, εντούτοις, περιπτώσεις συγκεντρώσεων όπου τα κλασικά σχήματα του αποκλεισμού ανταγωνιστών είτε από τις εισροές είτε από πελάτες δεν δύνανται να αποτυπώσουν τα αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα που δύνανται να επιφέρει μία συγκέντρωση με κάθετους δεσμούς μεταξύ των συμμετεχόντων μερών. Ενδεικτικά, στην υπόθεση απόκτησης κοινού ελέγχου επί της εταιρείας Gastrade από τις επιχειρήσεις ΔΕΣΦΑ, ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ, GASLOG, BTG και Ασημίνα Κοπελούζου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι ναι μεν δεν υπάρχει κλασική σχέση προμηθευτή-πελάτη μεταξύ των συμμετεχουσών εταιριών ώστε να εξεταστούν οι συνήθεις κάθετες επιπτώσεις (input & customer foreclosure) αλλά, συνεπεία της συγκέντρωσης, δημιουργούνται άλλοι κάθετοι δεσμοί μεταξύ των συμμετεχουσών εταιριών των οποίων τα αποτελέσματα πρέπει να αναλυθούν²⁰⁰.

VI.1.1 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

136. Εν προκειμένω, όπως εξηγείται ανωτέρω²⁰¹, παρότι η αγορά μεταφοράς φυσικού αερίου είναι θεωρητικά ανάντη αγορά της αγοράς διανομής φυσικού αερίου υπό την έννοια ότι το φυσικό αέριο που μεταφέρεται μέσω του ΕΣΦΑ διοχετεύεται (μέσω των Σημείων Εξόδου του ΕΣΦΑ) στα δίκτυα διανομής, ο ΔΕΣΦΑ δεν συμβάλλεται με τους Διαχειριστές Δικτύου Διανομής για τους σκοπούς της εν λόγω μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου (προς τούτο συμβάλλεται με τους Χρήστες ΕΣΦΑ) και, άρα εκ των πραγμάτων, εκλείπει η κλασική κάθετη σχέση προμηθευτή-πελάτη μεταξύ του ΔΕΣΦΑ και των ΕΔΑΑ, ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΔΕΔΑ. Δεδομένου, λοιπόν, ότι ο ΔΕΣΦΑ δεν συμβάλλεται με τους Διαχειριστές Δικτύου Διανομής για τους σκοπούς της παράδοσης/παραλαβής φυσικού αερίου και υπό την έννοια πελάτη-προμηθευτή, δεν τίθεται θέμα αποκλεισμού της πρόσβασης ανταγωνιστών των ΕΔΑΑ, ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΔΕΔΑ σε εισροές ενώ αντιστρόφως δεν τίθεται θέμα αποκλεισμού της πρόσβασης ανταγωνιστών του ΔΕΣΦΑ σε πελάτες, οι οποίοι ούτως ή άλλως δεν υφίστανται λόγω φυσικού μονοπωλίου²⁰².
137. Πέραν της ως άνω παραδοσιακής αξιολόγησης που σχετίζεται συνήθως με συγκεντρώσεις που επιφέρουν κάθετα αποτελέσματα, η Υπηρεσία διερεύνησε την εξής πιθανή θεωρία αποκλεισμού, η οποία αναλύεται κατωτέρω: αν η συγκέντρωση παρέχει την ικανότητα και το κίνητρο στη ΔΕΣΦΑ να περιορίσει την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ α με τέτοιο τρόπο ώστε να επηρεάσει δυσμενώς την ανάπτυξη και εν τέλει τη διασύνδεση των δικτύων διανομής που διαχειρίζονται ανταγωνιστές των ΕΔΑΑ, ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΔΕΔΑ, ήτοι η εταιρεία Hengas, δηλαδή να διακρίνει υπέρ της ΔΕΠΑ Υποδομών και των θυγατρικών της.

α) Ικανότητα του ΔΕΣΦΑ

138. Η έρευνα της Υπηρεσίας έδειξε ότι η ΔΕΣΦΑ δεν έχει σήμερα και δεν θα έχει μετά τη συγκέντρωση την ικανότητα διακριτικής μεταχείρισης Διαχειριστών Διανομής Δικτύου φυσικού αερίου. Όπως αναλύεται στη σχετική ενότητα υπό IV.2.1.2 ανωτέρω, ο ΔΕΣΦΑ καταρτίζει ετησίως Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης στο οποίο καθορίζονται τα έργα ανάπτυξης, ενίσχυσης και διασύνδεσης του ΕΣΦΑ, τα οποία θα εκτελεστούν μέσα στα επόμενα δέκα (10) έτη. Κατά την κατάρτισή του, ο ΕΣΦΑ

¹⁹⁹ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 30.

²⁰⁰ Βλ. απόφαση Ε.Επ. Μ. 10139 – DESFA/ COPELOUZOU/DEPA/GASLOG/BTG/GASTRADE, παρ. 153 (μη δημοσιευθείσα απόφαση).

²⁰¹ Βλ. Ενότητα 0 ανωτέρω.

²⁰² Πρβ. απόφαση Ε.Επ. Μ. 10139 – DESFA/ COPELOUZOU/DEPA/GASLOG/BTG/GASTRADE, παρ. 154-155 (μη δημοσιευθείσα απόφαση).

οφείλει ούτως ή άλλως να λαμβάνει υπόψιν του την τροφοδοσία νέων περιοχών με Φυσικό Αέριο με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη²⁰³. Επιπλέον, το Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ που καταρτίζεται από τον ΔΕΣΦΑ τίθεται, βάσει νομοθετικού πλαισίου, σε δημόσια διαβούλευση, ενώ στη συνέχεια ο ΔΕΣΦΑ το οριστικοποιεί έχοντας λάβει υπόψιν τα σχόλια της διαβούλευσης και το υποβάλλει στη ΡΑΕ. Η ΡΑΕ, με τη σειρά της, θέτει το υποβληθέν Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΣΦΑ σε δημόσια διαβούλευση με τους Χρήστες που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο ΕΣΦΑ, καθώς και με κάθε ενδιαφερόμενο που τεκμηριώνει έννομο συμφέρον. Η ΡΑΕ, πριν εγκρίνει και αναρτήσει στην ιστοσελίδα της το Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΣΦΑ, έχει το δικαίωμα να ζητήσει την τροποποίησή του, ειδικά αν πρόκειται για επενδυτικές ανάγκες που προέκυψαν από τις διαβουλεύσεις. Τέλος, η ΡΑΕ παρακολουθεί την εφαρμογή του Προγράμματος Ανάπτυξης²⁰⁴.

139. Συναφώς, ο ΔΕΣΦΑ δεν έχει την ικανότητα να περιορίσει την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ με τρόπο ώστε να ευνοεί τις ΕΔΑΑ, ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΔΕΔΑ, καθότι υπάρχει ένα σαφώς καθορισμένο, εξαντλητικό και αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο, βάσει του οποίου οι υπόλοιποι Διαχειριστές Δικτύου Διανομής μπορούν να παρέμβουν και να επηρεάσουν την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ, τόσο ενώπιον του ΔΕΣΦΑ όσο και ενώπιον της ΡΑΕ. Η ΡΑΕ μάλιστα δύναται να ζητήσει από τον ΔΕΣΦΑ την τροποποίηση του Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ αν κρίνει ότι κάποια επένδυση είναι απαραίτητη, το οποίο σημαίνει ότι ο ΔΕΣΦΑ δύναται να υποχρεωθεί από τη ΡΑΕ να προχωρήσει σε επένδυση στο ΕΣΦΑ ακόμα και αν κάτι τέτοιο ευνοεί άλλους Διαχειριστές Δικτύου Διανομής, και όχι τις ΕΔΑΑ, ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΔΕΔΑ.
140. Σε αυτό το πλαίσιο, αξίζει να σημειωθεί ότι όντως, κατόπιν αιτήματος της ΕΔΑ ΘΕΣΣ το 2020 περί τροποποίησης και δημιουργίας νέας διασύνδεσης στην περιοχή του Δρυμού, η εν λόγω τροποποίηση εντάχθηκε στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΣΦΑ 2021-2030 το οποίο εγκρίθηκε από τη ΡΑΕ²⁰⁵. Επιπλέον, κατόπιν αιτήματος της ΡΑΕ περί επέκτασης του ΕΣΦΑ προς την περιοχή των Ιωαννίνων, το οποίο αίτημα έγινε σαν σχόλιο επί του υποβληθέντος από το ΔΕΣΦΑ Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης²⁰⁶, ο ΔΕΣΦΑ συμπεριέλαβε στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΣΦΑ 2021-2030 την προκαταρκτική τεχνικοοικονομική μελέτη σχετικά με την επέκταση του Συστήματος προς τα Ιωάννινα, και μάλιστα εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση του Προγράμματος Ανάπτυξης²⁰⁷.
141. Βάσει των ανωτέρω, εκτιμάται ότι ο ΔΕΣΦΑ δεν έχει την ικανότητα να περιορίσει την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ εις βάρος των ανταγωνιστών Διαχειριστών Δικτύου Διανομής.

β) Κίνητρο του ΔΕΣΦΑ

142. Ως προς το κίνητρο του ΔΕΣΦΑ, σημειώνεται ότι ο ΔΕΣΦΑ δεν έχει κανένα οικονομικό κίνητρο να περιορίσει τις επενδύσεις του στο ΕΣΦΑ διότι αφενός δεν υπάρχει σχέση πελάτη-προμηθευτή με τους ΔΔΔ ή αντίστροφα, αφετέρου η αύξηση των διασυνδέσεων μεταξύ του ΕΣΦΑ και των δικτύων διανομής σημαίνει αύξηση της ποσότητας φυσικού αερίου που μεταφέρεται στο ΕΣΦΑ και αύξηση

²⁰³ Βλ. άρθρο 69 παρ. 2 περ. (ζ) του ν. 4001/2011.

²⁰⁴ Βλ. Ενότητα 0 ανωτέρω.

²⁰⁵ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 1461/14.02.2022 επιστολή της Γνωστοποιούσας (υπό ερώτηση 7) και Σχετικό 7 και Απόφαση ΡΑΕ 116/2021 - Έγκριση του Προγράμματος Ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) για την περίοδο 2021-2030, ΦΕΚ Β' 1392/08.04.2021, σελ. 16882.

²⁰⁶ Βλ. Σχετικό 8Α της υπ' αριθ. πρωτ. 1461/14.02.2022 επιστολής της Γνωστοποιούσας.

²⁰⁷ Βλ. Απόφαση ΡΑΕ 116/2021 - Έγκριση του Προγράμματος Ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) για την περίοδο 2021-2030, ΦΕΚ Β' 1392/08.04.2021, σελ. 16888 και πρβ. και απόφαση Ε.Επ. 10139 – DESFA/ COPELOUZOU/DEPA/GASLOG/BTG/GASTRADE, παρ. 162-163 (μη δημοσιευθείσα απόφαση)

δυναμικότητας μεταφοράς που αγοράζουν οι Χρήστες Μεταφοράς από το ΔΕΣΦΑ²⁰⁸.

143. Συμπερασματικά, ο ΔΕΣΦΑ δεν έχει ούτε την ικανότητα ούτε το κίνητρο να περιορίσει την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ προς όφελος των ΕΔΑΑ, ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΔΕΔΑ.
144. Για λόγους πληρότητας αναφέρεται ότι η ως άνω θεωρία βλάβης θα μπορούσε θεωρητικά να ισχύει και για τα ΑΣΦΑ ως προς την ανάπτυξή τους με τρόπο που θα μπορούσε να επηρεάσει δυσμενώς τη διασύνδεση των δικτύων διανομής που διαχειρίζονται ανταγωνιστές των ΕΔΑΑ, ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΔΕΔΑ, σε περίπτωση που οι διαχειριστές δικτύων διανομής μπορούσαν να συνδεθούν με αυτά²⁰⁹. Ως προς αυτό το ενδεχόμενο σημειώνεται ότι η δυνατότητα του Ομίλου CDP να επηρεάσει τον τρόπο που αναπτύσσονται και διασυνδέονται με τα δίκτυα διανομής, ο TAP και ο πλωτός τερματικός σταθμός ΥΦΑ (FSRU) Αλεξανδρούπολης, περιορίζεται μόνο στο 20% του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει ο εν λόγω όμιλος στον TAP (μέσω SNAM), υπό την έννοια ότι δεν ασκεί αποκλειστικό έλεγχο, και στο 20% του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει στην Gastrade (μέσω ΔΕΣΦΑ) υπό την έννοια ότι ο έλεγχος που ασκείται στην εταιρεία είναι κοινός με τους λοιπούς μετόχους. Κατά συνέπεια, σε αυτή την υπόθεση και υπό την επιφύλαξη του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου το οποίο ρυθμίζει τα εν λόγω ζητήματα για τους διαχειριστές δικτύων διανομής και τα ΑΣΦΑ, εκτιμάται ότι η Snam δεν θα έχει ούτε τη δυνατότητα ούτε το κίνητρο να διακρίνει υπέρ της ΔΕΠΑ Υποδομών και των θυγατρικών της αναφορικά με το ΑΣΦΑ του TAP ή το ΑΣΦΑ της FSRU.²¹⁰ Σε κάθε περίπτωση, επί του παρόντος, δεν υφίσταται καμία διασύνδεση μεταξύ ΑΣΦΑ και δικτύων διανομής, όπως αναλυτικά εξηγείται ανωτέρω²¹¹, οπότε η ως άνω θεωρία βλάβης είναι μόνο θεωρητική και δεν αναλύεται περαιτέρω.

V.2 ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΘΕΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

145. Αναφορικά με την άμεση σχέση του ΔΕΣΦΑ και των ΔΔΔ, η οποία, όπως αναλύθηκε ανωτέρω, περιορίζεται α) στην παροχή υπηρεσίας πρόσδοσης οσμής στο φυσικό αέριο από τον ΔΕΣΦΑ και β) στην ενίσχυση της διαλειτουργικότητας μεταξύ του ΕΣΦΑ και των συστημάτων διανομής, σημειώνονται τα εξής: Ως προς το ενδεχόμενο διακριτικής μεταχείρισης εκ μέρους του ΔΕΣΦΑ υπέρ της ΔΕΠΑ Υποδομών σε σχέση με την πρόσδοση οσμής στο φυσικό αέριο, ο ΔΕΣΦΑ δεν έχει ούτε την ικανότητα ούτε το κίνητρο να μην προσδώσει οσμή καθώς τόσο ο ΔΕΣΦΑ όσο και οι ΔΔΔ οφείλουν, βάσει νομοθετικού πλαισίου, να προσδίδουν οσμητικό μέσο στο φυσικό αέριο²¹². Συναφώς, ως προς την σύναψη συμφωνιών συνδεδεμένου συστήματος προς ενίσχυση της διαλειτουργικότητας μεταξύ του ΔΕΣΦΑ και των συστημάτων ΔΔΔ και την ανταλλαγή δεδομένων/πληροφοριών, σημειώνεται ότι οι εν λόγω συμβάσεις σκοπό έχουν τον προσδιορισμό των τεχνικών υποχρεώσεων των μερών σε σχέση με τη λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων, τον προσδιορισμό των σημείων που διασυνδέονται και τη μέτρηση ποσότητας και ποιότητας φυσικού αερίου στα σημεία διασύνδεσης του ΕΣΦΑ με τα δίκτυα διανομής. Κατά συνέπεια δεν υφίσταται

²⁰⁸ Πρβ. απόφαση Ε.Επ. 10139 – DESFA/ COPELOUZOU/DEPA/GASLOG/BTG/GASTRADE, παρ. 164-166 (μη δημοσιευθείσα απόφαση).

²⁰⁹ Υπενθυμίζεται ότι ο Όμιλος CDP έχει μερίδια συμμετοχής στον TAP μέσω της SNAM και στη Gastrade μέσω του ΔΕΣΦΑ. Βλ. Ενότητα II ΤΑ ΜΕΡΗ.

²¹⁰ Βλ. σχετικά την απόφαση Ε. Επ. 10139 – DESFA/ COPELOUZOU/DEPA/GASLOG/BTG/GASTRADE, παρ. 120 (μη δημοσιευθείσα απόφαση) ως προς την έλλειψη ικανότητας του ΔΕΣΦΑ να επηρεάσει τις αποφάσεις της Gastrade προς όφελός του, λόγω του ότι δεν ασκεί αποκλειστικό έλεγχο στην εταιρεία.

²¹¹ Βλ. αναλυτικά Ενότητα IV.2.1.3 ΑΣΦΑ ανωτέρω.

ικανότητα διακριτικής μεταχείρισης του ΔΕΣΦΑ υπέρ της ΔΕΠΑ Υποδομών, υπό την έννοια ότι το περιεχόμενο των εν λόγω συμβάσεων είναι καθορισμένο εκ του νόμου, και πέραν των υποχρεώσεων που ορίζονται στον Κώδικα ΕΣΦΑ, ο οποίος υπερισχύει σε περίπτωση σύγκρουσης. Ακολούθως, ο ΔΕΣΦΑ δεν έχει ούτε το κίνητρο να διακρίνει υπέρ της ΔΕΠΑ Υποδομών, ως προς τις εν λόγω συμβάσεις καθώς η βελτιστοποίηση της διαλειτουργικότητας ουσιαστικά διευκολύνει τις παραδόσεις φυσικού αερίου στα σημεία διασύνδεσης και, δη, εντός σαφώς προσδιορισμένων γεωγραφικών περιοχών οι οποίες συνιστούν για τις ΔΔΔ φυσικά μονοπώλια..

V.3 ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

146. Η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν επιφέρει καμία αλλαγή ούτε στη δομή της αγοράς χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου, ούτε στη δομή της αγοράς λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου καθότι κανένα από τα συμμετέχοντα μέρη δεν δραστηριοποιούνται στις εν λόγω αγορές. Όπως αναφέρεται ανωτέρω²¹³, η συμμετοχή της CDP στην ENI η οποία ελέγχει την εταιρεία λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου ZENITH έχει χαρακτήρα παθητικού επενδυτή, καθώς ο έλεγχος στην εν λόγω εταιρεία ασκείται από το Ιταλικό Υπουργείο Οικονομικών. Επομένως, ο όμιλος CDP δε δύναται να θεωρηθεί ότι δραστηριοποιείται στην αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου..
147. Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται για λόγους πληρότητας ότι, λόγω του ότι η πρόσβαση στα δίκτυα ΕΣΦΑ και στα δίκτυα διανομής και η τιμολόγηση της πρόσβασης ρυθμίζεται έντονα από τον ν. 4001/2011 και από τα επιμέρους νομοθετήματα που εκδίδονται ή εγκρίνονται από τη ΡΑΕ (π.χ. Κανονισμός Τιμολόγησης Βασικών Δραστηριοτήτων ΔΕΣΦΑ, Κώδικας Διαχείρισης ΕΣΦΑ, Κώδικας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής κτλ.)²¹⁴, κρίνεται ότι ο ΔΕΣΦΑ και οι ΕΔΑΑ, ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΔΕΔΑ δεν έχουν καμία δυνατότητα να ασκήσουν διακριτική μεταχείριση σε βάρος Χρηστών Μεταφοράς ή Χρηστών Διανομής.
148. Η ως άνω αξιολόγηση ως προς τις λοιπές επιπτώσεις της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης επιβεβαιώνεται και από τις απαντήσεις των εταιριών που δραστηριοποιούνται στην αγορά χονδρικής και λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου οι οποίες σημειώνουν ότι δεδομένου του σαφώς ορισμένου ρυθμιστικού πλαισίου στην αγορά μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου (π.χ. ρυθμισμένα τιμολόγια), η ως άνω συγκέντρωση δεν αναμένεται να έχει αντιανταγωνιστικές επιπτώσεις²¹⁵.

²¹² Βλ. ενότ. IV.2.3

²¹³ Βλ. Ενότ. II.2

²¹⁴ Βλ. αναλυτικά Ενότητες IV.2.1. και IV.2.2 ανωτέρω.

²¹⁵ Βλ. ενδεικτικά υπ' αριθ. πρωτ. 2043/02.03.2022 απάντηση της εταιρείας ΔΕΗ, την υπ' αριθ. πρωτ. 2053/03.03.2022 επιστολή της εταιρείας ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ και υπ' αριθ. πρωτ. 2031/02.03.2022 απάντηση της εταιρείας ΗΡΩΝ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε Ολομέλεια, ομόφωνα εγκρίνει κατά την παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 3959/2011, την από 30.12.2021 (υπ' αρ. 10819) γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση που αφορά στην απόκτηση από την εταιρεία με την επωνυμία «ITALGAS NEWCO S.R.L.» αποκλειστικού ελέγχου, επί της εταιρείας «ΔΕΠΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ» και των θυγατρικών της, δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3959/2011, δεν

προκαλεί αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την 15η Μαρτίου 2022.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΙΑΝΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

Ιστότοπος: **www.et.gr**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

